

AMSTERDAM

• SAMENSMELTING VAN LANDSCHAP & ARCHITECTUUR •

2.0

AFSTUDEERPROJECT . **AVANS HOGESCHOOL** . 'S-HERTOGENBOSCH . 2017 .

Afgerond met een : 8,5

JIM VERELKEN

MARCIANO SANGOER

TONY'S CHOCOLONELY'S

AMSTERDAM MADE

Architectuur kan door ons omschreven worden als een bijdrage leveren aan het bouwen van de omgeving waarin we wonen, werken en leven. Keer op keer een zoektocht naar mooie, functionele en duurzame oplossingen om deze omgeving aangenaam en kwaliteitsvol te laten zijn, waarbij het koppelen van creativiteit aan ruimtelijke problemen onmisbaar is.

Deze afstudeeropdracht bestaat uit de volgende documenten;
Plan van aanpak – Amsterdam | 2.0;
Afstudeerrapport – Amsterdam | 2.0;

Dit afstudeerrapport wordt ondersteund door de volgende bijlagen;

Bijlage 1 – Literatuurstudie;
Bijlage 2 – Ontwerpstudie;
Bijlage 3 – Tekeningen Amsterdam | 2.0.

De uitvoering van deze opdracht vormt een afsluiting van de bachelor opleiding Architecture and Construction Engineering aan de Avans Hogeschool te 's-Hertogenbosch. Graag zouden wij de gelegenheid nemen om alle mensen te bedanken die ons hebben geholpen tijdens onze afstudeerperiode.

In het bijzonder onze afstudeerdocenten Joost Evers en Ton van de Veerdonk, voor de persoonlijke gesprekken, tips/adviezen & de begeleidingsmomenten in de vorm van afstudeerateliers.

En natuurlijk onze externe begeleider Hiske Wegman ;Hiske Wegman Architecten; , voor de begeleidende bijeenkomsten, de goede tips/adviezen & zijn kritische houding.

Wij zijn enorm trots op het resultaat en wensen u veel leesplezier toe.

AMSTERDAMSE BINNENSTAD

KAN DE DRUKTE NIET MEER AAN

SAMENVATTING

De bezoekersaantallen van onze hoofdstad liegen er niet om. Bezoekers van Amsterdam hebben de laatste jaren voor een flinke stijging gezorgd. In de periode van 2011 tot 2015 is dit aantal gestegen van 15 miljoen naar 17 miljoen bezoekers. Van deze hoeveelheid komen 9,3 miljoen bezoekers uit het buitenland en 7,7 miljoen bezoekers uit Nederland. De binnenlandse bezoekers vormden een stijging van 17,6% bij een stijging van 12,8 % van de buitenlandse bezoekers.

Ook de bevolking binnen Amsterdam neemt enorm snel toe. De algemene groei van de stad komt in de periode van 2000-2015 overeen met 12%, waar voor Nederland dit percentage overeenkomt met 6%. Naar verwachting houdt de groei de komende jaren aan. Volgens de prognose komt het bevolkingsaantal in 2050 overeen met 922.000 inwoners.

De doelstelling van deze opdracht kan omschreven worden als een advies, dan wel een concept, in de vorm van een ruimtelijk plan, over een verdeling van deze bezoekers- en bewonersaantallen en het creëren van rust en orde binnen de stad (het ontwerpen van architectuur/landschap of onderdelen daarvan die in esthetische en functionele zin overeenkomen met de door de opdrachtgever gestelde eisen).

De hoofdvraag die bij deze opdracht is geformuleerd luidt als volgt; Op welke manier kan een uitbreiding van de stad Amsterdam een bijdrage leveren aan de comfortabele leefomstandigheden binnen deze stad? De hoofd- en deelvragen zijn beantwoord door middel van het doorlopen van een fictieve casus, met de gemeente Amsterdam als opdrachtgevende partij.

Een literatuurstudie, met een omvang van een achttal deelvragen met ruime diepgang, vormt de start van de opdracht. Onderzoekresultaten die betrekking hebben op ruimtelijke problemen, mogelijke gevolgen, bezoekersaantallen, ontwikkelingen, potentiële gebieden, huidige probleemstellingen, functiemogelijkheden & huidige voorzieningen van de stad Amsterdam vormen de basis van de ontwerpstudie. Een passend ontwerp op een van de mooiste locaties van de stad, waarbij de randvoorwaarden voor het definitief ontwerp van het huidige Oeverpark in Amsterdam-Noord invloed hebben op het nieuwe ontwerp voor een museum, dan wel bezoekersattractie, gericht op bezoekers én bewoners, met een verdeling van bezoekersaantallen als doelstelling, vormt een conclusie op alle onderzoeksresultaten. Bijkomende

randvoorwaarden, zoals het waarborgen van de grootte van de oppervlakte van het Amsterdamse IJ en het zicht over dit water in combinatie met het waarborgen van het landschap maken de conclusie compleet.

Het programma van eisen is samengesteld op basis van deze concluderende resultaten en zijn direct ingezet tijdens de ontwerpstudie. Deze studie geeft door middel van deelstudies de stappen, mogelijkheden & keuzes weer tijdens het doorlopen van de casus.

Daar waar het landschap geleidelijk overgaat in architectuur, gaan de uitgangspunten over in een passend ontwerp die samen met andere topattracties binnen Amsterdam zorgen voor een betere verdeling van hoge bezoekersaantallen.

PROBLEEMSTELLINGEN VAN DE STAD;

VERDICHTING VAN

BLOKADE TUSSEN CENTRUM EN AMSTERDAM NOORD HET IJ

TE KORT AAN GROEN

hoge bezoekersaantallen

ZICHT OVER HET IJ; zichtlijnen

OVEREENSTEMMING BEWONERS

ZICHTLIJNEN RICHTING HERKENNINGSPUNTEN

MUSEA EN BEZOEKERSATTRACTIES ZORGEN VOOR STIJGEND BEZOEKERSAANTAL

MINDER ATTRACTIES IN AMSTERDAM NOORD

AANSLUITING ONTWIKKELINGEN OVERHOEKS

NIETS MEER VAN HET IJ INNEMEN

BEZOEKERS NAAR NOORD OBLIJK DERE

VERHOUDING ONTWERP DOET NIET ONDER AAN BESTAANDE SITUATIE

WATER EN LAND

BEZOEKERSATTRACTIE

AMSTERDAMS MERK

FUNCTIE; BEZOEKERS BEWONERS

RANDVOORWAARDEN

01 INLEIDING

- 1.1 Aanleiding **P.22**
- 1.2 Doelstelling
- 1.3 Hoofd- & Deelvragen
- 1.4 Opdracht
- 1.5 Afbakening

02 LITERATUUR STUDIE

- 2.1 Amsterdam | Ruimtelijke problemen **P.26**
 - 2.1.1 Algemeen
 - 2.1.2 Bezienswaardigheden Amsterdam
 - 2.1.3 Het Amsterdamse IJ
 - 2.1.4 Locatie hoge bezoekersaantallen
 - 2.1.5 Overhoeks
 - 2.1.6 Gevolgen ontwikkelingen
- 2.2 Amsterdam-Noord | Invloed omgeving
 - 2.2.1 Algemeen
 - 2.2.2 Ervaring omgeving (I)
 - 2.2.3 Buurten | Overhoeks
 - 2.2.4 Overhoeks | Invloed omgeving
 - 2.2.5 Ervaring omgeving (II)
- 2.3 Amsterdam | Bezoekersaantallen
 - 2.3.1 Algemeen
 - 2.3.2 Omvang probleem
 - 2.3.3 Groeiende bevolking
 - 2.3.4 Gevolgen toenemende bezoekers aantallen
 - 2.3.5 Verspreiding 'drukte'
 - 2.3.6 Bezoekersaantallen

- 2.4 Amsterdam-Noord | Ontwikkelingen
 - 2.4.1 Algemeen
 - 2.4.2 Amsterdam-Noord
 - 2.4.3 Overhoeks
 - 2.4.4 Buiksloterham
 - 2.4.5 Centrum Amsterdam-Noord
 - 2.4.6 Noord/Zuidlijn
 - 2.4.7 NDSM-Werf
 - 2.4.8 Culturele Hotspots
- 2.5 Amsterdam-Noord | Gebieden
 - 2.5.1 Algemeen
 - 2.5.2 Geschiedenis Amsterdam
 - 2.5.3 Gebiedsindeling Amsterdam-Noord
 - 2.5.4 Gebiedsontwikkelingen
 - 2.5.5 Mogelijkheden noordelijke IJ-oeveren
 - 2.5.6 Verbindingmogelijkheden Noord/Zuid
- 2.6 Amsterdam | Probleemstellingen
 - 2.6.1 Algemeen
 - 2.6.2 Relatie actuele probleemstellingen
- 2.7 Amsterdam | Functiemogelijkheden
 - 2.7.1 Algemeen
 - 2.7.2 Voorzieningen op locatie
- 2.8 Amsterdam | Voorzieningen
 - 2.8.1 Algemeen
 - 2.8.2 Culturele hotspots
 - 2.8.3 Drukte-ervaring algemeen

03 PLAN VAN EISEN

- 3.1 Functie Amsterdam 2.0 **P.74**
 - 3.1.1 Functie(s)
 - 3.1.2 TONY'S Chocolonelys
- 3.2 Gebruikseisen
 - 3.2.1 Ruimtebehoeften
 - 3.2.2 Structuur en indeling van ruimten
- 3.3 Functionele- en ruimtelijke eisen
 - 3.3.1 Locatie
 - 3.3.2 Bereikbaarheid
 - 3.3.3 Relatie van ruimten
 - 3.3.4 Lichtinval en relatie omgeving
 - 3.3.5 Verdeling natuur | land & water
- 3.4 Beeldende eisen
 - 3.4.1 Zichtbaarheid
 - 3.4.2 Groengebruik
 - 3.4.3 Uitstraling gebouw
 - 3.4.4 Materiaalkeuze | uitstraling
 - 3.4.5 Indeling | vormkeuze
- 4.1 Locatie **P.82**
 - 4.1.1 Algemeen
 - 4.1.2 Overhoeks
 - 4.1.3 Strip Overhoeks
 - 4.1.4 Overhoeks algemeen
 - 4.1.5 Campus Overhoeks
 - 4.1.6 Oeverpark
 - 4.1.7 Eigen ervaring

04 ONTWERP STUDIE

- 4.2 Uitgangspunten
 - 4.2.1 Algemeen
 - 4.2.2 Stedelijke ontwikkeling
 - 4.2.3 Invloed omgeving
 - 4.2.4 Aantrekkingskracht
 - 4.2.5 Vormgeving
 - 4.2.6 Maaiveldverschillen
- 4.3 Functies
 - 4.3.1 Algemeen
 - 4.3.2 Relatie met de omgeving
 - 4.3.3 Functiemogelijkheden
 - 4.3.4 Creativiteit | Media
 - 4.3.5 Ontwerpkeuze
- 4.4 Ontwerp
 - 4.4.1 Algemeen
 - 4.4.2 Vlakkenverdeling
 - 4.4.3 Ruimtelijkheid
 - 4.4.4 Vormstudie onder maaiveldniveau
 - 4.4.5 Positionering van functies
 - 4.4.6 Ontwerp als focuspunt
 - 4.4.7 Ontwerp | landschap-architectuur
 - 4.4.8 Ontwerp | haalbaarheid
 - 4.4.9 Ontwerp | materialisatie
 - 4.4.10 Ontwerp | architectuur-water
 - 4.4.11 Ontwerp | architectuur
 - 4.4.12 Ontwerp | architectuur-constructie

05

DEFINITIEF ONTWERP

Definitieve uitwerking zowel tekstueel als visueel ondersteund; Een uitwerking waarin de informatie uit voorgaande hoofdstukken is verwerkt.

P.128

Een eindresultaat vertaald in technische tekeningen (plattegronden, doorsneden & details), art-impressions en overige illustraties om het vertellen van een compleet verhaal mogelijk te maken

06

CONCLUSIE

6.1 Conclusie algemeen

P.186

Bijlage 1
Bijlage 2

Literatuurlijst
Locatie Oeverpark bestaand

P.192

AMSTERDAM IS TOERISTEN ZAT!

01

INLEIDING

WAAR GAAN WE HET OVER HEBBEN

Dit eerste hoofdstuk vormt een inleidend verhaal voor deze afstudeeropdracht. Het start met een beschrijving van de aanleiding van het onderzoek. Aan de hand van dit onderzoek zal de doelstelling duidelijk worden. Uit deze stelling volgen de hoofd- en deelvragen, die samen de opdracht vormen. De afbakening hiervan wordt in dit hoofdstuk beschreven. Tot slot zal de leeswijzer de opbouw van dit rapport en de bijbehorende bijlagen verduidelijken.

Het plan van aanpak weergeeft een volledige beschrijving van de opdracht.

1.1 Aanleiding

Na het behalen van het Diploma Architecture and Construction Engineering, zullen wij beiden verder studeren aan de academie van bouwkunst. Om kennis te maken met deze vervolgopleiding hebben wij de minor architectuur aan de academie in Amsterdam gevolgd en naar tevredenheid en met goed gevolg afgerond.

Tijdens deze periode hebben we veel opdrachten in het centrum van de stad uitgevoerd. Een opvallend punt aan de binnenstad van Amsterdam is de enorme drukte die de laatste jaren flink is toegenomen. Een grote probleemstelling waar wij, als bewoners van de stad, graag een oplossing voor zien.

1.2 Doelstelling

De doelstelling van het project is om te ervaren hoe het concept verloopt met daarbij het leveren van een rapport waarin het concept wordt toegelicht om een comfortabele ervaring van het enorme aantal bezoekers in combinatie met comfortabele leefomstandigheden voor de bewoners van de stad te realiseren. Hierbij ligt het accent op de ruimtelijke inrichting van de stad. Het doel kan omschreven worden als een advies, dan wel een concept, in de vorm van een ruimtelijk plan, over een verdeling van deze bezoekersaantallen en het creëren van rust en orde binnen de stad (het ontwerpen van gebouw/ landschap of onderdelen daarvan die in esthetische en functionele zin overeenkomen met de door de opdrachtgever gestelde eisen).

1.3 Hoofd- en deelvragen

De hoofdvraag is afkomstig van de doelstelling van onze afstudeeropdracht.

Hoofdvraag;

- Op welke manier kan een uitbreiding van de stad Amsterdam een bijdrage leveren aan een comfortabele ervaring van de leefomstandigheden binnen deze stad?

Daarbij zijn een aantal deelvragen geformuleerd om deze hoofdvraag te kunnen beantwoorden.

Deelvragen;

- Wat kan een oorzaak zijn van de stijging van het bezoekersaantal, wat is de verwachting voor de toekomst?

- Wat heeft de Amsterdamse binnenstad de bezoekers, maar ook de Amsterdammers in 2017 te bieden?

- Welke toekomstige functies kunnen meerwaarde bieden aan de stad?

- Welke ontwikkelingen vinden plaats, welke stappen onderneemt de gemeente of andere organisaties?

- Beschikt het noordelijk deel van de stad over potentiële gebieden? Zo ja, wat is de meest geschikte plaats voor deze nieuwe ontwikkelingen en wat is de benodigde ruimte voor de uitbreiding?

- Tegen welke ruimtelijke problemen loop je aan bij de ontwikkeling van een uitbreiding en waar moet je rekening mee houden?

- Wat is de invloed van deze uitbreiding op de bestaande omgeving, maar zeker ook op de stad?

- Heeft deze uitbreiding een vermogen om meerdere probleemstellingen binnen de stad op te lossen?

1.4 Opdracht

De titel van de opdracht luidt Amsterdam | 2.0 wat is afgeleid van de ontwikkelingen in Amsterdam-Noord. Deze ontwikkelingen dienen ervoor te zorgen dat het noordelijk deel van de stad opnieuw op de kaart wordt gezet.

De opdracht heeft meerdere raakvlakken met stedenbouwkundig ontwerpen, maar de focus ligt bij de architectuur van het nieuwe ontwerp.

De hoofd- en deelvragen zullen beantwoord worden middels een fictieve casus.

De casus bestaat uit;

- Het uitvoeren van een literatuurstudie;
- Het opstellen van een programma van eisen;
- Het uitvoeren van een ontwerpstudie;
- Het maken van een definitief ontwerp;
- Het presenteren van het definitief ontwerp.

De opdrachtgevende partij, in dit geval fictief, is de gemeente Amsterdam. De betreffende locatie is het Oeverpark in Amsterdam-Noord, grenzend aan de bekende rivier het IJ. Het ruimtelijk plan moet voldoen aan de wensen van de opdrachtgevende partij en de locatie gebonden bouwregels. Het ontwerp voor het project dient in juni 2017 te zijn afgerond, waarbij het resultaat een uitgewerkt verslag omtrent voorbereiding, uitwerking en een ontwerp van het ruimtelijk plan is. In week 1 t/m week 7 is de literatuurstudie uitgevoerd. De overige activiteiten zijn uitgevoerd in de 13 weken die hierop volgden, met de resultaten als uitgangspunten.

1.5 Afbakening

De begin- en einddatum van deze opdracht staan vastgesteld op begin februari tot eind juni 2017. De opdracht omschrijft een proces van vooronderzoek tot en met het definitief ontwerp en de presentie van dit ontwerp. Doordat de hoofd- en deelvragen worden beantwoord door middel van het doorlopen van een fictieve casus zullen er geen kosten aan deze opdracht gekoppeld zijn. De onderstaande onderdelen vallen buiten de projectgrenzen;

- Bouwaanvraag;
- Bouwkostenraming;
- Onderhoudsplan;
- Bouwuitvoeringsplan;
- Constructieve aspecten;
- Bouwfysische aspecten.

02

LITERATUURSTUDIE

WAT HEBBEN WE ONDERZOCHT & ONDERVONDEN

AMSTERDAM | RUIMTELIJKE PROBLEMEN

2.1.1 Algemeen

Binnen de stad Amsterdam spelen een aantal problemen met betrekking tot de ruimtelijkheid van de stad. Een van de belangrijkste problemen is de verdeling van de bezoekersaantallen. Kunnen ontwikkelingen in Amsterdam Overhoeks invloed hebben op deze aantallen? Het EYE-filmmuseum en de ADAM Lookout zijn voorbeelden van gerealiseerde projecten in dit gebied.

2.1.2a Bezienswaardigheden Amsterdam | EYE Filmmuseum

Het Eye (Film Instituut Nederland) heeft zich lange tijd gevestigd in het parkpaviljoen in het Amsterdamse Vondelpark. Na de opening was dit een ontmoetingsplek voor Amsterdamse bohemien waar veel moderne kunst werd getoond. Na een fusie werd in 2009 het filmmuseum omgedoopt tot EYE Filminstituut Nederland, dat in 2012 is verhuisd naar een nieuwe locatie aan de Noordelijke IJ-oever, Overhoeks. Uit cijfers van de gemeente Amsterdam is gebleken dat het bezoekersaantal van het museum in 2011 overeenkomt met circa 59.000 bezoekers.

Het museum is dagelijks geopend en beschikt over vier filmzalen, een grote ruimte voor wisselende internationale toonaangevende tentoonstellingen, een shop & een bar-restaurant. Het gebouw met enorm mooi uitzicht over het IJ is ontworpen door het Oostenrijkse architectenbureau Delugan Meissl. Vanaf 2012 heeft er in de bezoekersaantallen een grote ontwikkeling plaats gevonden en kwam het aantal overeen met 579.000 bezoekers. In 2013 bezochten 741.000 mensen het museum, in 2014 daalde dit aantal naar 681.000 bezoekers waarna het in 2015 opnieuw steeg naar 708.000 bezoekers.

2.1.2b ADAM Lookout

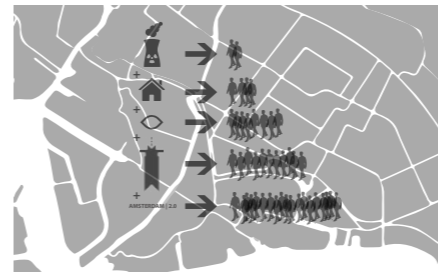
De Overhoekstoren is herontwikkeld tot ADAM-toren en bevat een mix aan functies met het thema 'Dance and Music'. De oude kroon is vervangen voor een nieuwe kroon met ronddraaiend restaurant, panoramabar en observatiedek. Een observatiedek met panoramisch uitzicht over Amsterdam; het historische centrum, de dynamische haven, het unieke polderlandschap en natuurlijk de Wereldberoemde grachten, die onderdeel zijn van de UNESCO Werelderfgoedlijst.

Het Amsterdamse observatiepunt richt zich qua bezoekers met name op binnen- en buitenlandse bezoekers, maar ook de Amsterdammers en buurtbewoners mogen hieraan niet ontbreken. Voor de bewoners van Amsterdam-Noord geldt op vertoon van een huisvuilpas een speciale korting om het observatiepunt te bezoeken. Sinds de opening in eind mei 2016 hebben er al meer dan 250.000 bezoekers van het uitzicht mogen genieten. De toevoeging van de sensationele schommel heeft voor een flinke boost in de bezoekersaantallen gezorgd, ruim 50.000 bezoekers hebben over de rand van dek geschommeld.

2.1.2c Bezoekersaantallen

De opening van het nieuwe filmmuseum heeft plaatsgevonden op 05 april 2012. Vanaf dat jaar heeft er een flinke groei plaatsgevonden in de bezoekersaantallen van het Eye-filmmuseum. In het volgende jaar heeft het museum zijn hoogtepunt bereikt, namelijk 741.000 bezoekers. Het eerste hoogtepunt van de ADAM-toren, een kwart miljoen bezoekers binnen een aantal maanden, zorgt voor een stevige doelstelling voor de komende maanden; Sander Groet, ondernemer, eigenaar club AIR en mede-initiatiefnemer ADAM-toren, heeft zijn

doelstelling van 2017 al vastgesteld; "Het streven is 400.000 bezoekers in het eerste volle jaar en we gaan een aantal mooie nieuwe projecten met partners uit de buurt opzetten, om zo Amsterdam-Noord nog meer op de kaart te zetten."

Afbeelding 1 - Toenemend bezoekersaantallen

2.1.3 Het Amsterdamse IJ

Stedenbouwkundig bevat Amsterdam-Noord een tegenstrijdigheid. De aanleg van verschillende eilanden in het IJ zijn erg ingrijpend geweest voor de stad, waardoor Noord fysiek dichterbij kwam te liggen, maar psychologisch juist verder weg. Op een van de eilanden werd het centraal station van Amsterdam gebouwd. Het gebouw met een fraai neoclassicistische voorkant, maar grauwe, onverschillige en

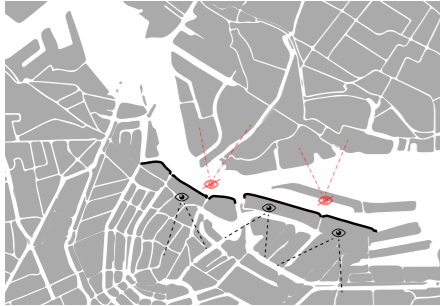
ondoordringbare achterkant. De noordelijke IJ-oever verschilt enorm met de stadszijde. Het lijken twee stedenbouwkundige visies die letterlijk en figuurlijk tegenover elkaar staan. De bebouwing aan de zuidelijke oever vormt een bijna vijf kilometer lange parallelle wand, waarbij de openingen naar het IJ zijn beperkt tot smalle doorkijkjes. De grootste keerzijde is dat deze bebouwing het contact met het IJ en Amsterdam-Noord afsluit, terwijl de noordelijke IJ-oever zich kenmerkt door zonnigheid, open ruimte en vrije zichtlijnen naar het IJ.

Uit een experiment is gebleken dat Amsterdam-Noord het dichtst bij de oude stad ligt. Op basis van de afstanden van de Dam tot de stadsdeelgrenzen is aangetoond dat Noord zelfs maar op 1,16 kilometer van de Dam verwijderd is, in vergelijking tot stadsdeel Zuidoost, welke met een afstand van 6,28 kilometer, de grootste afstand tot de Dam vormt.

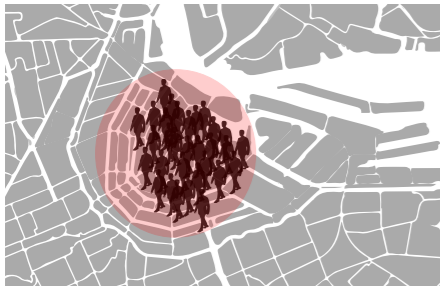
Een opvallend probleem van het noordelijk stadsdeel is de psychologische barrière die gevormd wordt door het IJ. Maar een psychologische barrière kenmerkt zich als een probleem dat zich vooral in het hoofd bevindt. Voor het IJ kan het als een aangename barrière gezien worden; de rivier maakt, anders dan een snelweg, geen lawaai en is niet zicht belemmerend; het ruimtelijke waterlandschap is juist fraai. Daarentegen zorgt het ontbreken van een vaste verbinding tussen de oude stad en Noord voor een fysieke barrière.

Afbeelding 2 - Fysieke en psychologische barrière

Afbeelding 3 - Keerzijde door bebouwing IJ-oever (zuid)

Afbeelding 4 - Te hoge bezoekersaantallen in het Centrum

2.1.4a Locatie hoge bezoekersaantallen

De stijging van de bezoekersaantallen binnen Amsterdam vormt al jaren een groot probleem. Deze stijging zal zich de aankomende jaren alleen maar voortzetten. De drukte in de stad heeft niet alleen te maken met het groeiende bezoekersaantal, maar ook met de verblijfsduur van de bezoekers.

Een andere oorzaak die zorgt voor de ervaring van de drukte van de stad wordt gekenmerkt door stijging van de bevolking in Amsterdam. In vergelijking tot Nederland groeit de stad aanzienlijk sneller, waarbij Nederland een consequente groei ondergaat, ontstaat er in 2008 in Amsterdam een enorme groeiperiode.

Een groei in de bedrijven en winkels kan natuurlijk niet achterblijven. Deze groei wordt gevormd door een toename van toeristische trekpleisters; kaaswinkels, souvenirwinkels, fietsverhuur en opstapplaatsen van rondvaartboten. De groei hiervan vindt voornamelijk plaats in het historische centrum dat jaarlijks miljoenen bezoekers blijft trekken.

2.1.4b Culturele hotspots

De historische binnenstad beschikt over een groot aantal hotspots; de Amsterdamse grachten, het Rembrandtplein, meerdere coffeeshops, de Beurs van Berlage, Madame Tussauds, de bloemenmarkt, het Begijnhof, het Vondelpark, het Rijksmuseum en de Heineken Experience zijn enkele voorbeelden hiervan. Het centrum kenmerkt zich tot een centrum waarbij cultuur, horeca, winkelen en verschillende attracties centraal staan.

Het noordelijk deel van de stad wordt vanwege haar historisch verleden gekenmerkt tot een industriële omgeving. Een omgeving die in

ontwikkeling is en hierdoor steeds meer in trek komt bij zowel de bezoekers als de bevolking van de stad.

2.1.5 Overhoeks

Overhoeks is de meest centraal gelegen ontwikkeling aan de Amsterdamse IJ-oevers en omschrijft een overgang van stedenbouw naar architectuur.

De strip wordt een langwerpige zone, haaks op 't IJ gesitueerd, evenwijdig aan de uitmonding van het Noord-Hollands kanaal. Het plan kan gezien worden als een zelfstandige eenheid binnen een bouwkundig plan, een plan dat wordt omschreven als Manhattan aan het IJ.

Gerealiseerde projecten in dit gebied, welke publiektoegankelijk zijn; A-lab, EYE-filmmuseum & de ADAM-toren. Op dit moment zal het verblijf van de bezoekers in Overhoeks van minder lange duur zijn dan het verblijf in het centrum.

Afhankelijk van de functies van de ontwikkelingen in het gebied zal vastgesteld kunnen worden of het probleem van de drukte in de binnenstad verplaatst zal worden naar deze 'nieuwe' locatie aan het IJ. Om een deel van de drukte te waarborgen zal het verplaatsen van toeristen noodzakelijk zijn. De functie zal hier duidelijk invloed op hebben; met als voorwaarde bezoekers- én bevolkingsgericht.

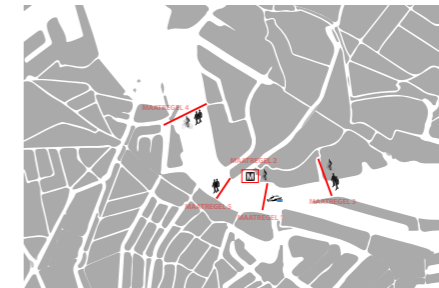
2.1.6 Gevolgen ontwikkeling

Ondanks dat het IJ voor de bezoekers en bevolking zorgt voor een fysieke en psychologische barrière, vinden de ontwikkelingen plaats in het noordelijk deel van de stad, voor een meerzijdige doelgroep; de bezoekers én de bevolking van de stad. Nieuwe ontwikkelingen zorgen ervoor dat Amsterdam-Noord weer op de kaart wordt gezet. De initiatiefnemer van de ADAM-toren gaat een aantal nieuwe projecten met partners uit de buurt opzetten en wil samenwerkingen aangaan met andere topattracties uit de stad inclusief vervoer over het water. Door deze toevoeging hopen zij een steentje bij te dragen aan de spreiding van het toerisme in de stad.

Een huidig probleem binnen de stad is dat de capaciteit van de veerponten niet voldoende is voor de enorm toegenomen druk van en naar Amsterdam-Noord. Het college van burgemeester & wethouders van Amsterdam gaat akkoord met de komst van een fiets- en voetgangersbrug over het IJ vanaf Java-eiland (maatregel 3). Dit plan is een van de uitkomsten van het project "sprong over het IJ", met als doel een verbetering van het reizen van en naar Noord. Ondertussen nemen op een dagelijkse werkdag gemiddeld 46.000 mensen de pont om de oversteek te maken. Overigens is de verwachting dat dit aantal in 2030 een

verdubbeling heeft ondergaan. De veiligheid op het water, de drukte op de veerponten en alle ontwikkelingen op de oevers zijn redenen voor maatregelen voor de oversteek van het centrum naar het noordelijk deel van de stad.

De overige maatregelen uit dit project zijn; meer en grotere veren, fietsbrug over het Noord-Hollands Kanaal, het verschuiven van pontplein zuid (maatregel 1), metrostation Sixhaven (maatregel 2), stenen hoofdbrug/tunnel (maatregel 4) en een voetgangerspassage (maatregel 5). De combinatie van vijf maatregelen zorgt ervoor dat meer reizigers te voet of op de fiets snel en gemakkelijk van en naar de overkant kunnen reizen.

Afbeelding 5 - Maatregelen doorbreken barrière

AMSTERDAM-NOORD | INVLOED OMGEVING

2.2.2 Ervaring omgeving (I)

Op 28 april 2014 heeft Vincent Kompier een recensie over zijn ervaring van Amsterdam Overhoeks gepubliceerd.

Vincent Kompier
Architectuur Lokaal Onderzoeker en schrijver met vlotte pen bij Textoeer.
Vincent kijkt, schrijft, onderzoekt, leidt rond en vertelt. Over de stad en hoe die zich ontwikkelt. Hij werkt als auteur, onderzoeker, criticus en moderator. Sinds 1994 schrijft hij over de stad en vanaf 2010 werkt hij als zelfstandig publicist en onderzoeker voor een breed scala aan opdrachtgevers. Tussen 2008 en 2014 heeft hij in Berlijn gewoond en gewerkt, waar hij veel kennis heeft opgedaan over de dynamische ontwikkeling van een stad. Hij heeft zicht verdiept in stadsontwikkeling, tijdelijkheid, het zelf opdracht geven en cultureel ondernemerschap & toerisme.

Campus fase 1
De eerste fase van nieuwbouwwijk Overhoeks bestaat uit meerdere woongebouwen; de Europa, de Prinsendam, de Gelria, de Oranje, de Zeven

provinciën, de Halve maen, de Statendam, de Willem Barendsz en de Zee-arend. Het plan voor de campus bestaat uit 29 bouwblokken en is geïnspireerd door het paviljoenconcept van klassieke universiteits- en ziekenhuiscomplexen die in 1900 gebouwd zijn. Kenmerkend hieraan; de gebouwen worden omringd door het groen.

De blokken zijn er dicht op elkaar gebouwd, maar alleen het groen kan de functie van het bij elkaar houden van de bouwblokken niet vervullen. Inventief is de oplossing om het grootste gedeelte van het parkeren onder de gebouwen te doen. De parkeersouterrains zijn op het bestaande maaiveld gebouwd; waardoor het gebied is opgehoogd van +1 meter NAP naar +3,2 meter NAP.

Deze verhoging zorgt voor een beter zicht op het IJ vanuit de woningen en leidt tot getrapte overgangen in types ruimtes; van de laaggelegen straat, strook openbaar groen, gemeenschappelijk/collectieve groen, privégroen komt men uiteindelijk bij de voet van het gebouw.

Persoonlijke ervaring van de deze omgeving
De ruimtes tussen de blokken zijn deels openbaar toegankelijk en deels privé-eigendom. Dit zwakt het openbaar toegankelijk karakter af. Van het belang van het gemeenschappelijk

uitgangspunt voor de architectuur is duidelijk weinig zichtbaar. Het ontbreken van de afstemming van materiaalgebruik zwakt de bedoelde samenhang enorm af. De gebouwen verhouden zich uiterst divers tot elkaar. Het gebied wordt ervaren als een autistisch half openbaar toegankelijk woongebied waarmee onrecht wordt gedaan voor wie er niet woonachtig is. De campus bewijst dat wonen de minst stedelijke functie is die er bestaat. “Wandelen door de campus en het Oeverpark om van de langsvarende boten te genieten wordt een doodsaaie ervaring die eindigt met een droge mond en bittere smaak”, aldus Vincent.

2.2.3 Buurten | Overhoeks

Het nieuwe woon-werkgebied is verdeeld over een aantal gebieden; de campus (fase 1 & fase 2) en de strip (fase 3). Het laatste gebouw van de campus (fase 1) is in 2016 opgeleverd. De strip kan gezien worden als een zelfstandige eenheid binnen een bouwkundig plan.

Gerealiseerde projecten in dit gebied; A-lab, EYE-filmmuseum, ADAM-toren, campus (fase 1), Amsterdamse hogeschool voor de kunsten, ClinkNoord & Van der Pekbrug. Projecten in dit gebied; Schegpark, B'mine, This is Holland, Het Maritim hotel, Kavel 5 – ontwikkelaar VORM & Hyperion lyceum.

Random het gebied; Centraal station Amsterdam, stadseiland IJdock, Shell Technology Centre Amsterdam, Tolhuistuin Amsterdam, Van Der Pekbuurt & Buiksloterham.

2.2.3a Van der pekbuurt

Deze buurt behoort tot een beschermd stadsgezicht. De Van der Pekbuurt was het eerste tuindorp van de gemeente Amsterdam waarin nieuwe ideeën over de huisvesting van arbeiders werden vormgegeven. Door de ontwikkeling van de Van der Pekstraat maakt deze levendige winkelstraat een verbinding met de stad. Nieuwe horeca, een toename van ambachtelijke ondernemers en de verplaatsing van de markt zorgen een verbinding tussen het Mosveld, de stad en de nieuwbouw op Overhoeks. De verbinding met Overhoeks komt tot stand door de brug die in 2016 is geopend.

Gerealiseerde projecten in dit gebied; Ontwikkeling van de Van der Pekstraat tot levendige winkelstraat, herinrichting en verplaatsing van de markt, herinrichting Van der Pekplein, de realisatie van de Van der Pekbrug & een nieuw winkelcentrum aan het Mosveld.

2.2.3b Buiksloterham

De oorspronkelijke industriële bedrijvigheid heeft plaats moeten maken voor kleinschalige bedrijven, met name de creatieve industrie. Buiksloterham wordt herontwikkeld tot duurzaam gebied waar wonen en werken centraal komen te staan. Het gebied trekt ondernemers en bewoners die zich graag vestigen in een gebied dat vol zit met mogelijkheden voor eigen initiatief. Er zijn ongeveer 1.500 woningen in ontwikkeling en in de komende jaren worden er nog meer dan 3.000 woningen gebouwd.

Gerealiseerde projecten in dit gebied; Collectiecentrum EYE, CPO-kavels, de Ceuvel, Dockslands, Patch 22, SO de Helderling, Theo Fransmanbrug & de Zelfbouwkavels Bosrankstraat. Projecten in dit gebied; Buiksloterham & Co, CPO-kavels, de vrije kade, Groene oever, Kop Grasweg, Papaverplantsoenen, Schoonschip & zelfbouwkavels Monnikskapstraat.

2.2.3c NDSM-Terrein

De voormalige scheepswerf wordt door de gemeente herontwikkeld tot een stedelijk gebied met woningen, creatieve bedrijven, kantoren, onderwijs en retail. Het industriële karakter van de werf heeft een grote aantrekkingskracht op creatieve bedrijven. Op de voormalige werf bevinden zich vier deelgebieden; de werf noord,

de werf oost, de werf west en de NDSM-haven. Voor de hele werf is een ontwikkelingsvisie opgesteld. Momenteel worden er steeds meer tijdelijke, maar ook definitieve initiatieven uitgevoerd.

Gerealiseerde projecten in dit gebied; ROC top & studentenwoningen (Nieuwdok), Kraanspoor, Kunststad in de scheepsbouwloods, HISWA-home, Number one, Timmerwerkplaats, Faralda kraantoren, Baanderij en de Smederij. Projecten in dit gebied; Nautique living.

2.2.4 Overhoeks | Invloed omgeving

Bewoners, ondernemers & binnen- en buitenlandse bezoekers zullen in dit gebied volop aanwezig zijn. De openbare ruimte, het toekomstige Schegpark, gelegen tussen de strip en de campus is ontworpen in overeenstemming met de bewoners en dient voor alle bezoekers van het gebied toegankelijk te zijn. Het park wordt aan de andere zijden ingeklemd door een aansluiting op het bestaande Oeverpark en de verbinding met de Van der Pekbuurt; de Van der Pekbrug.

Het eerste gedeelte van de campus ligt tegen de IJ-oever aan en kenmerkt zich door vrijstaande, alzijdig georiënteerde gebouwen met gezamenlijke binnentuinen, met het laatste woongebouw dat in 2016 is opgeleverd. Een van de belangrijke randvoorwaarden was het venster op het IJ; zicht op het IJ en een aantrekkelijke route 'boulevard' vlak voorlangs de campus.

De tweede fase van het gebied omvat ppartementencomplex, een paviljoen met educatieve entertainmentfunctie, een hotel met meerdere congreszalen, een woontoren & het Hyperion lyceum gerealiseerd. Het gebied beschikt ook over het EYE-filmmuseum, de ADAM-toren en het GROOTLAB.

Aangrenzende buurten zijn de Buisklosterham en de Van der Pekbuurt. De Buisklosterham wordt herontwikkeld tot duurzaam gebied voor wonen en werken.

De Van der Pekbuurt ondergaat een metamorfose, zo ook de welbekende Van der Pekmarkt; een combinatie van eigentijds en nieuw, gecombineerd met authentiek en vertrouwd. Voor iedereen, iedere dag met een aangename sfeer die bij een markt hoort!

Amsterdam Centraal station is één van de belangrijkste en drukste vervoersknooppunten van Nederland. Dagelijks passeren duizenden mensen dit stationseiland per trein, metro, bus, tram, taxi, fiets, pont of lopend. De verwachting van het aantal passanten in 2025 is vastgesteld op 300.000 mensen die dagelijks dit knooppunt zullen passeren. Een uitbreiding van de stad zal niet alleen invloed hebben op één van de drukste vervoersknooppunten, het zal op alle bovengenoemde gebieden betrekking hebben. Buurtbewoners en medewerkers van betreffende gebieden zullen de grootte van deze invloed ervaren.

Afbeelding 6 - Invloed directe omgeving | gebieden

2.2.5 Ervaring omgeving (II)

Amsterdam Noord was geen stadsdeel dat je verkoos om naartoe te vertrekken, maar je vertrok ernaar omdat het lot je verkoos te verhuizen. Het percentage positieve reacties over dit stadsdeel was verwaarloosbaar ten opzichte van andere stadsdelen; Noord was het lelijke eendje van de stad.

Bas Kok, schrijver van het boek Oerknal aan het IJ, besepte in zijn pubertijd steeds meer dat dit deel niet bij de stad hoorde. Het verleden zou hier grote invloed op hebben. In de jaren '70 & '80 nam het werkaanbod in Noord af. Er ontstond een teneur aan vandalisme en verveling, wat zorgde voor een twijfelachtige bekendheid van het stadsdeel; Het imago van Noord was negatief! Maar uiteindelijk bleek het lelijk eendje een mooie zwaan. De muur aan het IJ is definitief gevallen en de stad ontwikkelt zich in deze eeuw langs het IJ. Niemand wil wonen te midden van industrie die nog werkt, maar niets is zo aantrekkelijk als wonen te midden van oude industrie die niet meer werkt; roestige scheepswerven, braakliggende betonvlakten en lege hallen, daar heeft Noord veel van, héél veel. Daarnaast heeft het noordelijk deel veel groen over. In 2014 passeerde Noord de 90.000 inwoners, het dunst bevolkte stadsdeel dat groeit, een groei tot naar verwachting 100.000 inwoners in 2023, ondanks dat Noord lang bestempeld

werd als een stadsdeel dat 'ver-weg' lag en waarbij het IJ zorgde voor een fysieke en psychologische barrière.

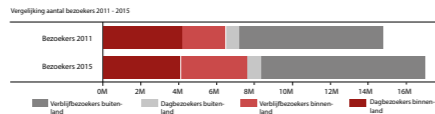
AMSTERDAM | BEZOEKERSAANTALLEN

2.3.1 Algemeen

De stijging van de bezoekersaantallen binnen Amsterdam is al jaren een groot probleem en zal de aankomende jaren nog flink toenemen. Om een beeld te krijgen van de huidige situatie is er gekeken naar de groei van afgelopen jaren, locaties waar drukte ondervonden wordt en de bezoekersaantallen uit het verleden. Voor de verwachting van de toekomst zullen de aantallen van afgelopen jaren vergeleken worden.

2.3.2 Omvang probleem

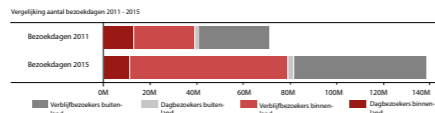
Het aantal bezoekers in Amsterdam heeft de afgelopen jaren een flinke stijging meegemaakt. In een periode van 4 jaar (2011-2015) is dit aantal gestegen van 15 miljoen naar bijna 17 miljoen bezoekers. Van de 17 miljoen bezoekers komen ongeveer 9,3 miljoen bezoekers uit het buitenland en 7,7 miljoen bezoekers uit Nederland. Bezoekers uit Nederland afkomstig vormde een stijging van 17,6% terwijl het bezoekersaantal uit het buitenland een stijging had van ongeveer 12,8%. Onderstaand schema weergeeft een overzicht van het stijgende bezoekersaantal, verdeeld in dag- en verblijfsbezoekers.

Afbeelding 7 - Bezoekersaantallen 2011 - 2015

Van de bezoekers die naar Amsterdam komen is minder dan de helft uit Nederland afkomstig. Deze bezoekers komen voornamelijk voor de culturele attracties die te vinden zijn in de stad. De drukte in Amsterdam heeft niet alleen te maken met het groeiende aantal, maar ook met de verblijfsduur van de bezoekers.

Zij verblijven tegenwoordig langer dan voorheen. In 2011 waren het 71,4 miljoen bezoekdagen en in 2015 was dit aantal gegroeid tot 138,6 dagen. Deze groei heeft invloed op de drukte-ervaring binnen de stad.

Afbeelding 8 - Bezoekdagen 2011 - 2015

Daarnaast is een stijging zichtbaar in het aantal bezoekers die voor een tweede keer naar Amsterdam komen. Zij komen voornamelijk voor de goede sfeer en vriendelijkheid binnen de stad. Echter, zij zijn wel van mening dat het moeilijk parkeren is, dat de prijzen hoog zijn en dat er veel afval in de binnenstad te vinden is.

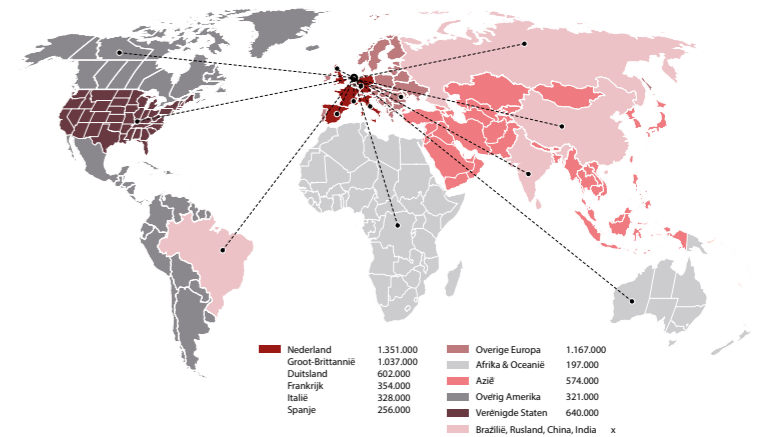
Het toenemende bezoekersaantal brengt ook voordelen met zich mee. Door deze groei heeft er een stijging plaatsgevonden in de uitgaven. In 2011 gaven de bezoekers gezamenlijk ongeveer 17 miljard euro uit, wat in 2016 bijna 18,8 miljard euro was. De groei in bezoekersaantallen en uitgaven zorgt voor werkgelegenheid in de stad, dat omschreven kan worden als een stijging van bijna 85%.

Het doel van de gemeente beschrijft een spreiding van de bezoekers om een aangename sfeer binnen de stad te creëren voor de bezoekers én de bevolking van Amsterdam. Het verplaatsen van de drukte is hierbij geen gewenste oplossing. De bewoners van de stad geven aan bepaalde gebieden door de aanwezigheid van veel bezoekers te vermijden. Een mogelijkheid die wel tot een oplossing zou kunnen leiden is het verplaatsen van deel van de bezoekers naar omliggende steden of dorpen.

2.3.3 Groeiende bevolking

De drukte heeft voornamelijk te maken met het groeiende bezoekersaantal zoals hierboven is vermeld. Echter, dit is niet de enige oorzaak voor de drukte binnen de stad, het aantal bewoners van Amsterdam is vanaf 2008 flink gestegen. Ondertussen blijft ook dit aantal groeien. In vergelijking tot Nederland groeit Amsterdam aanzienlijk sneller. Waar Nederland sinds 2000 een consequente groei ondergaat, vindt sinds 2008 een snelle en enorme groei plaats in deze stad. De algemene groei van Amsterdam komt in de periode van 2000 tot 2015 overeen met 12%. Voor Nederland komt dit percentage overeen met 6%. Echter, de bevolking binnen de stad groeit niet overal gelijk. Waar gebieden zoals; Nieuw Sloten/De Aker en Gaasperdam/Driemond een afname in bevolking ondervonden, vond er een grote bevolkingstoename plaats in Osdorp, Zeeburgereiland & Watergraafsmeer.

v

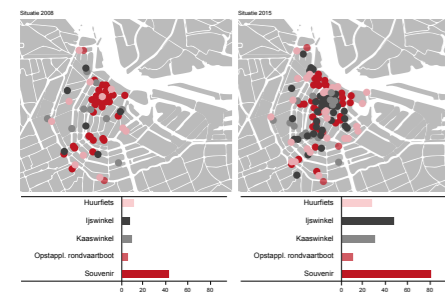
Afbeelding 9 - Overzicht herkomst bezoekers

2.3.4 Gevolgen toenemende bezoekersaantallen

Door de groei van het aantal bezoekers neemt ook de hoeveelheid accommodaties in de stad toe. De hoeveelheid hotels, hotelbedden en Airbnb zijn afgelopen jaren enorm gestegen. Vooral Airbnb is een trend die een flinke stijging meemaakt; in Amsterdam is er een totaal van 13.825 aangeboden woningen (in 2016), waarvan de meeste zich in het centrum bevinden.

Bedrijvigheid

Voor de voorzieningen van de bezoekers dient de hoeveel bedrijven en winkels toe te nemen. De grootste stijging bevindt zich in de toeristensector, waarbij het voornamelijk gaat om kaaswinkels, ijswinkels, souvenirwinkels, fietsenverhuur en rondvaartboten & overstapplaatsen, welke zich allen in de binnenstad bevinden.

Afbeelding 10 - Stijging voorzieningen 2008 - 2011

Evenementen

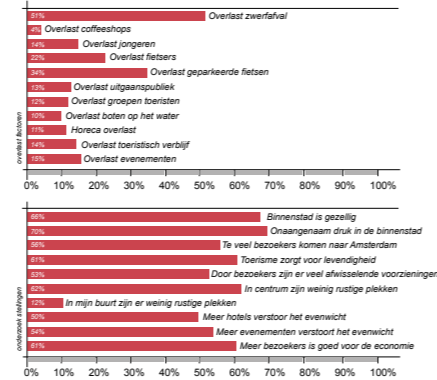
Verder heeft de groei van het aantal evenementen een duidelijke invloed op de hoeveelheid bezoekers. Evenementen trekken veel bezoekers die vervolgens extra tijd doorbrengen in de stad. Het aanbod van evenementen neemt sterk toe in Amsterdam, zo werden er in 2015 ongeveer 2.000 evenementen georganiseerd.

Overlast, verontreiniging en afval

In 2014- 2015 zijn er in totaal 5.339 meldingen gedaan van overlast met betrekking tot de horeca, maar dit kan niet duidelijk in verband worden gebracht met bezoekers. Daarnaast zijn er in 2015 in totaal 7.882 meldingen gedaan met betrekking tot zwerfafval in de stad.

Hiernaast volgt een overzicht van bevindingen volgens een eerder uitgevoerd rekenkamer burgerpanel.

Dankzij een andere enquête (Rekenonderzoek burgerpanel 2016) zijn bepaalde stellingen onderzocht. Hieronder een kort overzicht met bijbehorende percentages:

Afbeelding 11 - Resultaten rekenonderzoek burgerpanel 2016(I)

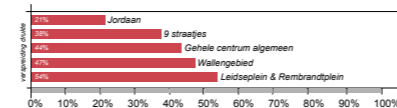
2.3.5 Verspreiding 'drukte'

Zoals eerder vermeld komen veel bezoekers voor de culturele attracties die te vinden zijn binnen de stad. Een groot deel hiervan komt voor musea en is afkomstig uit Nederland en blijven minder vaak overnachten.

Een ander deel van de bezoekers vindt dat de drukte bij Amsterdam hoort. Dit wil niet uitsluiten dat zij geen overlast ervaren. Van de Amsterdammers vindt 44% het heel druk in de stad, 53 % vindt het tamelijk druk & duidelijke minderheid van 3% ervaart de stad als tamelijk rustig.

De drukte wordt voornamelijk in de binnenstad van Amsterdam ervaren (Centrum Oost &

Centrum West). Door de centrale ligging, dichtbij het station en de enorme hoeveelheid winkels, is en blijft de binnenstad de plek die het meest bezocht wordt. Binnen dit gebied zijn een aantal plaatsen die overlast ondervinden.

Afbeelding 12 - Resultaten rekenonderzoek burgerpanel 2016(II)

2.3.6 Bezoekersaantallen

Algemeen bekend is dat de bezoekersaantallen binnen Nederland de aankomende jaren nog flink zullen toenemen. Ook binnen Amsterdam zal de stijging niet onderbroken worden. Voor de verwachting van de toekomst zullen de aantallen van afgelopen jaren vergeleken worden. Een volledig overzicht met cijfers is terug te vinden in bijlage. Hieronder worden de onderdelen en cijfers nader toegelicht.

Algemene bevolking;

De bevolking binnen Amsterdam groeit snel. In 2016 telde Amsterdam een totale bevolking van 834.713 personen. Dit was ruim 12.000 meer dan het voorgaande jaar. Deze groei zal aankomende jaren voortgezet worden. In 2030 verwacht Amsterdam een bevolkingsaantal van 912.380 personen. Opvallend hieraan is de meerderheid

van vrouwen ten opzichte van mannen. Dit is een blijvend aantal van ongeveer 10.000 personen waarvan de meeste personen in de leeftijdscategorie 20-34 jaar.

Bevolking naar nationaliteiten;

Van het bevolkingsaantal in 2016 van 834.713 personen was 718.976 Nederlands, dit komt overeen met 85%.

Van de overige personen kwam het merendeel uit Marokko gevolgd door Turkije, Groot-Brittannië, Duitsland en Amerika.

Loop van de bevolking;

De meeste bevolking was in datzelfde jaar te vinden in Amsterdam Nieuw-West. Van het 834.713 personen woonden er 149.397 bewoners in dit deel van Amsterdam. Na Nieuw-West komt Amsterdam-West met 143.964 personen en Zuid met 143.258 personen. Amsterdam-Noord betreft echter maar zo'n 92.917 inwoners. Echter is de bevolkingsdichtheid hier een van de mindere. In vergelijking tot dit staat Amsterdam West bovenaan met een aantal van 15.301 gevolgd door het centrum van Amsterdam met 13.758 inwoners. Amsterdam-Noord betreft een bevolkingsdichtheid van 2.224 personen per vierkante kilometer land.

Economische groei;

Amsterdam had in 2015 een stijging van 2.8 % procent in de economische groei ten opzichte van 2014. Nederland telde een groei van 2.0 % in dezelfde tijd. Dit geeft aan dat Amsterdam sneller groeit dan Nederland. De groei in de banensector kan verdeeld worden in een aantal onderwerpen. Zo had de financiële sector een groei van 3.0%, de advies en onderzoek sector een groei van 7.0%, de creatieve industrie een groei van 4.0% en overige dienstverlening een groei van 3.0%. Dit geeft aan dat er in de periode 2014 – 2015 flink een aantal banen zijn bijgekomen.

Toerisme

Het aantal toeristen, genaamd bezoekers, is de afgelopen jaren enorm gestegen. Wereldwijd groeit het toerisme met ongeveer 4%. In Amsterdam is het toerisme in 2015 ten opzichte van 2011 gestegen met bijna 15%. Dit zorgde voor een totaal bezoekersaantal van ongeveer 17.000.000. Van deze 17 miljoen bezoekers bezochten 6.800.000 een hotel in 2015, met een gemiddelde verblijfsduur van 1.89 dagen. Dit samen zorgde voor een aantal van 12.900.000 hotelovernachtingen, wat uiteindelijk overeenkomt met een groei van 3% ten opzichte van het jaar 2014.

Algemene herkomst bezoekers Amsterdam;

Amsterdam kent bezoekers vanuit de hele wereld.

Toch is een groot deel uit Nederland afkomstig. In 2015 waren er 1.351.000 Nederlandse bezoekers.

Uit overig Europa bezocht een aantal van 1.167.000 personen, uit Groot-Brittannië een aantal van

1.037.000 personen en de Verenigde Staten een

aantal van 640.000 personen de stad. De grootste toename omschrijft bezoekers uit Azië, met toename van bijna 18,6%. Hierna volgde Spanje met een groei van 8,9%, overig Amerika met een groei van 7,0% en Italië met een groeipercentage van 5,8%

Cultuur en bezienswaardigheden;

De bezienswaardigheden werden in 2015 over het algemeen meer bezocht ten opzichte van 2014, met uitzondering van een aantal trekpleisters. De grootste toename geldt voor de Ziggo Dome. Het aantal steeg met 45% tot ongeveer 1.200.000 bezoekers.

Hierna volgt de rondvaartboten met een groei van 29% tot een aantal van 4.800.000 bezoekers. Voor de sector musea vond de grootste groei plaats bij het Tropenmuseum met een groei van 15% tot een aantal van 212.000 bezoekers en het Van Goghmuseum met een groei van 10% tot een aantal van 2.100.000 bezoekers.

De meeste personen bezochten in 2016 het Rijksmuseum met een aantal van 2.200.000 en het van Goghmuseum met 2.100.000 bezoekers.

Kerncijfers Amsterdam-Noord;

De totale bevolking is in 2016 gegroeid tot een aantal van 92.917 personen en het aantal huishoudens tot 44.915. Dit is lichtelijk meer dan het jaar ervoor.

In Amsterdam-Noord zijn de meeste personen tussen de 50 en 64 jaar (18,9%). Hierna volgt de leeftijdsgroep 65+ (15,5%) en de leeftijdsgroep 4 tot 12 jaar met een percentage van 10,9%.

AMSTERDAM-NOORD | ONTWIKKELINGEN

2.4.1 Algemeen

Amsterdam heeft behoefte aan hoge kwalitatieve woon- en werkruimten. Amsterdam-Noord beschikt over voldoende ruimte met lege gebouwen en verouderde industrieterreinen die hergebruikt of afgebroken worden voor nieuwbouw. Qua bedrijvigheid is er in het noordelijk deel van de stad gekozen voor vooral creatieve en media georiënteerde bedrijven, waarbij het behoud van groen, water en stedenbouwkundige- en architectonische kwaliteit een pre is.

2.4.2 Amsterdam-Noord

Het noordelijk deel van de stad is te herkennen aan de tuindorpen als stedenbouwkundig principe. Het is de plek voor experimenten; waar bijvoorbeeld Molenwijk diende als prototype voor de latere Bijlmer. Daarnaast domineren kranen en schepen het beeld van noord, waarbij de scheepsbouw wordt gezien als trots van het noordelijk deel. De geschiedenis van de noordelijke IJ-oever kan omschreven worden als het stukje bij beetje land veroveren op het water. De stad groeit, maar de handel groeit ook. Om de stad beter bereikbaar te maken wordt het Noord-Hollands kanaal gegraven. In 1818 werd een polderdijk aangelegd en een stuk

land wordt drooggemalen, waardoor de Buiksloterham is ontstaan. Steeds grotere schepen dwingen tot het graven van een directe verbinding met de Noordzee. In 1876 wordt het Noorzeekanaal geopend. Na het inpolderen van nieuw land trekt de industrie geleidelijk uit de overvolle binnenstad. Nieuwe arbeiderswoningen vormen een schil voor deze bedrijventerreinen.

2.4.3 Overhoeks

De strip wordt een langwerpige zone, haaks op 't IJ gesitueerd, evenwijdig aan de uitmonding van het Noord-Hollands kanaal. Het plan kan gezien worden als een zelfstandige eenheid binnen een bouwkundig plan. Samen met het wester-IJdock & de kop van de oostelijke handelskade markeert de strip de bocht in 't IJ.

In 1913 bouwt de Bataafsche Petroleum Maatschappij | SHELL een klein laboratorium op het zuidelijk deel van de Buiksloterham. Later besluit Shell het ENTOS-terrein, een deel van het tolhuistuin, het IJ-paviljoen en de jachthaven te kopen. Na het graven van het Buiksloterkanal ontstaat een kenmerkend shelleiland met de bekende toren Overhoeks.

In 2003 maakte Shell bekend dat zij niet langer behoefte had aan de 27 hectare die zij in bezit

had. Zij wilde op slechts 7 hectare haar nieuwe laboratorium bouwen. De overige 20 hectare maakt plaats voor een stedelijke ontwikkeling. In 2009 vindt de verhuizing naar het nieuwe laboratorium daadwerkelijk plaats. Toren Overhoeks, het bedrijfsrestaurant de Tolhuistuin en het GROOTLAB zullen behouden blijven. Daarnaast start in 2009 de bouw van het EYE-filmmuseum, dat drie jaar later in gebruik zal worden genomen. De bouw van de appartementen van het residentieel kwartier vormt fase 1 van de ontwikkelingen in dit gebied.

Afbeelding 13 - Amsterdam-Noord | Overhoeks

2.4.4 Strip Overhoeks

Het nieuwe stedelijk gebied van deze stad is een langwerpige zone van 73 meter breed en 380 meter lang. Het bestaat uit twee bestaande gebouwen; toren Overhoeks en het GROOTLAB, beide waren vroeger in gebruik bij Shell. Daarnaast worden er in het eerste plan een vijftal ontwerpen omschreven; paviljoen, carré 1, de skytower, carré 2 en de noordtoren.

De zichtbaarheid vanuit de hoofdgrachten is beperkt, hoewel er juist naar de zichtbaarheid vanuit de bocht in 't IJ is gezocht.

Het nieuwe woon-werkgebied is verdeeld over een aantal gebieden; de campus (fase 1 & fase 2) en de strip (fase 3). Deze gebieden zullen gescheiden worden door het toekomstig Schegpark.

Hieronder volgen een aantal aspecten uit de beeldkwaliteit/welstandcriteria, gepubliceerd door de gemeente Amsterdam in 2008.

Paviljoen 1; een paviljoen met horeca- en of kantoorfunctie. Er dient sprake te zijn van een alzijdig paviljoen dat in volume ondergeschikt is aan zijn dominante burenen.

Carré 1; een samengesteld bouwblok waarvan GROOTLAB deel uitmaakt. Dit lab kan met een of meerdere lagen verhoogd worden tot een maximum van 24 meter. De reguliere (transparante) plint heeft een hoogte van 6 meter. Op het carré staat een hoger bouwvolume

bestemd voor appartementen met een hoogte van maximaal 75 meter.

De skytower; de hoogste toren is bestemd voor kantoorruimte en publieksfuncties; openbaar dek met uitzichtterras en restaurant. Het staat op een openbare plint en heeft een slank, stijlvol silhouet. Carré 2; een samengesteld bouwblok, identiek aan Carré 1, met een plint van 6 meter hoog en een basishoogte van 24 meter. Daarboven komen twee volumes tot een hoogte van 75 meter en 100 meter.

De noordtoren; een vrijstaande toren met woonbestemming op een publieke plint. Voorwaarden voor deze realisatie zijn een vrijstaand silhouet en transparant karakter van de gevels. Paviljoen 2; een gebouw met een publieke functie, bij voorkeur horeca. Het vormt het scharnierpunt tussen de campus en de strip.

In 2016 heeft de gemeente het definitief ontwerp voor deze openbare ruimte vastgesteld. De documentatie hiervan is in juni van hetzelfde jaar gepubliceerd.

Wonen;

In beide gebieden zullen appartementen gerealiseerd worden, waarvan 20% sociale huur en 80% markthuurland en koop. Het betreft een gevarieerd aanbod met studio's van 50M2 tot penthouses groter dan 200M2.

Werken;

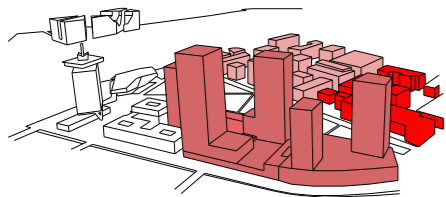
De centrale locatie van dit plan zorgt voor een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven en kantoren. Uiteindelijk zal er ruimte zijn voor 70.000M2 voor de functie werken.

Voorzieningen;

De Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, het EYE-filmmuseum, ADAM Lookout en een (tijdelijke) locatie van het Hyperion Lyceum zijn al in het gebied gevestigd. Er is ruimte voor ontwikkelingen als; detailhandel, winkels, restaurants en cafés, hotelvoorzieningen, scholen, kinderopvang & peuterspeelzaal.

Recreatie;

Het Overpark en het toekomstig Schegpark bieden ruimte aan recreatie. De gemeente ontwerpt en ontwikkelt dit toekomstig park en het Overhoeksplein, direct achter de ADAM-toren.

Afbeelding 14 - Ontwikkelingen Overhoeks

Schegpark

Tussen de strip en de campus wordt dit stadspark aangelegd. Het zorgt voor groen en levendigheid in de stad. Het park is voor de buurtbewoners én bezoekers van de stad, maar ook voor medewerkers van de aangrenzende bedrijven en verbindt het Oeverpark met het Tolhuistuingebied. Het park wordt een omgeving met bomen, terrassen en een centraal gelegen grasveld, met ruimte voor verschillende activiteiten als voetballen, luieren en picknicken. Het ontwerp is gemaakt in overleg met bewoners en andere betrokkenen en begint ter hoogte van Docklandsweg en loopt door tot het Oeverpark.

B'mine

Een levendig appartementencomplex met 147 appartementen, waarvan enkelen gebaseerd zijn op het 'friends'-concept. Op de begane grond komen kleine commerciële voorzieningen en verder bevindt zich in het pand een parkeergarage voor de bewoners. Het complex wordt

gebouwd in opdracht van pensioenfonds MN en projectontwikkelaar AM. De toren zal 147 middensegment huurwoningen bevatten en zal een hoogte van 75 meter hebben. B'mine is ontworpen door Paul de Ruiter architecten en zal gerealiseerd worden op de kavel direct achter GROOTLAB.

This is holland

In het paviljoen komt een educatieve entertainmentfunctie. Het wordt gebouwd op de reeds bestaande parkeergarage van de ADAM-toren en zal bestaan uit drie lagen. Het paviljoen zal gebouwd worden in opdracht van This is holland BV en zal zich bevinden op het Overhoeksplein, tussen de ADAM-toren en de Hogeschool voor de Kunsten.

Het Maritim hotel

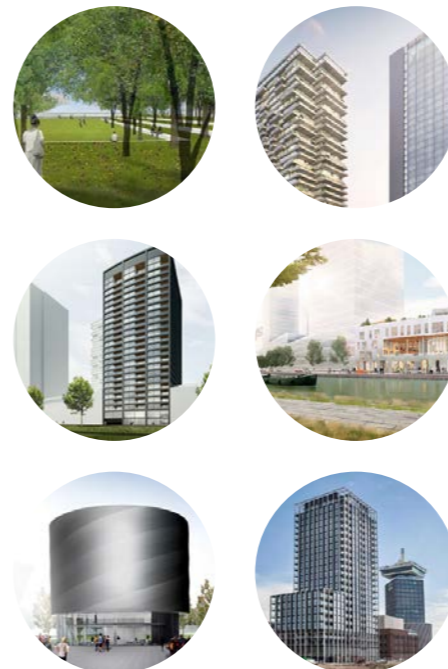
Een hotel met ongeveer 580 kamers, dat ruimte biedt aan congressen en enkele commerciële functies. Het zal ruimte bieden aan 5000 congresbezoekers, verdeeld over een congreszaal met 2300 zitplaatsen, een zaal met 1000 zitplaatsen en enkele kleinere zalen. De woontoren zal bestaan uit 244 appartementen van diverse typen, waarbij elke woning is voorzien van een buitenterras. Deze toren zal gebouwd worden direct achter toren B'mine en het GROOTLAB. De gebouwen zijn ontworpen door team V Architectuur en ontwikkeld door ontwikkelaar IES.

Kavel 5 – ontwikkelaar VORM

Op dit kavel zal een woontoren gerealiseerd worden met een commerciële functie in de plint. De kavel bevindt zich tussen de kavels van het hotel en de woontoren van Maritim. In deze toren worden 143 luxe koopappartementen gerealiseerd met uiteenlopende woningtypen.

Hyperion lyceum

Op dit moment bevindt het lyceum zich op een tijdelijke locatie in Overhoeks. De toekomstige locatie biedt ruimte voor ruim 800 leerlingen. Het is ontworpen door Ector Hoogstad architecten en onder het gebouw komt een mogelijkheid voor het stallen van fietsen. Het gebouw zal gerealiseerd worden op de een-na-laatste kavel van de strip.

Afbeelding 15 - Overzicht ontwikkelingen Overhoeks
Onaangepast overgenomen uit "Overhoeks: stedelijke woon- en werkwijk" van gemeente Amsterdam, 2016 (<https://www.amsterdam.nl/projecten/overhoeks/>) Copyright 2016, gemeente Amsterdam.

Gerealiseerde projecten in dit gebied

A-lab, EYE-filmmuseum, ADAM-toren, campus (fase 1), Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, ClinkNoord & Van der Pekbrug.

A-lab

Deze plek is ontstaan vanuit het creëren van een plek voor innovatieve ondernemers die technologie, media en creativiteit combineren. Een plek waar men ruimtes kan huren voor vergaderingen of evenementen en zorgt voor de huisvesting van meerdere start-ups. Het plan is ontwikkeld door CODUM en bevindt zich op de hoek van badhuiskade en het Overhoeksplein.

EYE-Filmmuseum

Het gebouw beschikt over een viertal filmzalen, een expositieruimte, een educatieve verdieping, een shop & een bar-restaurant. Ontworpen door Delugan-Meissl associated architects en het bevindt zich tegenover Amsterdam Centraal station. EYE beheert overigens ook het nationaal filmerfgoed. Het collectiecentrum dient ter opslag van dit erfgoed en bevindt zich op steenworp afstand van het museum.

Campus (fase 1)

Het eerste gedeelte van de campus ligt tegen de IJ-oever aan en kenmerkt zich door vrijstaande, alzijdig georiënteerde gebouwen met gezamenlijke binnentuinen. Fase 1 en fase 3 lopen van de IJ-oever tot aan het Buiksloterkanal.

Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Een gedeelte van het grootlaboratorium (vroeger in gebruik door Shell) is omgebouwd tot Amsterdamse Hogeschool. Het laboratorium bestaat uit een drietal vleugels. De Hogeschool bevindt zich in de derde vleugel. De school beschikt over werk- en lesruimte, een centrale expositieruimte, een studio en een theaterzaal. De Hogeschool voor de Kunsten is ontworpen door architectenbureau Fritz & Gent-Monk architecten en bevindt zich direct achter de ADAM-toren.

ADAM-toren

De Overhoekstoren is herontwikkeld tot ADAM-toren en bevat een mix aan functies met het thema 'Dance and Music'. De oude kroon is vervangen voor een nieuwe kroon met ronddraaiend restaurant, panoramabar en observatiedek. Op de begane grond bevindt zich de hotellobby, horeca en een fitnessclub. Het ontwerp van deze verbouw is ontworpen door Claus&Kaan architecten en Oeverzaaijer architecten.

ClinkNoord

Het hostel bevindt zich in het achterste gedeelte van het laboratorium, het bestaat uit 200 kamers en beschikt over 750 bedden. Het ontwerp van verbouw is medemogelijk gemaakt door ZZDP architecten.

Van der Pekbrug

De brug is de nieuwe verbinding van Overhoeks en de Van der Pekbuurt. Naast deze verbinding dient het als ontmoetingsplek en staat het symbool voor de verbinding tussen nieuw en oud. De brug is ontworpen door Korth Tielens architecten.

Afbeelding 16 – Skyline Amsterdam-Noord. Onaangepast overgenomen uit "Congreshotel en woontoren Overhoeks (Maritim) – Amsterdam" van Van Rossum BV, z.d. (<http://www.vanrossum-bv.nl/projecten/congreshotel-en-woontoren-overhoeks-maritim-amsterdam/>)

2.4.4 Buisklosterham

Buisklosterham maakt deel uit van de noordelijke IJ-oever en wordt herontwikkeld tot duurzaam gebied voor wonen en werken.

Er zijn circa 1.500 woningen in ontwikkeling en in de komende jaren zullen er nog 3.000 woningen gerealiseerd worden. De gemeente koos niet voor een uitgewerkt stedenbouwkundig plan, maar voor een geleidelijke transformatie waarbij de industriële bedrijvigheid plaats heeft gemaakt voor kleinschalige, creatieve bedrijven.

Het gebied trekt ondernemers en bewoners die zich graag vestigen in een gebied dat vol zit met mogelijkheden voor eigen initiatief. Op verschillende locaties zijn zelfbouwers en bouwgroepen projecten aan het realiseren. Zelfbouw is een erg populair onderdeel van de Amsterdamse woningmarkt. De gebiedsontwikkeling van Buisklosterham is naar verwachting in 2030 voltooid.

Buisklosterham & Co

In fase van Buisklosterham & Co worden zestien kavels gebouwd door particuliere zelfbouwers. Naar eigen inzicht en ontwerp creëren zij hun eigen ideale woon- en werkruimte. Ook komen in Buisklosterham & Co appartementengebouwen met koopwoningen, appartementengebouwen met sociale huurwoningen, horecalocaties & bedrijfsruimtes.

CPO-kavels

De gemeente is een optieovereenkomst aangegaan met zes bouwgroepen voor de ontwikkeling van een zestal kavels. De oppervlaktes en de bebouwingmogelijkheden van de kavels variëren onderling.

De vrije kade

Het project de vrije kade zal uiteindelijk bestaan uit 220 woningen, 66 eengezinswoningen met tuin, 16 kadewoningen en 138 appartementen, waarvan 80 koopappartementen.

Groene oever

Ter hoogte van het meest noordelijke deel van de Grasweg in Buisklosterham wordt een nieuw stuk land gemaakt. De groene oever dient als aanvaartbescherming voor de woningen die langs de bestaande oever van het IJ worden gebouwd.

Kop Grasweg

Op een drietal kavels worden in totaal 3.500 koop- en huurappartementen & circa 3800M2 aan commerciële ruimten gerealiseerd. Het doel is een kwalitatief hoogstaand, gemengd & duurzaam woonmilieu te realiseren.

Papaverplantsoen

Een bescheiden plantsoen waar bewoners kunnen recreëren en kinderen een plek hebben om te spelen. Bijzonder aan de inrichting van het park is

de ruigte met wilde planten, dat past bij het gebied en de organische verandering van Buisklosterham. Het ontwerp is met bewoners tot stand gekomen, waarna zij hebben besloten op eigen initiatief het park te zullen beheren.

Schoonschip

Binnen de grenzen van een waterkavel wordt een buurtje drijvende woningen gebouwd. Dit gebeurt welstandsvrij, maar wel binnen de gestelde randvoorwaarden uit de kavelregels.

Zelfbouwkavels Monnikskapstraat

In Buisklosterham is er aan de Monnikskapstraat en Klaprozenweg ruimte voor zelfbouw, waar overigens wel een aantal voorwaarden voor gelden. Enkele voorwaarden zijn dat minimaal 20 procent tot maximaal 50 procent van het bruto vloeroppervlak bestemd moet zijn voor werkfuncties en parkeren dient te gebeuren op eigen kavel.

Afbeelding 17 – Amsterdam-Noord | Buisklosterham.

Gerealiseerde projecten in dit gebied; Collectiecentrum EYE, CPO-kavels, de Ceuvel, Docklands, Patch 22, SO de Helderling, Theo Fransmanbrug & de Zelfbouwkavels Bosrankstraat. Collectiecentrum EYE

Eye collectiecentrum is een state-of-the-art depot met opslag- en bewaaromstandigheden en is een veilige haven voor de collectie. Tevens is het een expertisecentrum voor professionals die zich bezighouden met filmconservering, restauratie & onderzoek.

CPO-kavels

Op de zelfbouwkavels krijgen mensen de kans om alleen, of met een groep hun eigen huis te bouwen. Deze 6 kavels zijn ontwikkeld vanuit collectief opdrachtgeverschap; CPO.

De Ceuvel

Waar vroeger een verlaten en vervuild terrein in de havens van Buisklosterham stond, heeft een groep (landschaps)architecten, kunstenaars, ambachtslieden & horecaondernemers hun gezamenlijke ambitie vormgegeven. Op de voormalige scheepswerf zijn werkruimten en een café-restaurant gevestigd.

Docklands

Docklands is een L-vormig complex, een duurzaam woongebouw met 44 appartementen,

13 werkunits en een parkeergarage met een collectieve daktuin, de buitenruimtes en entrees van de studio's.

Patch 22

Het hoogste houten gebouw van Nederland. Het volledig klimaat neutrale project met gemengde woon- en werkbesteding. Doordat de etages een verdiepingshoogte hebben van bijna 4 meter en geheel vrij in te delen zijn, heeft het project veel mogelijkheden voor alle combinaties van wonen en werken.

SO de Helderling

Nieuwbouw van een school voor speciaal basisonderwijs, dat is uitgerust met, naast klaslokalen, watergewinningsbad, een volwaardige gymzaal, ruimten voor fysiotherapie en andere ondersteunende functies. SO de Helderling is zowel een school als een zorginstelling voor zeer moeilijk lerende kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar.

Theo Fransmanbrug

De Theo Fransmanbrug is een lange, beweegbare fiets- en voetgangersbrug, die een verbinding vormt tussen de buurten Buisklosterham en het NDSM-terrein.

Zelfbouwkavels Bosrankstraat.

De aanleg van de Bosrankstraat is ontstaan op basis van een lange periode van overleg, ontwerp en inspraak. De bewoners hebben gezamenlijk hun ontwerp voor de straat bij de gemeente neergelegd, welke het ontwerp verder heeft uitgewerkt en gedetailleerd.

2.4.5 Centrum Amsterdam-Noord

CAN | Centrum Amsterdam-Noord is een gebied voor wonen, werken, winkelen & ontspannen. Er zullen onder andere 4.000 woningen, een metro- en busstation en een bioscoop worden gerealiseerd. Het gebied ligt tussen het landelijk gebied van waterland en de dynamische binnenstad. Het centrum is zowel met de auto als het openbaar vervoer goed bereikbaar. Bij deze stedelijke ontwikkeling hoort een aantal deelprojecten;

Winkelcentrum boven 't IJ

De gemeente Amsterdam & Prowinko en Kroonenberg Group (PKG) zijn overeengekomen om het studiecontract naar integrale ontwikkeling van het winkelcentrum te beëindigen. De gemeente gaat met vastgoedeigenaren (waaronder PKG), winkeliers & bewoners in gesprek over integrale planontwikkeling van het Buikslotermeerplein. Met de groei van het aantal bewoners en het toekomstige bus- en metrostation is de potentie voor deze ontwikkeling erg groot.

Stationsgebied

Het stationsgebied wordt een belangrijk knooppunt voor het openbaar vervoer. Het metro- en busstation zullen in 2018 worden opgeleverd. Het ROC Amsterdam, de bredere mavo & de M1-woontoren zijn in 2013/2014 al opgeleverd. Daarentegen zullen er nieuwe bruggen, kavels in aanbouw; werkplekken, huurwoningen, horeca met retail, koopwoningen, studentenwoningen & een hotel gerealiseerd worden.

Noorderkwartier

Het Noorderkwartier is een nieuwe wijk voor liefhebbers van groen. Alle eengezinswoningen hebben een tuin. Er zullen circa 125 koopwoningen en 80 sociale huurappartementen gebouwd worden. De start van deze woningen zal plaats vinden in 2017 met als opleverdatum eind 2018.

Elzenhagen noord | zuid

Dit is een nieuwe woonwijk met ruim 590 woningen. Kenmerkend aan deze wijk is de gevarieerde bebouwing van eengezinswoningen en appartementen omringd door groen en water. In het zuidelijk deel van deze wijk zullen naast woningen ook maatschappelijke- en sportvoorzieningen gerealiseerd worden.

Afbeelding 18 – Amsterdam-Noord | CAN.

2.4.6 Noord/Zuidlijn

Deze metrolijn zal Amsterdam-Noord met Amsterdam-Zuid verbinden. Het biedt een alternatief voor de vaak overvolle trams en bussen. Het dient ervoor te zorgen dat Amsterdam beter bereikbaar wordt en blijft. Dit is essentieel voor de economische ontwikkeling van de stad. In april 2003 is er gestart met de aanleg van deze lijn. De metrolijn van 9,7 kilometer, met een achttal stations, zal dagelijks duizenden reizigers snel en veilig dwars door de binnenstad vervoeren. Met de komst van deze lijn wordt de duur van een huidige rit gehalveerd naar 16 minuten. De Noord/Zuidlijn past in het rijksbeleid om de regio Amsterdam een alternatief te bieden voor het sterk groeiende autoverkeer. De metrolijn begint in het noordelijk deel bovengronds, daalt daarna onder

het IJ door richting het centrum. Na de RAI en ringweg A10 komt hij weer bovengronds, op weg naar station Zuid.

Sinds 2009 heeft men als startdatum voor de exploitatie oktober 2017 aangehouden. Vanaf juli 2016 heeft men deze datum verschoven naar 22 Juli 2018.

Stedelijke ontwikkeling

De Noord/Zuidlijn verbindt twee gebieden die volop in ontwikkeling zijn. Voor het noordelijk deel van de stad zijn plannen voor nieuwe bedrijven, winkels en woningen. De Zuidas ontwikkelt zich tot toplocatie voor bedrijven. Door de blijvende economische ontwikkeling van de stad, zal de werkgelegenheid groeien.

De binnenstad is een economisch centrum waar werkgelegenheid samenhangt met de centrumfunctie van Amsterdam voor omliggende plaatsen. Een concurrerende factor zijn werk- en winkelgebieden, meer aan de rand gelegen, die vaak goed bereikbaar zijn met de auto. Een goede bereikbaarheid van de stad is dus van groot belang voor winkels, cafés, restaurants en talrijke bedrijven die graag in de binnenstad gevestigd zijn.

De Zuidas heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een belangrijk kantoorgebied met internationale bedrijven. Deze locatie is goed bereikbaar met de auto en het openbaar vervoer. Dankzij de Noord/Zuidlijn zal dit gebied verder ontwikkeld worden. Vanwege een aansluiting op het openbaar vervoer naar Schiphol Airport draagt de nieuwe metrolijn ook bij aan een verdere ontwikkeling van werkgebieden tussen Amsterdam en Schiphol.

Aan de Noord/Zuidlijn werkt een zeer groot aantal aannemers en ingenieurs. De bouw hiervan bestaat uit een aaneenschakeling van werkzaamheden, deze kunnen elkaar versnellen maar soms ook vertragen. Er wordt hard gewerkt, maar er zijn ook al veel deelprojecten afgerond;

Amsterdam-Noord

In Amsterdam-Noord ligt een tweetal stations; Noord en Noorderpark. Tussen deze stations rijdt de metro in de middenberm van de nieuwe Leeuwarderweg. Vanuit Noord daalt de metro na station Noorderpark de tunnel in richting centraal station. Van station Noord tot en met de tunnel in de Sixhaven is de route van de metro in ruwbouw gereed.

Sixhaven

Dit gebied bestaat uit vier enorme tunneldelen, die een tunnel onder het IJ en het metrostation onder Amsterdam Centraal vormen. De ruwbouw van

de tunnel Sixhaven is gereed. De rails liggen er, maar de kabels, leidingen en het installeren van de systemen moet nog gebeuren.

Tunnels onder het IJ

Onder het IJ en het centraal station zijn dus in totaal vier tunneldelen afgezonken. De tunneldelen hebben een naam gekregen; Priscilla is 31 mei 2011 afgezonken. Wendy, Nienke en Hilly zijn in september/oktober 2012 op de bodem van het IJ afgezonken.

Centraal station

Onder Amsterdam Centraal is het metrostation in ruwbouw klaar. Er wordt gewerkt aan de verdere afbouw van het station. De centrale reizigershal is eind 2011 geopend.

Dam

Van Maart 2007 tot Maart 2008 is op de Dam een schacht gebouwd voor eventuele aanvullende maatregelen voor het gebouw van de Bijenkorf. Na alle werkzaamheden is in 2010 de schacht opgevuld met zand is het straatwerk op de Dam hersteld.

Rokin

Van Januari 2007 tot November 2007 is een schacht gebouwd voor aanvullende maatregelen voor de gebouwen Industria en Madame Tussauds. Ook hier zijn in 2010 de werkzaamheden afgerond en is het pleintje achter het gebouw Industria weer ingericht en teruggegeven aan de buurt.

Muntplein

Ook op het muntplein is een schacht gebouwd voor aanvullende maatregelen. Deze schacht is na het boren van de tunnels weer dichtgemaakt en de straat is teruggegeven aan de buurt. Dit geldt overigens ook voor de volgende locaties; Eerste Jacob van Campenstraat, Daniel Stalperstraat, Saenredamstraat, Cornelis Troostplein, Brug 404 en Churchill-laan.

Station Europaplein

Sinds Januari 2010 ligt onder het Europaplein het station in ruwbouw klaar. Sinds eind 2012 is het boren klaar en niet veel later is het station overgedragen aan aannemer VIA. Deze gaat het station bruikbaar maken.

Station Zuid.

Dit station is het enige station dat al bestond voor de bouw van de Noord/Zuidlijn. Het station moest natuurlijk wel aangepast

worden in verband met de komst van deze metrolijn. In de zomer van 2015 is het perron van Zuid aangepast op de komst van de Noord/Zuidlijn reizigers.

2.4.7 NDSM-werf

De voormalige scheepswerf wordt door de gemeente herontwikkeld tot een stedelijk gebied met woningen, creatieve bedrijven, kantoren, onderwijs en retail. Het industriële karakter van de werf heeft een grote aantrekkingskracht op creatieve bedrijven. De werf ligt direct aan het IJ in Amsterdam-Noord en wordt mede begrensd door de klaprozenweg en de tt. Vasumweg, het Zijkanaal en door de Melissapier.

Het oostelijk deel kenmerkt zich door evenementen, horeca en creatieve bedrijven. Het westelijk gebied is bestemd voor wonen, werken en voorzieningen. Op de voormalige scheepswerf bevinden zich vier deelgebieden; de werf noord, de werf oost, de werf west en de NDSM-haven. Voor de hele werf is een ontwikkelingsvisie opgesteld. Momenteel worden er steeds meer tijdelijke, maar ook definitieve initiatieven uitgevoerd. Volgens de planning zullen deze ontwikkelingen doorlopen tot 2025.

Voor de NDSM-werf zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd;

Wonen

Binnen het actieve deel van de planontwikkeling is het mogelijk minimaal 870 en maximaal 1.500 woningen te realiseren (uitgaande van gemiddeld 100M2 BVO per woning). Voor het oostelijk deel van de werf wordt niet uitgesloten dat op lange termijn ook wonen wordt geïntroduceerd.

Broedplaatsen, ateliers en evenementen

Het huidige oppervlak broedplaats wordt geborgd op minimaal 10.000 M2, waarvan nu 8.000 M2 aanwezig is in de scheepsbouwoords. Monumentale hellingen in het landschap worden gerenoveerd en bieden hiermee ruimte voor ateliers. Het terrein rondom deze hellingen wordt ingezet als grootstedelijk plein en festivalterrein.

Retail

Voor de werf is het programma voor dagelijkse detailhandel beperkt tot 2.200 M2. Stadsdeel Amsterdam-Noord heeft besloten om de ontwikkeling van andere winkelcentra in het stadsdeel niet te verstoren. Het overgrote deel van de detailhandel op de weg is daarom geoormerkt als 'thematisch'. Dat betekent dat de winkels in hun aanbod moeten aansluiten bij het nautische thema van de NDSM-werf.

Infrastructuur

De NDSM-werf is goed bereikbaar met 2 pontverbindingen. Overigens geldt op de gehele werf betaald parkeren.

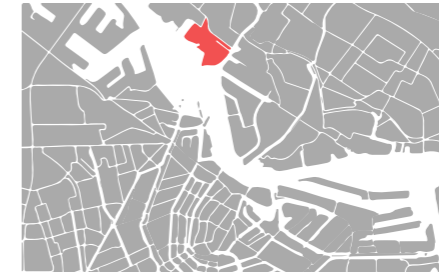
Waterprogramma

De ambitie is het havenfront uit te bouwen tot een levendig milieu op het water, geclusterd rond de pieren. Een milieu dat zich in programmering, schaal en karakter onderscheidt van het landprogramma.

Nautique living

Nautique living zorgt dat wonen in Amsterdam op een bijzondere plek een mogelijkheid wordt. Het biedt een leven midden in de stad, maar ook de rust en ruimte van het IJ. Naast 550 starterswoningen komen er 402 studentenwoningen en een parkeergarage met daarop twee gezamenlijke binnentuinen. De robuuste materialen kenmerken de bijzondere industriële architectuur. Overigens maakt de plint van de verschillende gebouwen plaats voor commerciële functies.

Gerealiseerde projecten in dit gebied; ROC top & studentenwoningen (Nieuwdok), Kraanspoor, Kunststad in de scheepsbouwoords, HISWA-home, Number one, Timmerwerkplaats, Faralda kraantoren, Baanderij en de Smederij.

Afbeelding 19 – Amsterdam-Noord | NDSM-werf.

ROC top & studentenwoningen

In de gebiedsvisie van de NDSM-werf hadden de gemeente en Amsterdam Waterfront de wens om maatschappelijke functies te huisvesten en wonen te mengen met andere functies. Nieuwdok voorziet in deze behoeften. Het gebouw bestaat uit in totaal zeven verdiepingen, waarbij ROC de eerste twee verdiepingen in beslag neemt met op de bovengeslagen vijf verdiepingen 380 studentenwoningen met diverse afmetingen en indelingen. Het streven is om de dynamiek op de NDSM te behouden. Nieuwdok heeft tevens een grote stap gezet in het bieden van moderne permanente studentenhuysvesting op de werf.

Kraanspoor

Het unieke kraanspoor is de blikvanger van de ontwikkelingen aan de noordelijke IJ-oever. De enorme werkruimte met prachtig zicht op het IJ zweeft zestien meter boven het wateroppervlak. Deze 'straat op het IJ' heeft een ingetogen vormgeving en benadrukt haar industrieel verleden. Opvallende kenmerken zijn de dubbele glazen klimaatgevel en de oorspronkelijke trappenhuisen.

Kunststad in de scheepsbouwoords

Deze loods is een complex van ateliers en werkplaatsen als ook een evenementenruimte. Op eigen initiatief is hiermee uiteindelijk een van de grootste broedplaatsen voor kunstenaars van Nederland ontstaan. Het interieur bestaat uit een stalen casco grid dat NDSM's artists zelf mogen invullen, het biedt overigens nog steeds ruimte voor jonge, startende creatieve mensen.

HISWA-home

De NDSM-werf is natuurlijk onafscheidelijk van het water. Het IJ is ter plaatse van de werf op zijn breedst en diepst. Hier werden immense schepen te water gelaten, maar het verdiende een nieuw leven, passend bij de historie en toekomst van NDSM. De droom is hier om (mega)jachten te water zien gaan, museale schepen te kunnen openstellen en waterevenementen te kunnen houden. Dit heeft geleid tot de realisatie van de

Amsterdam Marina, het markante gebouw in het water waar HISWA en Loetje aan het IJ gevestigd zijn.

Number one

Het hoofdkantoor van o.a. HEMA en VNU Vacture Media. De robuuste, massieve en stoere uitstraling past bij de architectuur en het lijnenspel van Kraanspoor en het industriële karakter van NDSM. Het gebouw heeft zeven verdiepingen, inpandige parkeergarage en in de plint diverse kantoren en een HEMA-winkel. Het gebouw bestaat uit twee delen die door een unieke daktuin worden gescheiden, maar verbonden zijn door de bovenste twee lagen. Met het gebruik van typische materialen en de industriële vormgeving is het een echt NDSM-gebouw.

Timmerwerkplaats

Deze werkplaats stamt uit 1926 en is onderdeel van het industriële erfgoed. In 2007 werd het gerestaureerd en kreeg het een nieuw interieur en functie. Viacom (MTV) vestigde haar hoofdkantoor in de timmerwerkplaats en biedt nu ruimte aan 160 medewerkers. De monumentale gevels en het dak zijn in oude stijl hersteld. Binnen in de loods bevindt zich een geheel nieuwe ruimte, bestaande uit drie verdiepingen.

Faralda kraantoren.

Deze kraan staat symbool voor de productiviteit die hier tot de jaren '80 heerste. Inmiddels is de kraan hersteld en huisvest deze drie luxe hotelsuites. In de voormalige stuurcabine kan men slapen en genieten van een waanzinnig uitzicht. Met deze kraan behoudt de NDSM-werf haar herkenbaarheid.

Baanderij

Het gebouw maakte deel uit van NDSM-werf en heeft vanaf 1957 dienstgedaan als tekenkamer, kantoor, kantine en montagehal. In de Baanderij bevindt zich het kantoor en ontvangstruimte van Amsterdam Waterfront, restaurant de IJ-kantine en LEMZ.

Smederij

De smederij werd in 1927 van de voormalige NDSM-locatie Oostenburg naar de huidige werf verplaatst. De monumentale robuuste loods en haar puntloodsen zijn omgeven door een inspirerende verzameling van scheepsbouwloodsen, hellingen en kranen. De smederij is haar derde leven ingegaan als een plek voor organisaties zoals Greenpeace, Red Bull, Pernod-Ricard, Fronteer Strategy en Emolife.

2.4.8 Culturele hotspots

Amsterdam-Noord barst van de hotspots. Het aantal fijne plekken blijft toenemen. Het noordelijk deel van de stad heeft zijn eigen cultuur en wordt anders ervaren, tevens ontwikkelt het zich maar door. Hieronder volgt een overzicht met hotspots die door bezoekers worden aangeraden;

Rolling Rock kitchen

Dit is een van de fijne plekken waar eten, drinken, muziek en kunst samen komen. Met prachtig uitzicht over het IJ is het hier heerlijk vertoeven!

Blom & Blom store

Dit is dé plaats waar bezoekers bij de broers Blom 'thuis' komen, een wereld waarin zij oude industriële lampen en meubels die zij een nieuw leven hebben gegeven tentoonstellen, met als doel het nieuw leven bij anderen thuis te laten voortzetten.

Jumbo foodmarkt

Een nieuwe belevenis voor het boodschappen doen, dat is het nieuwe concept van Jumbo supermarkten. Specialisten en koks zijn iedere dag in de boodschappenwinkel bezig met het bereiden van lekkere gerechten. Klanten kunnen deze gerechten als kant-en-klare maaltijden meenemen of zij kunnen kiezen voor verse ingrediënten voor de gerechten. De focus van dit nieuwe concept ligt op lekker, gezond en goedkoop.

H.A.N.G.A.R.

In een oude saai, maar tegelijkertijd sfeervol ontworpen loods genieten van een drankje of van een seizoensgebonden, bistroachtig menu, bereid door een chef-kok.

Hotel Goudfazant

Een hip restaurant aan de noordelijke IJ-oever van Amsterdam. De chefs zorgen ervoor dat heerlijke gerechten in een gigantische loods met ruig interieur en een industrieel karakter kunnen worden geserveerd.

FC Hyena

Een bioscoop, een wijnbar en een petit restaurant waar het eten en drinken mee de zaal in mogen, gelegen aan de noordzijde van het IJ!

Restaurant STORK

Hét visrestaurant op een bijzondere locatie in Amsterdam-Noord, waarbij het draait om schelp- en schaaldieren en dagverse vis. Het is gevestigd in een oude loods met een enorm terras op het zuiden, direct aan het IJ.

IJ-kantine

Een vrolijk en eigentijds restaurant-café. Geniet van een kop koffie en ontbijt, een ambachtelijk bereide lunch, diner of een heerlijke borrel, met prachtig uitzicht over het IJ.

Loetje aan 't IJ

Het bekende restaurant, gevestigd in de kop van het havengebouw van Amsterdam Marina, met aanlegsteigers voor gasten die met de boot naar Loetje komen. Onder het genot van eten en drinken genieten van het water met vele schepen en boten.

Noorderlicht

De plek om te genieten van de een gezonde lunch of diner op een van de mooiste plekjes van Amsterdam. Een culturele en muzikale programma, met een toffe sfeer zorgen voor een plaats op de kaart van Amsterdam.

Bistro noord

Ambachtelijk en puur. Een restaurant waar het industriële karakter van de loods gecombineerd met een neo bistro style zorgt voor een knusse en stoere sfeer om te genieten van ontbijt tot diner.

Plek

De 'Plek' met aandacht voor bewust leven en duurzaamheid. De 'Plek' van heerlijk eten, veelal biologisch en verantwoord, maar ook van verscheidenheid aan culturele events.

IJ-hallen

De IJ-hallen staat bekend als de grootste en sfeervolste vlooiemarkt van Europa, daar waar vraag en aanbod dicht bij elkaar komen! Een aanrader voor iedereen die graag goedkoop inkopen doet.

Restaurant Stroop

Een oude voetbalkantine, omgetoverd tot een uniek restaurant. Maar het is niet zomaar een pannenkoekenrestaurant, het is een plek waar men een wereldvriendelijke maaltijd eet in een persoonlijke sfeer.

ADAM lookout

Hét observatiedek met panoramisch uitzicht over Amsterdam; het centrum, het polderlandschap, de haven en de wereldberoemde grachten van de stad zijn duidelijk zichtbaar. Informatie over de geschiedenis en cultuur van de stad vindt men in de interactieve tentoonstelling.

EYE-filmmuseum

Het in het oog springende gebouw met filmisch uitzicht op het IJ. De plek voor iedereen die van film houdt, de plek met wisselende tentoonstellingen, meerdere filmzalen en een bar-restaurant.

Butcher social club

Onderdeel van het Sir Adam Hotel. 's ochtends al flinke trek? Of na het stappen? Dit is de plaats waar men terecht kan voor de lekkerste burgers. De butcher social club is namelijk 24 uur per dag open!

Café de Ceuvel

Een café met een duurzame missie! Genieten van het lekkerste eten en drinken? Neem plaats op de veranda, in de hangmat of op de scheepshelling aan het water.

Neef Louis Design Amsterdam

Een verzameling van unieke en gebruikte goederen; vintage, industrials of design. De winkel, de werkplaats, de stoffeerderij en de lunchroom zorgen voor reis door de tijd, een terugkeer naar de jeugd of juist een handreiking naar de toekomst.

Landmarkt

De supermarkt met producten afkomstig van lokale producenten! Geen zin om boodschappen te doen? laat de boodschappen bij je thuis bezorgen! Geen boodschappen nodig, maar wel zin in een kop koffie? Geniet van een heerlijke cappuccino met uitzicht over het water.

Tolhuistuin

Een publieksgebouw, een tuin en vier karakteristieke bedrijfsverzamelgebouwen. Het publieksgebouw; café- restaurant, twee dansstudio, Tip noord, expositieruimte en overige zalen. De bedrijfsverzamelgebouwen; dé plaats voor creatieve ondernemers.

Café de pont

Het café-restaurant op de unieke locatie, met zicht over de haven. De plaats om te genieten van een biologisch verantwoord ontbijt, lunch of diner. Maar ook voor bedrijfsbijeenkomsten, workshops of feesten kan men hier terecht.

Pekmarkt

Een combinatie van eigentijds en nieuw, gecombineerd met authentiek en vertrouwd. Voor iedereen, iedere dag met een aangename sfeer die bij een markt hoort!

The coffee virus

Een hippe bedrijfskantine in het Amsterdam A-lab, maar dan anders. Hier kan echt iedereen genieten van een lunch of een kop koffie.

Café modern

Genieten van een heerlijk dagelijks wisselend 4-gangen menu in een huiselijk vintage design interieur, vol met authentieke elementen. Gezellig en lang tafelen, dat is waar het hier om draait!

Afbeelding 20 – Overzicht locatie hotspots Amsterdam-Noord.

AMSTERDAM-NOORD | GEBIEDEN

2.5.1 Algemeen

Amsterdam heeft behoefte aan hoge kwalitatieve woon- en werkruimten. Amsterdam-Noord beschikt over voldoende ruimte met lege gebouwen en verouderde industrieterreinen die hergebruikt of afgebroken worden voor nieuwbouw.

2.5.2 Geschiedenis Amsterdam

Ondanks dat Nederland een kleine vlek op de kaart is, heeft het een belangrijke rol gespeeld in de geschiedenis van de wereld. Vanwege uitmondingen van rivieren in de zee was het een knooppunt van handelsverkeer dat zich ontwikkelde tot een knooppunt van handels- en politieke lijnen. In de vijftiende en zestiende eeuw kwam in de Nederlanden een ontwikkeling op gang naar een grotere staatkundige eenheid. Dit werd uiteindelijk tot stand gebracht door Karel V. Amsterdam werd belangrijk door zijn status als handelscentrum; het werd een stapelmarkt waar noordelijke en zuidelijke producten werden opgeslagen, bewerkt & verkocht. Om deze handel heen groeide de verschillende bedrijfstakken; cartografie, drukkerij & bank- en verzekeringswezen. Door de economische bloei groeide Amsterdam uit tot de grootste stad van Holland. Het inwonersaantal stond omstreeks 1580 op 30.000 inwoners.

Aan het eind van de vijftiende eeuw raakte Holland betrokken bij handel van koloniale waren. Vanuit Amsterdam werden de eerste tochten naar Indië ondernomen, waarbij in 1602 de Verenigde Oost-Indische Compagnie | VOC ontstond, wat uitgroeide tot een multinational met vestigingen in een tiental Aziatische landen. In 1621 werd de West-Indische Compagnie | WIC gesticht.

De zeventiende eeuw was de gouden eeuw, zeker voor de stad Amsterdam. Rijkdom, macht, cultuur & verdraagzaamheid floreerden in de stad. Amsterdam realiseerde twee reusachtige stadsuitbreidingen, gelet op schoonheid en functionaliteit. Later volgde de industrialisatie, welke de Amsterdamse economie nieuwe impulsen gaf, maar ook zorgde voor sociale onrust. In 1870 werd de handel met Nederlands Oost-Indië geliberaliseerd en in 1876 kreeg de stad een goede verbinding met zee, door het ontstaan van het Noordzeekanaal. Later kwam een goede treinverbinding tot stand en ontstond de krans van nieuwe volkswijken. De woningwet van 1901 maakte een eind aan de woonomstandigheden van veel mensen. Andere stadsuitbreidingen kregen hun beslag; schilderachtige tuindorpen, wijken met sociale woningbouw rondom de oude stad & klein vliegveld Schiphol. Voor de oorlog was de stad ontoegankelijk voor het moderne verkeer. Goede bereikbaarheid vereiste aanpassingen van de infrastructuur; de bouw van de IJ-tunnel, de aanleg van het metronet & het gereed komen van de autoroute om de stad.

Sinds de tweede wereldoorlog verandert de samenstelling van de Amsterdamse bevolking enorm. Mensen vertrekken naar overloopgemeenten, zoals Purmerend & Almere. Vanaf 1970 komt een omvangrijke immigratiestroom vanuit het buitenland op gang.

Rond diezelfde tijd werd stadsvernieuwing noodzakelijk. Deze vernieuwing gebeurde in overleg met bewoners en vanaf 1984 begon het bevolkingscijfer te stijgen. De jaren '80 & '90 staan dan ook in het teken van stadsvernieuwing en herstel van de Amsterdamse economie, waarbij naast de woonfunctie het bedrijfsleven volop ontwikkelingsmogelijkheden krijgt.

2.5.2a Geschiedenis Amsterdam-Noord

Amsterdam-Noord is ontstaan in een veengebied ten noorden van het IJ. Voor de ontginning van het veen, werden dijken opgeworpen, welke men later bescherming bood tegen het omringende water. Halverwege de 19e eeuw werden twee buitendijkse gebieden aan weerszijde van het schiereilandje Volewijck ingedijkt.

2.5.2b Geschiedenis polder Buikslotherham

Buikslotherham is een droogmakerij in Amsterdam-Noord, aangelegd in negentiende eeuw. Het noordelijk deel van de stad bestond aanvankelijk slechts uit het schiereilandje de Volewijck, waarover de stad in 1393 zeggenschap kreeg. In 1844 werd met droogmaking begonnen. Omdat er een tekortkoming aan geld was, verkocht de gemeente alles aan Franciscus Wessellus Josephus, die de inpoldering uiteindelijk afrondde. Economisch gezien was de nieuwe polder geen succes. De belangstelling vanuit Amsterdam nam pas rond 1970 toe, toen het gebrek aan terreinen voor woningbouw en industrie ontstond. Door grenswijziging, na aanleg van het Noordzeekanaal, behoorde Buikslotherham tot de gemeente Amsterdam. In 1900 ontstond een ontwerp voor de ontwikkeling van dit gebied. In dit plan was veel ruimte voor wonen en werken.

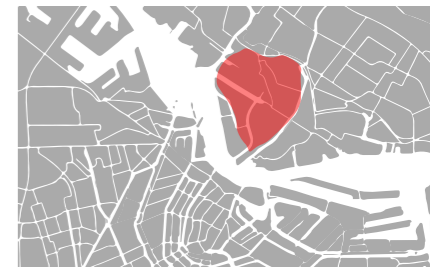
De lage grondkosten maakte het voor particuliere bedrijven aantrekkelijk zich hier te vestigen en vanwege de oorlog en de komst van de oorlogsvluchtelingen steeg de woningnood tot ongekende hoogte. In 1918 startte de bouw van Disteldorp en de Van der Pekbuurt, gevolgd door tuindorp Buikslotherham. De gemeente wilde de groep arbeiders van nieuwe industrieën dichtbij hun werk huisvesten om een oeververbinding tussen de binnenstad en Amsterdam-Noord te vermijden.

Tuindorpen in Watergraafsmeer, Nieuwendam, Buiksloot, Buikslotherham & Oostzaan zijn ontstaan door vergaande idealen voor een menswaardiger bestaan voor de arbeiders en hun gezinnen.

2.5.2c Geschiedenis Nieuwendammerham

Nieuwendammerham is een droogmakerij aan de andere zijde van landtong Volewijck en maakt hiermee deel uit van de noordoostelijke IJ-oever. Vanwege de goede ligging ten opzichte van de belangrijkste scheepvaartroute werd een groot deel van dit gebied gebruikt voor industrie. Vanaf 1906 had de gemeente pas een bestemming voor de Nieuwendammerham, waaronder het Hamerkwartier; een uitwerking van het rapport van onderzoek dat in 1903 werd gepresenteerd.

Dit betrof de ontwerpen van een plan tot uitbereiding van de stad ten noorden van het IJ. Er werd besloten het industriegebied in te richten met enkele insteekhavens en landinwaarts werd, naar aanleiding van de woningnood, een gebied aangewezen voor woningbouw; unieke tuindorpen van Amsterdam-Noord. In 1979 werd besloten tot herinrichting met als doel een verbetering in bereikbaarheid. De infrastructuur van kanalen was niet meer geschikt en werd daarom gedempt. Momenteel ondergaat het gebied een organische transformatie; van industriegebied naar een woon-werkomgeving.

Afbeelding 21 – Overzicht ontstaansgeschiedenis Noord.

2.5.5 Mogelijkheden noordelijke IJ-oeveren

Tot de Noordelijke IJ-oever West behoort het NDSM-terrein, Cornelis Douwesterrein, Buiksloterham, Overhoeks & Papverweg e.o.

Tot de Noordelijke IJ-oever Oost behoort bedrijventerrein Hamerstraat, bedrijventerrein Nieuwendammerdijk & Zamenhofstraat e.o.

Grote ontwikkelingen vinden plaats in de Noordelijke IJ-oever West. Een van de redenen is de centrale ligging, met een van de meest gebruikte verbindingsmogelijkheden; de Buiksloterwegveer. De plannen voor dit gebied zijn door de gemeente en haar partners vastgesteld en bieden mogelijkheden tot extra stadsuitbreiding. De oevers doen een bijdrage aan mogelijke ontwikkelingen van het IJ. Van Leeuwen maakt zich zorgen over enkele ontwikkelingen met betrekking tot dit water. "Die veronachtzamen de grootheid van het IJ. Ze laten de mogelijkheden om het IJ het centrum van de stad te maken, onbenut." De komende tijd dienen er nog 10.000 woningen gebouwd te worden. Volgens Van Poelgeest komt er in ieder geval nog een vervolg van IJburg, 4 eilanden met woningen. Daarnaast zijn er enkele plannen ter herontwikkeling van het Kompaseiland.

Men vraagt zich af hoeveel IJ ze uiteindelijk over houden.

2.5.6 Verbindingsmogelijkheden Noord/Zuid

De komende jaren vinden er verschillende ontwikkelingen plaats op de Noordelijke IJ-oeveren.

Amsterdam overhoeks is de meest centraal gelegen ontwikkeling aan de Amsterdamse IJ-oeveren. Dit vraagt om ontwikkeling van de verbindingsmogelijkheden noord/zuid.

Op dit moment zijn er meerdere veerpontverbindingen aanwezig; Buiksloterweg, IJplein, NDSM-werf, Houthaven, Distelweg & Oost. Ondertussen nemen op een dagelijks werkdag gemiddeld 46.000 mensen de pont om de oversteek te maken. Overigens is de verwachting dat dit aantal in 2030 een verdubbeling heeft ondergaan. De veiligheid op het water, de drukte op de veerponten en alle ontwikkelingen op de oevers zijn redenen voor alternatieven voor de oversteek van het centrum naar het noordelijk deel van de stad. Deze alternatieven kunnen omschreven worden als een project "sprong over het IJ", met als doel een verbetering van het reizen van en naar Noord.

Afbeelding 25 – Noordelijke IJ-oeveren.

Afbeelding 26 – Centrale ligging noordelijke IJ-oeveren.

Afbeelding 27 – Maatregelen doorbreken barrière.

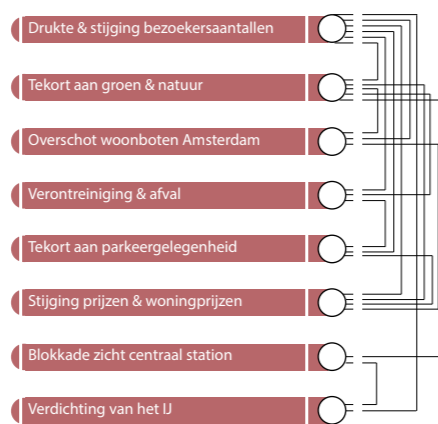
AMSTERDAM| PROBLEEMSTELLINGEN

2.6.1 Algemeen

Iedere stad heeft te maken met een aantal probleemstellingen. Deze problemen kunnen variëren van drukte tot natuur en afval. Om een beeld te krijgen van de huidige situatie is er gekeken naar de actuele probleemstellingen binnen Amsterdam en de relatie tussen de verschillende probleemstellingen.

6.2 Relatie actuele probleemstellingen

De actuele problemen in Amsterdam hebben een relatie met elkaar en zullen de aankomende jaren dusdanig groeien indien niet wordt gekeken naar oplossingen. De probleemstellingen hebben invloed op de leefbaarheid en behaaglijkheid binnen de stad. Onderstaand schema weergeeft een overzicht met problemen en onderlinge relaties.

Afbeelding 28 – Overzicht probleemstellingen Amsterdam.

Drukke & stijging bezoekersaantallen; Veel mensen ervaren de stad Amsterdam als 'druk'. Deze drukte heeft te maken met een stijging van de bezoekersaantallen en een stijging van de Amsterdamse bevolking. In een periode van 4 jaar is het bezoekersaantal gestegen van 15 miljoen naar bijna 17 miljoen. Deze stijging zal zorgen voor meer afval en verontreiniging & een vermindering van beschikbare parkeerplaatsen.

Tekort aan groen en natuur; Ter ontspanning zoekt men graag de natuur op, zoals parken en binnentuinen. Parken hebben meerdere functies; ontmoetingsplaats voor vrienden, het

ontvluchten van de stad, wandelen, werken, barbecueën, zonnen, sporten etc. Omdat een groot deel van de Amsterdammers geen tuin in bezit hebben, zijn parken bij hen erg in trek, zij dienen voor de bewoners dan ook als tuin.

Het Vondelpark is het meest bezochte park van Nederland en trekt jaarlijks ongeveer 10.000.000 bezoekers. Naast het Vondelpark zijn het Sarphatiapark, Westerpark en het Oosterpark erg in trek bij zowel de bewoners als bezoekers van de stad. Door de stijging van de bevolking en dus de verdichting van de stad, vermindert de hoeveelheid groene gebieden binnen de stad. Het groen dient behouden te blijven en van goede kwaliteit te zijn. Om deze kwaliteit te kunnen waarborgen dienen er ontwikkelingen plaats te vinden. Amsterdam is genoodzaakt om het groen te verbeteren zodat men hier gebruik van kan maken. Na 2025 zijn de volgende plannen aan de orde;

- Groeninvestering bij Havenstad;
- Groeninvestering bij Zeeburgereiland;
- Groeninvestering bij Schinkelhoek;
- Vergroting Westerpark in Westelijke richting en ten noorden van het spoor;

Het gebruik van groen heeft veel te bieden voor een stad, de toevoeging van groen neemt een aantal voordelen met zich mee. Allereerst moet groen niet gezien worden als luxe, groen is pure noodzaak. Het groen beperkt de hoge temperaturen en kan zeer

goed regenwater opvangen. Buiten een stad is het ongeveer vier graden koeler dan in de binnenstad. Groen zorgt voor een beperking van de hitte. Buiten de mogelijkheid tot het opvangen van water en het beperken van temperaturen heeft groen invloed op andere aspecten, zoals; isolatie, geluid, behaaglijkheid, lucht- en leefkwaliteit, educatie & recreatie en de biodiversiteit. Groengebieden zorgen voor veel positiviteit en hebben de mogelijkheid tot het aantrekken van een breed publiek. Gebieden van goede kwaliteit zorgen voor toegankelijkheid van verschillende doelgroepen. Door groengebieden met elkaar te verbinden verbeteren de fiets- & hardloop routes, wat uiteindelijk zal zorgen voor een spreiding van de druk. Ongeveer 2 op de 3 Amsterdammers sport. Van deze sporters is er een toename in het aantal dat buiten clubverband sport. Dit zijn de sporters die graag in de buitenlucht sporten.

Afbeelding 29 – Overzicht locatie van parken in Amsterdam.

Verontreiniging en afval; Zoals eerder aangegeven zorgt de stijging van bezoekers voor een toename van verontreiniging en afval. Sinds 2013 merkt Amsterdam een sterke stijging in hoeveelheid afval op straat, veelal veroorzaakt door bezoekers. Echter, 62% van de Amsterdammers vindt de stad redelijk schoon. Dit is aanzienlijk hoger dan in andere bekende steden; Brussel 46%, Berlijn 45%, Parijs 40% en Rome 9%. Een percentage van 10 tot 20% van Amsterdam voldoet niet aan de regels die Amsterdam heeft gesteld voor de 'reïnisheid' van pleinen en straten in de stad. Dit is aanzienlijk meer dan een aantal jaar terug.

Tekort aan parkeergelegenheden; De stijging van de bezoekersaantallen heeft ook een effect op de parkeergelegenheden binnen Amsterdam. Amsterdam is van zichzelf een drukke stad zonder overschot aan parkeergelegenheden.

Stijging prijzen en woningprijzen; Amsterdam is zeer in trek en een plaats waar mensen graag willen wonen. Dit zorgt voor een stijging in prijzen. Zoals eerder aangegeven is de binnenstad meegegroeid met de bezoekers. Eten & drinken is in de binnenstad niet goedkoop. Verder zijn de grondprijzen in Amsterdam erg hoog. Dit maakt wonen in Amsterdam niet makkelijk, hoewel er veel mogelijkheden zijn met betrekking tot zelfbouw.

Verontreiniging en afval; Zoals eerder aangegeven zorgt de stijging van bezoekers voor een toename van verontreiniging en afval. Sinds 2013 merkt Amsterdam een sterke stijging in hoeveelheid afval op straat, veelal veroorzaakt door bezoekers. Echter, 62% van de Amsterdammers vindt de stad redelijk schoon. Dit is aanzienlijk hoger dan in andere bekende steden; Brussel 46%, Berlijn 45%, Parijs 40% en Rome 9%. Een percentage van 10 tot 20% van Amsterdam voldoet niet aan de regels die Amsterdam heeft gesteld voor de 'reïnisheid' van pleinen en straten in de stad. Dit is aanzienlijk meer dan een aantal jaar terug.

Tekort aan parkeergelegenheden; De stijging van de bezoekersaantallen heeft ook een effect op de parkeergelegenheden binnen Amsterdam. Amsterdam is van zichzelf een drukke stad zonder overschot aan parkeergelegenheden. Stijging prijzen en woningprijzen Amsterdam is zeer in trek en een plaats waar mensen graag willen wonen. Dit zorgt voor een stijging in prijzen. Zoals eerder aangegeven is de binnenstad meegegroeid met de bezoekers. Eten & drinken is in de binnenstad niet goedkoop. Verder zijn de grondprijzen in Amsterdam erg hoog. Dit maakt wonen in Amsterdam niet makkelijk, hoewel er veel mogelijkheden zijn met betrekking tot zelfbouw.

AMSTERDAM | FUNCTIEMOGELIJKHEDEN

2.7.1 Algemeen

Om het conceptplan te laten slagen dient er een ontwerp te komen voor een pakkende functie die zorgt voor een spreiding van bezoekersaantallen. Een passende functie ontstaat door vergelijking van voorzieningen over verschillende gebieden van de stad.

2.7.2 Voorzieningen op locatie

De locatie voor het conceptplan kan omschreven worden als Overhoeks, Amsterdam-Noord. Dit gebied behoort tot de buurtcombinatie Noordelijke IJ-oever West en is een gebied in ontwikkeling. Hieronder volgt een kort overzicht met voorzieningen in Overhoeks en omliggende gebieden

2.7.2a Amsterdam-Noord

VOORZIENINGEN OVERHOEKS

Adam Lookout
Eten & drinken, attractie, horeca
Eye Filmmuseum
Musea, eten & drinken, attractie
Butcher Social Club
Eten & drinken

VOORZIENINGEN PAVERWEG E.O.

Cafe de Ceuvel
Eten & drinken, ontspanning
Neef Louis Amsterdam
Winkelen, design

VOORZIENINGEN VAN DER PEKBUURT

Tolhuistuin
Eten & drinken, expositie, dans
Cafe de Pont
Eten & drinken, workshops
Pekmarkt
Ontspanning, markt
The Coffee Virus
Eten & drinken
Cafe Modern
Eten & drinken

VOORZIENINGEN BUIKSLOTERHAM

Rolling Rock Kitchen
Eten & drinken, muziek
Blom & Blom Store
Winkelen, design

VOORZIENINGEN NDSM-TERREIN

Loetje aan 't IJ
Eten & drinken
Noorderlicht
Eten & drinken, ontspanning
Bistro Noord
Eten & drinken
Plek
Eten & drinken, ontspanning
IJ-kantine
Eten & drinken
IJ-hallen
Markten & evenementen

2.7.2b Amsterdam binnenstad

VOORZIENINGEN AMSTERDAM ALGEMEEN

De Amsterdamse Grachten
Historie
9 straatjes
Winkelen
Kalverstraat
Winkelen
Rembrandtplein
Horeca, winkelen
Rondvaartboten
Attractie
Coffeeshops
Attractie

Abbeelding 30 – Voorzieningen Amsterdam | Amsterdam-Noord.

VOORZIENINGEN BURGWALLEN (NIEUWE ZIJDE & OUDE ZIJDE)

Beurs van Berlage
Historie, evenementen
Bijenkorf
Winkelen
Madame Tussauds
Attractie, musea
Paleis op de Dam, De Dam
Historie
De Wallen Amsterdam
Horeca, attractie
De Bloemenmarkt
Winkelen
Het Begijnhof
Historie

VOORZIENINGEN MUSEUMKWARTIER

Vondelpark
Recreatie, ontspanning
Van Gogh Museum
Musea
Het Rijksmuseum
Musea
Het Stedelijk Museum
Musea
Concertgebouw
Muziek

VOORZIENINGEN NIEUWMARKT/LASTAGE

Nemo
Musea
Het Scheepvaartmuseum
Musea

VOORZIENINGEN WEESPERBUURT/PLANTAGE

Carré
Muziek, theater
Heineken Experience
Attractie
Hermitage Amsterdam
Musea
Artis
Attractie, Dierentuin

VOORZIENINGEN DE WETERINGSCHANS

Leidseplein
Horeca, winkelen
DeLaMar Theater
Theater
Paradiso
Horeca, muziek
De Melkweg
Horeca, muziek

VOORZIENINGEN GRACHTENGORDEL WEST

Anne Frank Huis

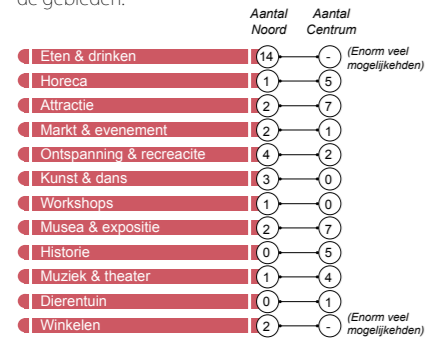
Historie, attractie, musea

2.7.2c Ontbrekende functie Amsterdam-Noord

Bovengenoemd zijn de activiteiten die te vinden zijn in de Amsterdamse binnenstad en in Amsterdam-Noord.

Om een functie voor de nieuwe ontwikkeling vast te stellen, dienen de voorzieningen uit beide gebieden met elkaar vergeleken te worden.

De benoemde activiteiten voor Amsterdam-Noord & centrum zijn gekozen op basis van relevantie en aantrekking; betreffende voorzieningen die geliefd zijn bij binnen- en buitenlandse bezoekers. Onderstaand schema weergeeft een vergelijking van de gebieden.

Afbeelding 31 – Overzicht voorzieningen Amsterdam | Amsterdam-Noord.

De op de vorige pagina genoemde aantallen hebben te maken met de in hoofdstuk 7.1 en 7.2 genoemde activiteiten.

Vanuit de gemaakte vergelijking is af te leiden waarmee het centrum zich onderscheidt van Amsterdam-Noord.

Amsterdam-Noord beschikt duidelijk over minder museums dan de binnenstad van. Het EYE-filmmuseum is het enige museum in Noord dat bezocht wordt door binnen- en buitenlandse bezoekers. Verder ontbreekt het aan winkelgelegenheden, horeca, muziek en theater, overige attracties & historie. In beide gebieden ontbreekt het aan ontspanning & recreatie. Hieronder vallen voornamelijk openbare gebieden en stadsparken.

AMSTERDAM | VOORZIENINGEN

2.8.1 Algemeen

In hoofdstuk 4 is aangetoond over welke voorzieningen Amsterdam-Noord beschikt. Vervolgens is in hoofdstuk 7 een vergelijking gemaakt met voorzieningen in de Amsterdamse binnenstad. In dit hoofdstuk bevinden zich omschrijvingen van deze activiteiten.

8.2 Culturele hotspots

De Amsterdamse grachten & rondvaartboten; Jaarlijks bezoeken heel veel mensen Amsterdam voor de wereldberoemde grachten en meer dan 4,5 miljoen bezoekers maken een tocht over deze grachten. Het biedt de mogelijkheid Amsterdam te bekijken met een speciaal uitzicht over de historie en de aanwezige architectuur.

De 9 Straatjes;

In het centrum van Amsterdam bevinden zich de 9 straatjes. Deze kleine straatjes verbinden de Singel, Prinsengracht, Herengracht en Keizersgracht met elkaar. Het biedt de gelegenheid om lekker te winkelen in leuke kleine winkeltjes, of een lekker hapje in een van de restaurants.

Kalverstraat;

De Kalverstraat loopt midden door Amsterdam en wordt gezien als de hoofd winkelstraat van Amsterdam. Deze straat is één kilometer lang en telt zo'n 150 winkels met allerlei disciplines. Aan deze straat bevinden zich allerlei zijstraten die de mogelijkheid bieden voor winkels en restaurants.

Rembrandtplein;

Het Rembrandtplein is gelegen in het centrum van Amsterdam en behoort tot een van de bekendste pleinen van de stad. De vele horecagelegenheden en terrasjes zorgen ervoor dat het Rembrandtplein vooral bekend staat vanwege uitgaansgelegenheden.

Coffeeshops;

Veel (buitenlandse) bezoekers komen naar Amsterdam voor een bezoekje aan een coffeeshop. Binnen Amsterdam bevinden zich een tal van coffeeshops die toegankelijk zijn voor iedereen.

Leidseplein;

Het Leidseplein is een van de drukstbezochte pleinen van Amsterdam. Op het Leidseplein vindt je vele kroegen, bars, restaurants en clubs. Het is dan ook een locatie waar de horeca in volle gang is. Verder is het Leidseplein zeer centraal gelegen. Veel winkelstraten sluiten op dit plein aan en het Vondelpark is in de nabije omgeving.

Beurs van Berlage;

De Beurs van Berlage wordt tegenwoordig gebruikt voor congressen, evenementen en tentoonstellingen. Voorheen had het de functie als Amsterdamse Koopmansbeurs. De Beurs weergeeft de kwaliteit van de vroegere architectuur van Nederland. Verder bevindt er zich een leuk café in het gebouw.

Bijenkorf;

De Bijenkorf is een van de bekendste warenhuisketen van Nederland. Deze winkelketen verkoopt kleding, sieraden, modeaccessoires, boeken en parfum.

Madam Tussauds;

Madam Tussauds is een museum dat geschikt is voor jong en oud. In het museum zijn realistische replica's te zien van beroemdheden. Iedere jaar wordt de collectie veranderd en/of toegevoegd met nieuwe bekende personen.

Paleis op de Dam;

Het Paleis is begin 1800 in gebruik genomen als Koninklijk Paleis. Voorheen diende het al Amsterdams stadhuis. Het Paleis wordt opengesteld voor publiek indien er geen andere activiteiten plaatsvinden. Bij een bezoek aan het Paleis is het mogelijk om gebruik te maken van een rondleiding en gids.

De Wallen Amsterdam;

De Wallen is een bekend gebied waar veel bezoekers op af komen tijdens een bezoek aan Amsterdam. Op de Wallen staan dames uit eigen wil open en bloot achter een raam om hun eigen 'diensten' te verlenen. Verder bevinden er zich vele kroegjes en coffeeshops. Buiten het taboe over de Wallen blijft het een redelijk veilige plek om te bezoeken.

De Bloemenmarkt;

De Bloemenmarkt in Amsterdam is een van de bekendste bloemverkooppunten van Nederland. De kraampjes bevinden zich drijvend op het water. De markt trekt jaarlijks veel bezoekers en is een bezienswaardigheid die je moet zien wanneer je in Amsterdam bent.

Het Begijnhof;

Het Begijnhof is het enige hofje dat gesticht is in de binnenstad van Amsterdam. Het Begijnhof is deels vrij toegankelijk voor bezoekers en laat de vroegere opbouw van de stad Amsterdam goed zien.

Het Scheepvaartmuseum;

Het Scheepvaartmuseum vertelt de historie over de zee en de invloed op het ontstaan van Nederland. Binnen het museum zijn veel tentoonstellingen en exposities die geschikt zijn voor jong en oud.

NEMO;

Het museum NEMO ligt vlak bij het Centraal Station en is gebouwd op het water. Het museum is voornamelijk gebaseerd op de wetenschap en technologie. Binnen het gebouw zijn er vijf verdiepingen aanwezig die aantrekkelijk zijn voor zowel kinderen als ouderen. Verder is er de mogelijkheid om te genieten van de stad op het dakterras van het museum.

Vondelpark;

Het Vondelpark is een van de vele parken van Amsterdam. Het Vondelpark is het meest bezochte park van Nederland. Het park is vrij toegankelijk voor iedereen en beschikt over de mogelijkheid tot zonnen, fietsen, werken, ontmoeten & wandelen.

Van Gogh Museum;

Het van Gogh museum is een van de bekendste musea van Nederland. Het museum bevindt zich op het Museumplein. Binnen het museum is er een grote kunstcollectie aanwezig van Van Gogh. Verder bevinden er zich tentoonstellingen en andere kunstwerken.

Het Rijksmuseum;

Het Rijksmuseum bevindt zich op het Museumplein en behoort ook tot een van de bekendste musea van Nederland. Na een lange renovatieperiode is het museum weer geopend. Binnen het museum hangen veel bekende werken.

Het Stedelijk Museum;

Het Stedelijk Museum bevindt zich aan de andere zijde van het Museumplein. Het is het bekendste museum wanneer het gaat over moderne en hedendaagse kunst. Binnen het museum zijn er een tal van tentoonstellingen, een restaurant, een winkel en een bibliotheek. Buiten de grote collectie is het museum ook aantrekkelijk in architectonisch opzicht.

Het Concertgebouw;

Het Concertgebouw is gelegen naast het Museumplein. Het Concertgebouw organiseert veel concerten, dansstukken, theater, musicals en opera's. De architectuur van het concertgebouw biedt Griekse en moderne invloeden en is zeer interessant om te bezichtigen.

Koninklijk Theater Carré;

Het Koninklijk Theater Carré is een van de bekendste theaters van Nederland. Het theater biedt veel mogelijkheden, van opera tot musical, dans, circus en cabaret. Verder bevinden zich ter twee restaurants binnen het gebouw waar heerlijk gegeten kan worden.

Heineken Experience;

Heineken is een echt Amsterdams biermerk. Om meer te weten te komen over dit biermerk is de Heineken Experience een perfecte oplossing. De Heineken Experience is gevestigd in een voormalig Heineken brouwerij.

Hermitage Amsterdam;

De Hermitage is een van de meest bezochte musea van Amsterdam. Binnen het museum zijn vele exposities gebaseerd op de kunst die afkomstig is van de Hermitage in St. Petersburg. Verder is er een restaurant aanwezig waar je lekker een hapje kunt eten na een kijkje te hebben genomen bij de expositie.

Artis;

Artis is een leuke dierentuin die zich veel bezighoudt met de historie en biedt een grote variatie in diersoorten. Het is een activiteit waar men de gehele dag mee kan vullen.

DeLaMar Theater;

Het DeLaMar Theater is gelegen vlak bij het Leidseplein. Het theater biedt een ruime variatie aan voorstellingen. Verder is er een grand café aanwezig waar na afloop een lekker drankje kan worden genuttigd. Buiten de persoonlijke interesse om is er ook de mogelijkheid om naar het theater te gaan voor zakelijke vergaderingen en evenementen.

De Melkweg;

De Melkweg is een van de bekendste uitgaansgelegenheden van Amsterdam. Binnen de Melkweg vinden veel optredens en evenementen plaats. Deze verschillen van muziek tot dans, kunst, theater of film. Het is gelegen naast het Leidseplein.

Paradiso;

Paradiso is een ruime zaal waar veel optredens gegeven worden. De muziekstijlen variëren van rock tot soul tot blouse. Vele grote artiesten hebben een optreden gehouden in dit mooie architectonische pand. Wanneer er geen optredens zijn wordt het gebouw benut voor horeca en uitganggelegenheden.

Het Anne Frank Huis;

Het Anne Frank Huis is bij veel mensen bekend als een van de beste bezochte musea van Nederland. Het museum bevindt zich in het pand dat vroeger werd gebruikt als onderduikadres.

2.8.3a Drukke-ervaring algemeen

Wanneer er binnen een stad te veel mensen zijn worden de leefomstandigheden voor zowel de bewoners als de bezoekers minder. Wanneer er 'te' veel mensen om ons heen staan ervaren we de drukte als stress en onplezierig. De ervaring van drukte hangt af van de locatie en de persoon zelf. De ervaring van stress heeft te maken met twee factoren; de overvloed van informatie & de controle over de omgeving. Drukke wordt veelal als negatief ervaren. Echter zijn er bepaalde situaties waarbij de drukte aangenaam is en tot acceptabel behoort. Drukke heeft onder andere invloed op je bloeddruk, zweten en hartfuncties. Vaak gaat men andere mensen minder aardig vinden en wordt men chagrijnig.

De toename in drukte is het grootst in steden en zal alleen nog maar toenemen. Het is daarom ook noodzakelijk dat we deze drukte controleren en mogelijk zelfs beïnvloeden. Uit onderzoek is gebleken dat de druktebeleving beïnvloed kan worden door het ontwerp van gebouwen. Hierbij kunnen ruimtes zo ingedeeld worden, dat men de drukte minder zal ervaren. Ook het toelaten van een bepaald aantal personen heeft hier invloed op. Verder spelen afmetingen en openheid een grote rol. Wanneer de ruimte om je heen vergroot wordt, wordt de druktebeleving verminderd. Men ervaart hoge ruimten als open en ruimtelijk, hoewel een ruimte met een dergelijk grondoppervlak, maar laag plafond ervaren zal worden als krap.

Zoals eerder vermeld heeft ieder persoon een andere ervaring wanneer het gaat om druktebeleving, dit geldt ook voor de persoonlijke ruimte, waarbij het gaat het om welke ruimte je toevertrouwd aan andere personen. Soms komen mensen te dichtbij waardoor je het als onprettig ervaart. Daarnaast heeft deze ervaring te maken met de situatie waarin men zich bevindt. Over het algemeen gezien geldt;

- Eigen ruimte vanaf persoon zelf: 45 cm
- riendelijke ruimte vanaf persoon zelf: 120 cm
- Sociale ruimte vanaf persoon zelf: 360 cm
- Overige ruimtelijkheid vanaf persoon zelf: >360 cm

Er zijn verschillende mogelijkheden om de toenemende drukte binnen grote steden te accepteren. Er dient voornamelijk ingespeeld worden op het groeiende aantal bezoekers. Hieronder volgt een kort overzicht met mogelijkheden die de drukte binnen de stad kunnen beïnvloeden;

- Op basis van de tijd de druk verdelen
- Nieuwe reisbeschrijvingen maken
- Inwoners laten profiteren van gastvrijheidseconomie
- Stadsbelevingen voor profijt bezoekers en bewoners
- Verbetering faciliteiten en infrastructuur

2.8.3b Drukke-ervaring Amsterdam

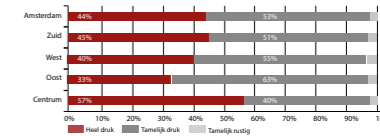
Binnen Amsterdam is er een snelle toename in het aantal bewoners en bezoekers. Amsterdam ondervindt een snellere groei dan Nederland. Door de stijging in aantallen groeit ook de drukte en neemt de druktebeleving binnen de stad toe.

In 2000 was de stad Amsterdam in slechte staat. Er moest gezorgd worden voor een groei in bewonersaantallen, er moest meer bedrijvigheid komen waardoor de economie zou groeien en er moesten meer toeristen komen. Dit allemaal zou zorgen voor een groei in aantrekkelijkheid van de stad. Hierbij werden parken en woningen opgeknapt. In 2010 werd de stad door bewoners en bezoekers ervaren als plezierig druk. Echter, een aantal jaren later (2015) was de groei dusdanig gestegen (zie hoofdstuk 3) dat mensen de drukte als onprettig ervaren.

Deze snelle stijging heeft te maken met een aantal aspecten

- Heropening toonaangevende musea;
- Grachtengordel werd benoemd tot UNESCO-werelderfgoed;
- Goedkope vluchten richting Amsterdam;
- Stijging AirBnb's;
- Grote & verbetering van mobiliteit (binnenlandse stijging);

Drukkebeleving is te verdelen onder twee aspecten namelijk; ervaring van overlast & ervaring van gezelligheid. Onderstaand figuur weergeeft duidelijk hoe men de drukte ervaart in 2016.

Afbeelding 32 – Drukke-ervaring Amsterdam | stadsdelen.

Over het algemeen wordt de binnenstad drukker ervaren dan andere delen van Amsterdam. In het centrum wordt de drukte als onprettig ervaren en men vindt dit niet bij de stad horen. Overigens wordt de drukte in andere gebieden als stedelijkheid ervaren.

ARCHITECTUUR MET EEN VISIE

03

PLAN VAN EISEN

WAT ZIJN DE GESTELDE VOORWAARDEN

Dit programma van eisen vormt een geordende verzameling gegevens ten behoeve van het afstudeerproject: Amsterdam | 2.0

Het PvE geeft een beschrijving van het project en is een hulpmiddel voor de begeleiding van het project. De uitbreiding van Amsterdam kan omschreven worden een conceptplan dat zal inspelen op een aantal actuele probleemstellingen binnen de stad. Het doel van deze uitbreiding is een verdeling van de hoge bezoekersaantallen in de stad, waar Amsterdam-Noord een grote invloed op kan hebben.

3.1 FUNCTIES AMSTERDAM 2.0

3.1.1 Functie(s)

De functies kunnen omschreven worden als een samenstelling van meerdere functies als; kantoor/ werkplek, fabriek/museum, winkelgelegenheid en horeca/terras.

Daarnaast zijn de functies gebaseerd op het concept van het Amsterdamse chocolademerk Tony's Chocolonely en geven bezoekers inzicht op het proces van dit chocolademerk. Door de komst van deze functies krijgt men de mogelijkheid een beter beeld te krijgen van oneerlijk verdeelde chocoladewereld en de bijdrage van dit Amsterdams merk, een mogelijkheid om te genieten en natuurlijk een mogelijkheid om nieuwe, verrassende smaken binnen de chocoladewereld te proeven.

3.1.2 TONY'S Chocolonely

TONY'S Chocolonely is gek op chocolade. Ze willen de allerlekkerste chocolade maken van de beste verse cacao, zonder nare bijmaak. Daarom kopen zij cacao rechtstreeks in bij de boerencoöperaties in Ghana en Ivoorkust. Dit is een belangrijke stap richting 100% slaafvrije chocolade. Daarnaast kopen zij ingrediënten waar mogelijk Fairtrade-gecertificeerd in om op alle vlekken een stap vooruit te gaan. Bij TONY'S is men behoorlijk serieus als het om mensen gaat, ze zullen niet rusten voordat iedereen in de chocoladewereld krijgt waar hij recht op heeft. Ze willen dan ook het

goede voorbeeld geven en andere chocolademakers en verkopers inspireren om hun verantwoordelijkheid te nemen. Alleen zo kan de ongelijk verdeelde chocoladewereld veranderen in een 100% slaafvrije, in plaats van alleen 100% slaafvrije chocolade van TONY'S.

3.2 GEBRUIKSEISEN

3.2.1 Ruimtebehoefte

Het aantal bezoekers zal invloed hebben op bepaalde maten van ruimtes. De functie en de locatie hiervan zullen invloed hebben op de hoogtes in het landschap en het ontwerp. Hieronder volgt een overzicht van de algemene behoeften voor het conceptplan;

Kantoor;

De werkplekken voor de Amsterdamse Tony's maken groot onderdeel uit van het proces binnen deze chocoladewereld. Het dient een centrale ruimte te zijn met meerdere werkplekken, zodat men makkelijk en snel met elkaar kan overleggen. Voor individuele gesprekken of presentatie-(verkoop) momenten kan men gebruik maken van afzonderlijke vergaderruimten.

Fabriek;

De fabriek is een werkplaats voor werknemers van het Nederlandse chocolademerk. De jaarlijkse productie van de chocoladerepen wordt geschat op een hoeveelheid van 25.000 repen. Dit betekent dat zij een duidelijk doel voor zich hebben en dat naast een grote productieplaats een magazijn een belangrijk vraagstuk binnen het ontwerp is.

Museum;

Het museum zal een groot deel van het productieproces zichtbaar maken voor binnen- en buitenlands publiek. Ondanks dat het een oneindige productie is, die tijdens openingstijden wordt voorgezet, zullen niet alle ruimten voor publiek toegankelijk zijn. Anderzijds dient het personeel werkzaamheden te kunnen verrichten, ook tijdens openingstijden van het museum. Een juiste architectonische verdeling zal leiden tot een goede wisselwerking tussen de meerdere functies.

Terras/horeca;

Het horecagedeelte beschikt over een ruim aanbod aan zitplaatsen, waar men onder het genot van een hapje en een drankje tot rust kan komen. Overigens zal dit gedeelte beschikken over meerdere flexwerkplekken en vergaderruimten, welke tegen betaling in gebruik kunnen worden genomen.

TONY'S Store;

De enige echte TONY'S Store is een chocoladebeleving met de mega-super-chocomaat choc-vol TONY's repen. Je kunt je ogen uitkijken en alles proeven. Naast de repen kun je in TONY's Store exclusieve items kopen. In de ongelijk verdeelde kast ligt van alles: een fanTASTiese tas, Tiny Tony rompers, een TONY's Chocolonely notebook en nog veel meer.

3.2.2 Sturctuur en indeling van ruimten

De functies dienen zo optimaal (functioneel) mogelijk en op architectonische wijze correct te worden ingedeeld. Door een goede indeling ontstaan bepaalde zicht- en looplijnen die meegaan in het ontwerp en het concept versterken.

Kantoor;

Het kantoor is een van de belangrijkste stukken uit het proces. Het vormt namelijk het begin van iedere nieuwe chocolade-ervaring. Van nieuwe smaken tot de grafische vormgeving van de wikkels, deze werkzaamheden vragen om een goede ruimte waar samen met collega's gewerkt, overlegd en gepresenteerd kan worden. Het kantoor dient dan ook een zichtbare ruimte binnen het ontwerp te zijn. benodigde ruimte van beide functies.

Fabriek;

Zoals al eerder vernoemd staat de hoeveelheid voor de productie enorm hoog vastgesteld. Dit betekent hard werken, maar vraagt natuurlijk ook om voldoende ruimte voor de inventaris voor deze productie. Om de TONY'S store en het horecagedeelte te laten slagen zal de fabriek een goede verbinding moeten hebben met de benodigde ruimte van beide functies.

Museum;

Het museum vormt voornamelijk een samenstelling van fabriek, kantoor en natuurlijk de TONY'S Store. Voor de echte Chocolonely-ervaring zal de bezoeker een wandeling maken door deze ruimten. Dit betekent dat er een duidelijke indeling voor de samenvoeging van bovengenoemde functies zal moeten zijn.

Terras/horeca;

Het horecagedeelte is een belangrijke functie als het om bezoekersaantallen gaat. Het gedeelte zal voornamelijk bezoekers aantrekken naar binnen te gaan en zich te verdiepen in de wereld van tot nu tot oneerlijk verdeelde chocolade-industrie. Het vraagt om een centrale plaats binnen het ontwerp, dat vanuit verre omgeving aanspraak maakt juist deze omgeving te bezoeken.

Winkel;

De TONY'S Store zal als eyecatcher dienen binnen dit ontwerp. Door men inzicht te geven in het proces naar een 100% slaafvrije chocoladewereld, dient men geprikkeld te worden verantwoordelijkheden te nemen. Samen zorgen we voor de 100%, met alleen TONY'S komen we er niet, tenzij iedereen alleen nog maar chocolade van TONY'S Chocolonely weet te bemachtigen. De eyecatcher moet samen met het horeca-gedeelte zorgen voor een verhoging van de bezoekersaantallen van het gebouw, danwel Amsterdam-Noord.

3.3 FUNCTIONELE - & RUIMTELIJKE EISEN

3.3.1 Locatie

Enkele bestaande lijnen binnen het park zullen te herkennen binnen het conceptplan, daarnaast zullen enkele nieuwe lijnen aan het ontwerp worden toegevoegd.

Ondanks dat er nieuwe functies aan de locatie worden toegevoegd, zal de kwaliteit van het bestaande park behouden blijven.

Het uitzicht van de achterliggende bebouwing wordt niet tot zo min mogelijk belemmerd, het beschikt nu namelijk over de mogelijkheid te kunnen genieten van het aangrenzende water.

De huidige oever van het park vormt een harde scheiding tussen het water en de groene omgeving.

3.3.2 Bereikbaarheid

De hoeveelheid auto's wordt zoveel mogelijk beperkt in deze omgeving. Echter worden er een aantal parkeergelegenheden toegevoegd voor de mogelijke toename van auto's. Parkeren zal in de nabije omgeving voornamelijk ondergronds plaatsvinden.

De verbindingen en routes door het park staan in een verlengde met de reeds aanwezige routes. Echter is een scheiding tussen voetgangers en fietsers gewenst.

De locatie is bereikbaar middels de pont Centraal Station – Buiksloterweg en nieuwe verbindingen tussen Centraal station – Amsterdam Noord, met name gekeken naar de ontwikkeling in de omgeving (de Strip/Overhoeks).

Het conceptplan vormt een aanvulling op de vormgeving van het Eye Filmmuseum.

3.3.3 Relaties van ruimten

De aanwezige ruimtes vormen samen één geheel zodat er een eenheid ontstaat.

De opeenvolgende functies staan in verband met elkaar waardoor een logische route door het gebouw plaatsvindt.

Publiektoegankelijke en niet-publiektoegankelijke functies zullen gecombineerd worden, maar mogen onderling geen hinder ondervinden.

3.3.4 Lichtinval en relatie omgeving

Een belangrijke meerwaarde van het ontwerp is de mogelijkheid om te genieten van het aangrenzende water.

Vlakken in de vormgeving zijn deels verlaagd of juist verhoogd om zichtlijnen te accentueren en mogelijkheden met betrekking tot daglichttoetreding te creëren.

Uitzichtpunten worden naar het zuiden gericht vanwege optimaal gebruik van de zontoetreding, dit zal overigens invloed hebben op functies en vormgeving.

3.3.5 Verdeling natuur | land en water

Groen is een belangrijk onderdeel binnen de leefomstandigheden van een stad. In Amsterdam ontbreekt het aan de gewenste hoeveelheid groen. De kwaliteit van het groen binnen het park zal gewaarborgd worden om een bijdrage te leveren aan goede leefomstandigheden binnen Amsterdam.

Naast het belang van de hoeveelheid groen, is water een belangrijk onderdeel binnen de geschiedenis van de stad. Succesvolle uitbreidingen binnen de stad gingen helaas ten koste van het IJ. Om de huidige hoeveelheid water van het IJ te waarborgen zal het ontwerp een wisselwerking bevatten tussen water en landschap.

De wisselwerking tussen het water en landschap dient een bijdrage te leveren aan de verandering van de harde scheiding van de oever.

3.4 BEELDDE EISEN

3.4.1 Zichtbaarheid

Uitzicht van bestaande aangrenzende bebouwing dient niet in zicht te worden belemmerd. De zichtbaarheid van het nieuwe ontwerp dient een vraagstelling te vormen bij bezoekers. Het dient bezoekers nieuwsgierig te maken naar de functie van het ontwerp, een ontdekking naar een nieuwe functie op een bestaande situatie (afgeleid op de herontdekking van Amsterdam-Noord). De mate van zichtbaarheid dient een juiste omvang te hebben dat het zorgt voor een stijging in bezoekersaantallen van de locatie.

3.4.2 Groengebruik

De kwaliteit van het bestaande park zal gewaarborgd worden. De hoeveelheid van het groen dient hierin mee te worden genomen. Het nieuwe ontwerp mag niet onderdoen aan de huidige hoeveelheid groen van het park.

De daken van het nieuwe ontwerp dienen publiektoegankelijk te zijn om aan de juiste hoeveelheid groen te voldoen.

Het bestaande park en het aangrenzende toekomstige park zijn in overeenstemming met de bewoners ontworpen en aangelegd. Dit betekent dat het ontwerp een aansluiting moet zijn op het groen van het toekomstige park, waarvan het definitief ontwerp al is vastgesteld.

3.4.3 Uitdrukking gebouw

Het ontwerp dient geen concurrerende uitstraling te hebben met het naastgelegen filmmuseum. Het zal niet in directe overeenstemming zijn met museum, maar het dient een goede onderlinge balans te hebben.

De dynamische uitstraling levert een bijdrage aan de dynamische beleving van het Amsterdams IJ. Het zal de aanpassing aan de hardheid van de bestaande oever versterken.

3.4.4 Materiaalkeuze | uitstraling

De bestaande natuurlijke omgeving bevat hoofdzakelijk natuurlijke materialen. De groene uitstraling zal gecombineerd worden met natuurlijke, maar robuuste materialen. Verhogingen en verlagingen zullen uitgevoerd worden in massieve betonnen wanden.

Om optimaal gebruik te maken van het zicht uit de omgeving zal een groot gedeelte van het ontwerp glazen onderdelen bevatten, dit om de ruimtelijkheid binnen het ontwerp te waarborgen.

Voor een ruwe en industriële uitstraling van het ontwerp zullen materialen zoals hout en staal toegevoegd worden.

3.4.5 Indeling | vormkeuze

De vormgeving is ontstaan op basis van de functie van het ontwerp. De oneerlijk verdeelde chocoladewereld is te herkennen in de chocoladerepen van het Amsterdamse chocolademerkt. Duidelijke en redelijk willekeurige lijnen die zorgen voor ongelijk verdeelde stukken zouden vergeleken kunnen worden met ongelijk verdeelde vlakken in het bestaande park.

Bestaande lijnen in het huidige park worden gewijzigd, maar kunnen ook als referentie dienen voor het nieuwe ontwerp.

De vorm van de plattegrond zal in overeenstemming zijn met vormen uit de gevel of het dak. Dit zal zorgen voor een dynamische vormgeving die een eenheid vormt binnen het park en het naastgelegen EYE- Filmmuseum.

04

ONTWERPSTUDIE

HOE GAAN WE HET VORMGEVEN

AMSTERDAM | LOCATIE

4.1.1 Algemeen

Amsterdam - Noord is te herkennen aan de tuindorpen als stedenbouwkundig principe. De geschiedenis van de noordelijke IJ-oever kan omschreven worden als het stukje bij beetje land veroveren op het water. De stad groeit, maar de handel groeit ook. Amsterdam-Noord beschikt over voldoende ruimte met lege gebouwen en verouderde industrieterreinen die hergebruikt of afgebroken worden voor nieuwbouw. Qua bedrijvigheid is er in het noordelijk deel van de stad gekozen voor vooral creatieve en media georiënteerde bedrijven, waarbij het behoud van groen, water en stedenbouwkundige- en architectonische kwaliteit een pre is.

4.1.2 Overhoeks

Amsterdam Overhoeks is de meest centraal gelegen ontwikkeling aan de Amsterdamse IJ-oeveren en omschrijft een overgang van stedenbouw naar architectuur. Het nieuwe stedelijke gebied wordt door het IJ gescheiden van het centraal station. In 2003 maakte Shell bekend dat zij niet langer behoefte had aan de 27 hectare die zij in bezit had. Zij wilde op slechts 7 hectare haar nieuwe laboratorium bouwen. De overige 20 hectare maakt plaats voor een stedelijke ontwikkeling.

Momenteel is het gebied in ontwikkeling.

Gerealiseerde projecten zijn; Campus fase 1, EYE-Filmmuseum, ADAM-toren, GROOTLAB en toren B'mine.

Het eerste gedeelte van de campus ligt tegen de IJ-oever aan en kenmerkt zich door vrijstaande, alzijdig georiënteerde gebouwen met gezamenlijke binnentuinen. Een van de belangrijkste randvoorwaarden was het venster op het IJ; zicht op het IJ en een aantrekkelijke route 'boulevard' vlak voorlangs de campus.

4.1.3 Strip Overhoeks

Het nieuwe stedelijk gebied van deze stad is een langwerpige zone van 73 meter breed en 380 meter lang. Het nieuwe woon-werkgebied is verdeeld over een aantal gebieden; de campus (fase 1 & fase 2) en de strip (fase 3). Deze gebieden zullen gescheiden worden door het toekomstig Schegpark. Dit park zorgt voor groen en levendigheid in de stad. Het park is voor de buurtbewoners én bezoekers van de stad, maar ook voor medewerkers van de aangrenzende bedrijven en verbindt het aangrenzende Oeverpark met het Tolhuistingebied. Daarnaast is het ontwerp in overleg met hen gemaakt.

Afbeelding 1 – Locatie Nederland | Amsterdam-Noord | Overhoeks

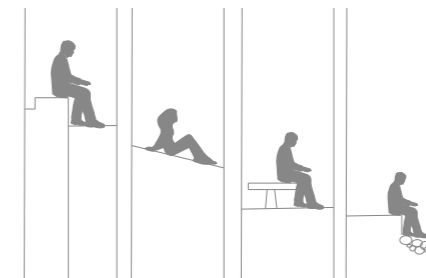
4.1.4 Oeverpark algemeen

Het Oeverpark zorgt ervoor dat Amsterdam iets heeft gekregen wat andere wereldsteden allang hebben; een mooie plek om te flaneren langs de waterkant. Het Oeverpark is een groene ontmoetingsplaats voor iedereen, maar natuurlijk vooral een heerlijke tuin aan het IJ voor de mensen die wonen of werken in Overhoeks. Het park ligt op de zonnige oever, over een lengte van ruim vijfhonderd meter en vormt een brede, waaivormige scheidslijn tussen de Strip en het residentieel kwartier. De totale oppervlakte komt overeen met circa 22.000 M2. Het park werd in 2008 aangelegd, en wel op nieuwe grond.

4.1.4a Ontwerp Oeverpark

Het stedenbouwkundig plan van het voormalige Shellterrein heeft als basis gefungeerd voor het ontwikkelen van het voorlopig ontwerp van het Oeverpark. De grenzen van het maaiveldontwerp kunnen als volgt omschreven worden; Noorden: de punt van het dijklichaam voor het Shell Technology Centre. Zuiden: de weg tussen het park en de Strip. Westen: de waterlijn van het IJ. Oosten: de zitrand als overgang naar de campus en ter plekke van de scheg de schuin gelegen overgang op de rand van de parkeergarage. De verschillende bijzondere eigenschappen van de omgeving en ligging van het park hebben als

inspiratiebron gediend voor het opstellen van het ontwerp.

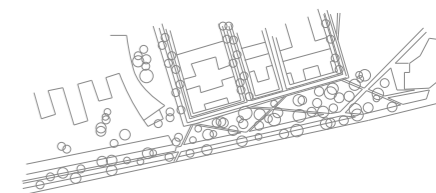
Afbeelding 2 – Doorsnede ontwerp-principe Oeverpark

Het Oeverpark is eigenlijk vier parken ineen; zitten op de rand van de campus, op de helling in het gras onder de bomen, op de banken op het hoofdpad en op de oeverrand aan het IJ. Het hoofdpad, met een ruime breedte van zeven meter waar men kan fietsen, wandelen, verblijven en spelen, wordt door een stelsel van zigzagpaden gescheiden van de campus en fungeert als doorgaande verbinding.

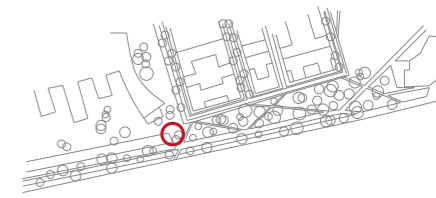
Het park vormt een lange groene oever waarbij de open ruimte en de verre zichten over het IJ de speciale kwaliteiten zijn van deze plek. Verder is de lengte van het lineaire park in alle middelen ingezet. Samen met de campus, Tolhuistuin en de Scheg vormt het een iepenarboretum. Ruim 30 soorten

iepen die zorgen voor beschutting tegen wind in de Campus.

De landtong is het rustiger gedeelte van het park, natuurlijk ingericht met een ecologische oever en bloemrijke graslanden. Het begint ter plaatse van het drielandenpunt; de plek waar het Shell Technology Centre, de Campus en het Oeverpark bij elkaar komen.

Afbeelding 3 – Bestaande situatie Oeverpark

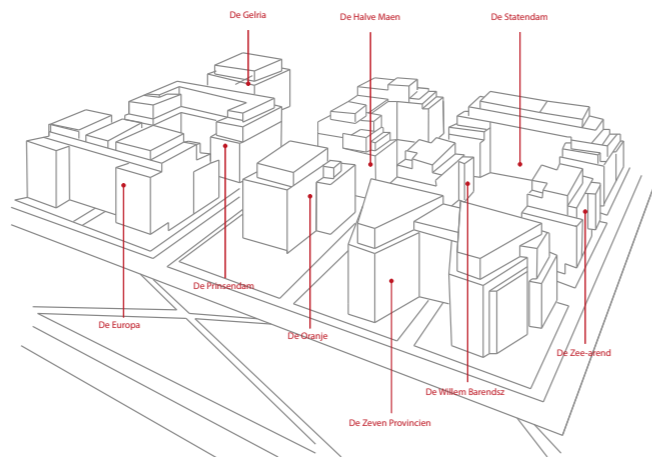
Afbeelding 4 – Drielandenpunt Oeverpark

4.1.5 Campus Overhoeks

Het plan voor de campus bestaat uit 29 bouwblokken, waarvan twee bestemd als kantoor en een als school. De 26 overige blokken zijn woongebouwen, dicht op elkaar gebouwd en omgeven door veel groen. Momenteel zijn er negen gebouwen gerealiseerd; Fase 1.

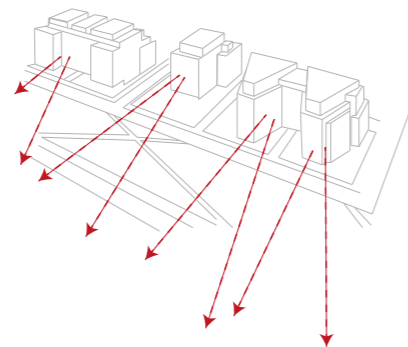
De eerste fase van de nieuwbouwwijk bestaat uit meerdere woongebouwen; de Europa, de Prinsendam, de Gelria, de Oranje, de Zeven provinciën, de Halve maen, de Statendam, de Willem Barendsz en de Zee-arend.

De campus ligt aan de zonnige zijde van het IJ. Door de ligging op het zuiden is er vanuit de appartementen gedurende de dag schitterend zicht op het centrum.

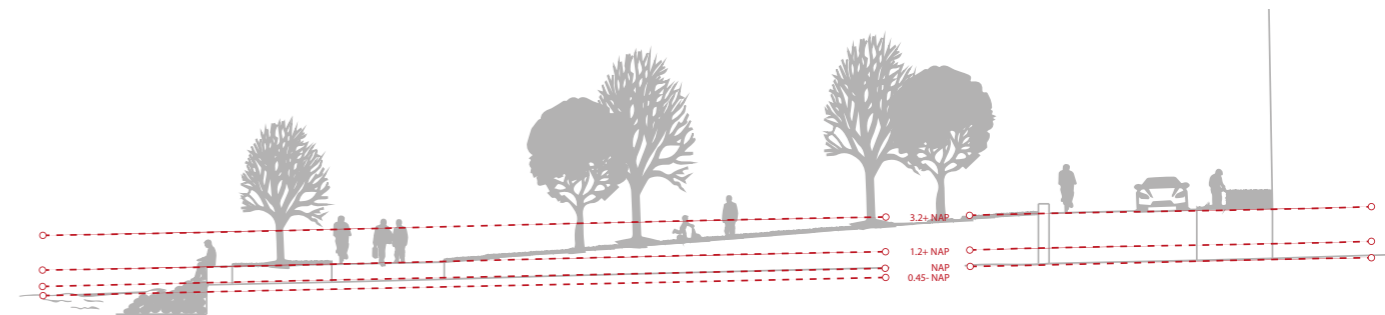

Afbeelding 5 – Campus Fase 1

Inventief is de oplossing om het grootste gedeelte van het parkeren onder de gebouwen te doen. De parkeersouterrains zijn op het bestaande maaiveld gebouwd; waardoor het gebied is opgehoogd van +1 meter NAP naar +3,2 meter NAP. Tevens zorgt het voor beter zicht op het IJ vanuit de woningen.

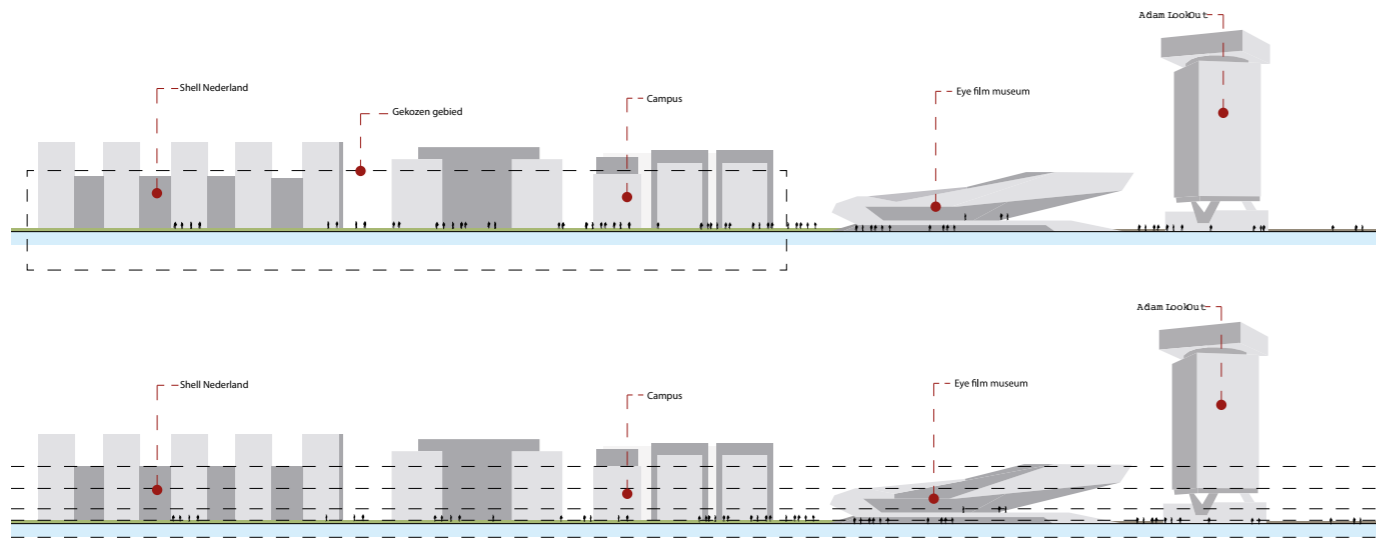
Afbeelding 6 – Venster; Zicht over Het IJ

Afbeelding 7 – Doorsnede bestaande situatie Oeverpark

Ter plaatse van de campus is het maaiveld verhoogd naar +3,2 meter NAP. In het Oeverpark ligt het hoofdpad op een hoogte van +1,2 meter NAP overeenkomstig met een maaiveldverschil van 2.0 meter. De hoogte van de waterstand komt overeen met -0.45 meter NAP. Dit betekent dat men zich ruim 1,65 meter boven het waterniveau bevindt. Dit alles zorgt ervoor dat deze zone als het ware een balkon van de campus vormt.

Vanuit de campus is vanuit verschillende standpunten voldoende zicht op het park, maar andersom kan er vanuit het park via lange zichtlijnen de campus ingekeken worden. De bomen zijn verspreid over het park geplant, zodat de overzichtelijkheid van dit gebied wordt gewaarborgd.

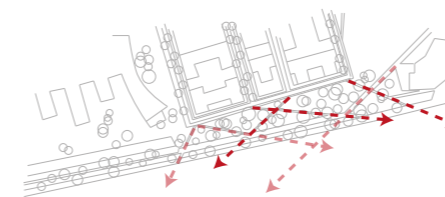

Afbeelding 8 – Aanzichten bestaande situatie Oeverpark

4.1.6 Oeverpark

Het talud dient als groene tribune met uitzicht op de oude historische stad. Binnen dit talud zijn opvallende paden aangelegd.

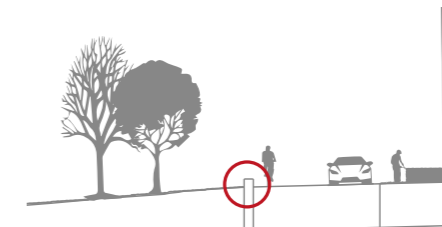
Het stelsel van deze zigzagpaden heeft een positieve werking op de omgeving. De uiteinden van deze paden richten zich naar herkenningpunten, zoals Centraal station en Silodam Amsterdam. Daarentegen richten niet alle paden zich op een herkenningpunt.

Afbeelding 9 – Zichtlijnen Oeverpark

Hoewel de stad enorm bebouwd is, is er voldoende ruimte voor recreatie. De stad beschikt over meerdere vrij toegankelijke stadsparken. De parken zijn te herkennen aan de manier waarop ze te betreden zijn. Ze vormen de 'groene longen' van de stad en geven de stad letterlijk en figuurlijk lucht. De opkomst hiervan is direct verbonden met het slechte klimaat in de sterk groeiende steden. Stadsbewoners komen er om van de rust te genieten en 'energie te tanken'.

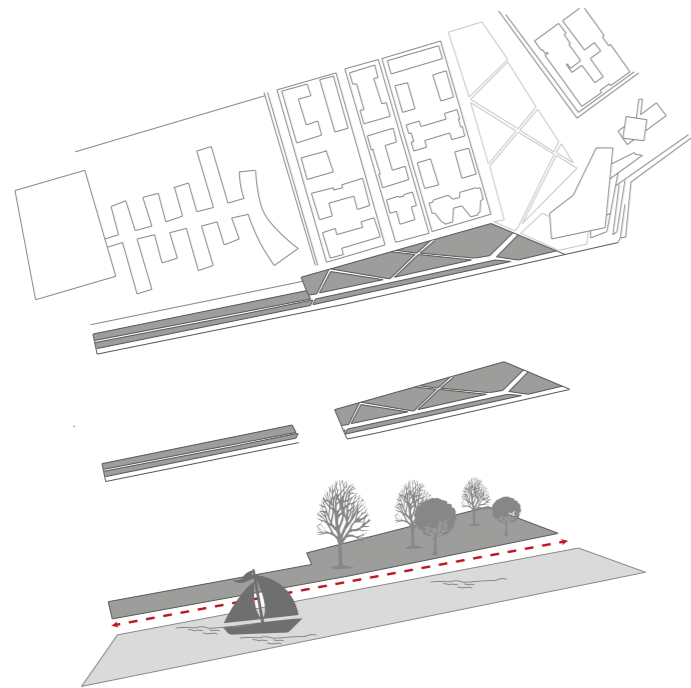
De groene omgeving wordt binnen deze stad vaak door middel van een scheiding kenbaar gemaakt. Een omringde 'muur' zorgt voor de waarneembare scheiding van het park en resterende deel van de stad. Een granieten band tussen de campus en het Oeverpark zorgt voor deze scheiding.

Afbeelding 10 – Waarneembare scheiding tussen park en stad (2d)

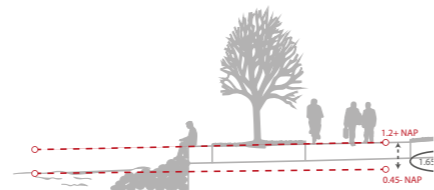

Afbeelding 11 – Waarneembare scheiding tussen park en stad (3d)

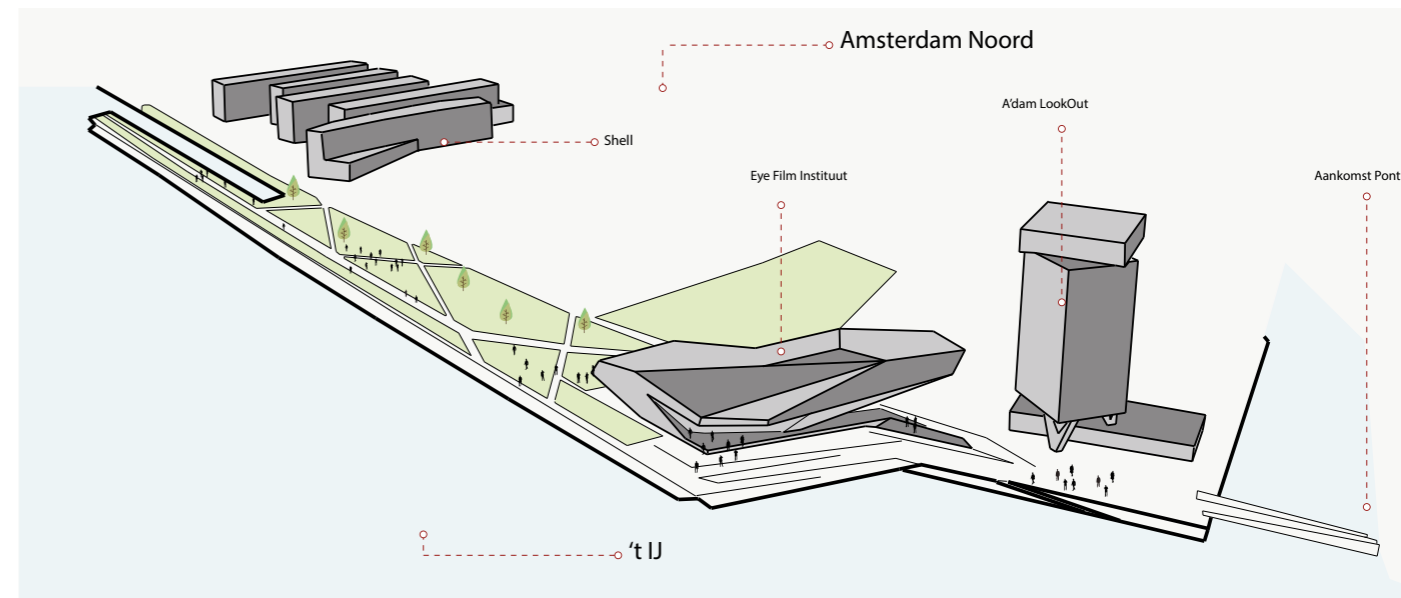

Afbeelding 12 – Bestaande situatie Oeverpark inclusief landtong | Harde lijn van de IJ-oever.

Het Oeverpark vormt een langwerpige zone langs de noordelijke IJ-oevers, eindigend in een landtong. Hoogteverschillen in combinatie met de ruimtelijkheid van park leveren een bijdrage aan het gevoel van direct contact met het water. Desondanks bevindt zich tussen het hoofdpad en het water een hoogteverschil van ruim 1.65 meter. Daarbij vormt de rechte lijn van de oever een harde scheiding tussen water en landschap, tegenstrijdig met het eerder aangekondigde gevoel.

Afbeelding 13 – Maaiveldniveau - Waterniveau

Afbeelding 14 – Bestaande situatie Oeverpark

4.1.7 Eigen ervaring

Het park is de plek waar zich dagelijks veel bezoekers bevinden. Fietsen, wandelen, sporten, spelen en rusten zijn de activiteiten die op deze plek samen komen. Binnen het gebied ligt de focus op langzaam verkeer, in combinatie met het water zorgt dit voor een rustige omgeving, perfect voor ontspanning.

Omdat het park centraal gelegen is, komt men op verschillende tijdstippen naar het park. Opvallend is het straatmeubilair dat centraal gepositioneerd is, maar waar weinig personen daadwerkelijk gebruik van maken. De meeste personen genieten van hun willekeurige plaats in het gras of direct aan het water. Ook kiest men er bewust voor om tijdens een

avondwandeling het brede centrale pad te vermijden en elkaar meer aandacht te geven aan de smalle strook direct aan het water.

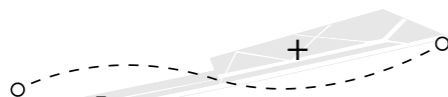
AMSTERDAM | UITGANGSPUNTEN

4.2.1 Algemeen

Voor het nieuwe ontwerp zullen een aantal uitgangspunten worden vastgesteld. De locatieanalyse zal hier grote invloed op hebben. Daarbij zijn uitgangspunten geformuleerd op basis van persoonlijke gevoelens. Deze uitgangspunten zullen leiden tot een passend plan binnen een stedenbouwkundig plan van de stad Amsterdam.

4.2.2 Stedelijke ontwikkeling

Zoals eerder vermeld is Amsterdam Overhoeks de meest centraal gelegen ontwikkeling aan de Amsterdamse IJ-oeveren. Bij iedere ontwikkeling van de stad wordt een stukje van het IJ ingenomen, zoals de aanleg van de oostelijke en westelijke eilanden en natuurlijk het stationseiland. Later volgde de enorme vraag naar woningen, dus zijn het Java-en-KNSM-eiland en het Westerdokseiland herontwikkeld tot wooneilanden. Daarnaast is er opnieuw een deel van het IJ ingenomen voor woningen op IJburg en het schiereiland IJdock. Een nieuwe stedelijke ontwikkeling zal niets van het IJ mogen innemen, mits er wisselwerking tussen water en landschap zal plaatsvinden, waardoor de hoeveelheid water binnen de huidige situatie gewaarborgd blijft.

Afbeelding 15 – Verdeling water en landschap.

4.2.3 Invloed omgeving

De ontwikkeling mag geen directe invloed uitoefenen op de omgeving. Bestaande zichtlijnen en uitzichtpunten vanuit bebouwing dienen behouden te blijven.

Afbeelding 16 – Doorsnede bestaande situatie | Zicht over het IJ.

4.2.3a Invloed bestaande locatie

Aanpassingen aan de bestaande locatie dienen van minimale omvang te zijn. Het waarborgen van enkele ontwerpuitgangspunten van het bestaande ontwerp dienen behouden te blijven. Het huidige ontwerp is in overeenstemming met bewoners tot stand gekomen. Het nieuwe ontwerp zal wederom voor hen een belangrijke plaats binnen de stad zijn.

4.2.4 Aantrekkingskracht

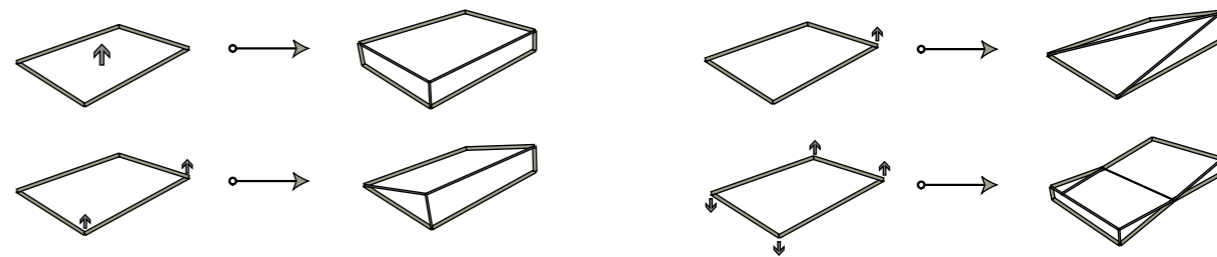
Het ontwerp dient van grote kwaliteit te zijn op de aantrekkingskracht van bezoekers. Het dient hen nieuwsgierig te maken. Een ontdekking naar een nieuwe functie op een bestaande situatie (afgeleid op de herontdekking van Amsterdam-Noord). De mate van zichtbaarheid dient een juiste omvang te hebben dat zorgt voor een stijging in bezoekersaantallen van deze locatie.

4.2.5 Vormgeving

De vorm van het ontwerp dient een bijdrage te leveren aan het versterken van gevoelsmatig direct contact met het water. De tegenstrijdigheid door de harde scheiding tussen water en landschap dient verwaarloosd te worden. Dit dient in overeenstemming te zijn met een juiste verdeling van landschap en de hoeveelheid water.

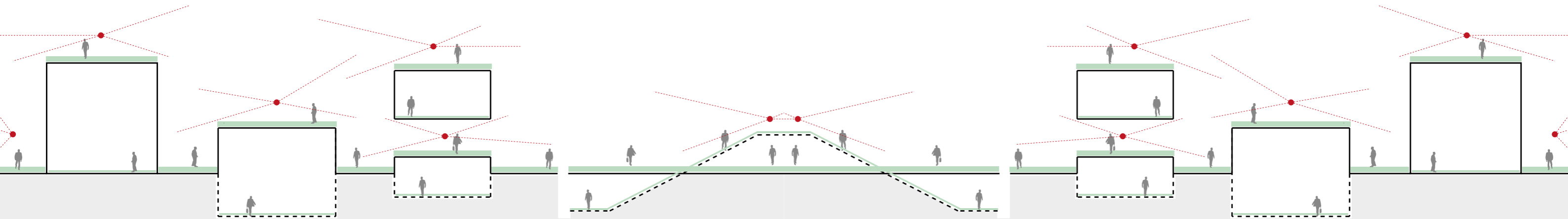
4.2.6 Maaiveldverschillen

Verschillen in het maaiveld zorgen voor intieme ruimte(n) en zichtlijnen. Door grondvlakken op bepaalde punten te verhogen of te verlagen ontstaan spannende ontmoetingspunten. Daarbij zorgt de dynamiek van het landschap voor een interessante omgeving die bijdraagt aan de aantrekkingskracht van het nieuwe ontwerp.

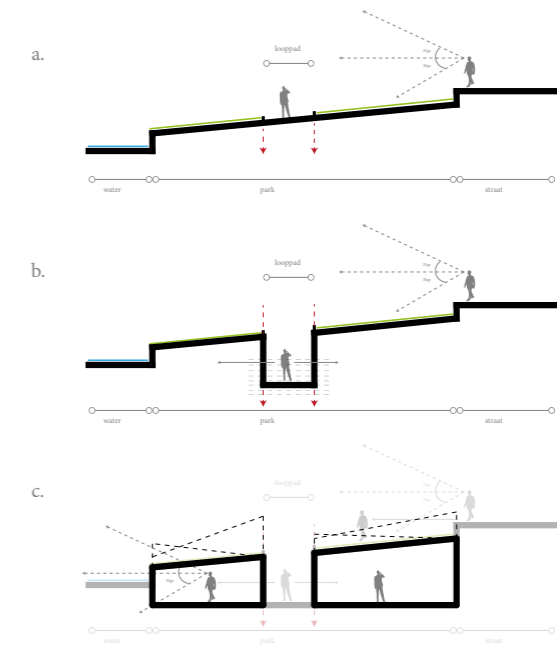
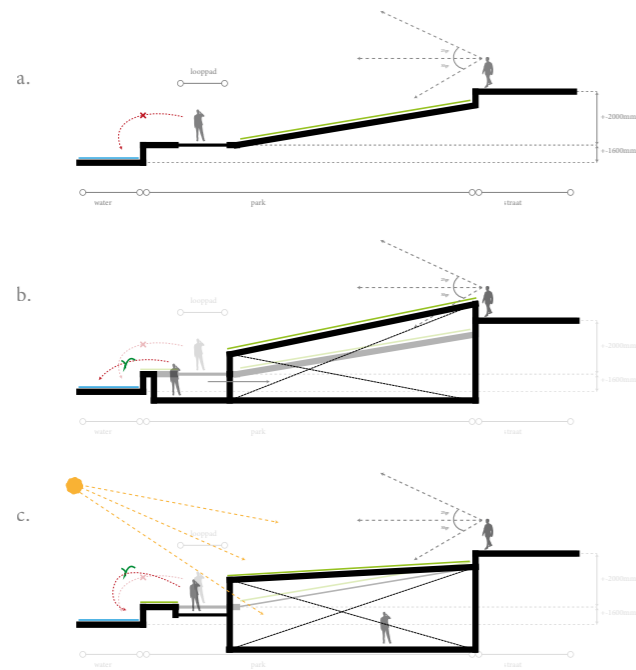

Afbeelding 17 – Ontwerpprincipe ruimtelijkheid landschap (3D).

ONTSTAAN VAN HOOGTEVERSCHILEN & INTIEME RUIMTEN

Afbeelding 18 – Ontwerpprincipe ruimtelijkheid landschap (2D).

Afbeelding 19 – Ontwerpprincipe ruimtelijkheid landschap – architectuur.

AMSTERDAM | FUNCTIES

4.3.1 Algemeen

Voor het nieuwe ontwerp zijn meerdere functiemogelijkheden onderzocht. Zoals uit de literatuurstudie is gebleken, is er voor het noordelijk deel van de stad gekozen voor vooral creatieve en media georiënteerde bedrijven. Daarnaast moet de aantrekkingskracht van de nieuwe functie van voldoende kwaliteit zijn, dat een verdeling van bezoekers van de stad waargemaakt kan worden.

4.3.2 Relatie met omgeving

De toekomstige functie dient een stabiele relatie te hebben met de bestaande omgeving. Het is een omgeving die dagelijks door veel bezoekers, bewoners en werknemers bezocht wordt. De doelgroep(en) van naastgelegen bebouwing heeft/ hebben invloed op de functie van het ontwerp. Deze doelgroep betreft voornamelijk internationale en nationale bezoekers.

4.3.3 Functiemogelijkheden

Functies die voornamelijk in Amsterdam-Noord te vinden zijn, zijn functies zoals eten en drinken, ontspanning en recreatie & kunst en dans.

Vergeleken met het centrum van de stad, ontbreekt het in Noord aan musea en expositie, attracties, historie & winkelmogelijkheden. Hierbij is gekeken naar gebieden aan de noordelijke IJ-oeveren aangezien zij zich hemelsbreed niet ver van het centrum bevinden. Enkele voorbeelden van functies die zorgden voor verandering in bezoekersaantallen zijn het EYE-Filmmuseum en de ADAM-toren.

4.3.4 a Creativiteit | Media

Het noordelijk deel staat bekend om de creatieve en media georiënteerde bedrijven. De functie moet voldoen aan deze voorwaarde en dient hiermee invloed uit te oefenen op de bezoekersaantallen van de stad. Typische Amsterdamse/Nederlandse producten en ontwerpers kunnen hier een grote rol in spelen.

Amsterdamse producten zorgen ervoor dat de stad op de kaart wordt gezet. Voor de stad is het van belang dat ook het noordelijk deel opnieuw op de kaart wordt gezet.

De beroemde Amsterdamse handelsgeest laat zijn sporen over de hele wereld na! Enkele producten zijn te koop in de I Amsterdam store.

Afbeelding 20 + 21 – ADAM-toren & EYE Filmmuseum. Aangepast overgenomen uit "Adam finds paradise on the North Shore" van ilovenoord, 2014. (<http://www.ilovenoord.com/adam-finds-paradise-on-the-north-shore/>) copyright 2014, ilovenoord. Aangepast overgenomen uit "Ontdek film in EYE" van EYE, z.d. (<https://www.eyefilm.nl>).

4.3.4b Museum

Amsterdam beschikt over een groot aantal musea. Er vindt een duidelijke stijging plaats bij het van Gogh museum, het Rijksmuseum, het Stedelijk Museum en het Anne Frank huis. De overeenkomst tussen deze expositieruimten is de historie die getoond wordt. Een kleinschalig museum in het noordelijk deel van de stad toont de historie van Amsterdam-Noord. Kortom, een museum behoort tot een van de ontbrekende functies in het gebied. Maar wat dient er dan in het museum getoond te worden?

4.3.4c Werkgelegenheid

De Strip in Overhoeks kan omschreven worden als een nieuw woon-werkgebied. In het gebied wordt een groot aantal appartementen gerealiseerd. Overigens zorgt de centrale locatie van dit plan voor een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven en kantoren. Maar welk bedrijf zou zich thuis voelen in deze geweldige omgeving en heeft daarbij de capaciteit een verandering in bezoekersaantallen te laten slagen?

4.3.4d Woongelegenheid

Overhoeks is aan het uitgroeien tot nieuwe woon-hotspot van de stad. In de negen gerealiseerde gebouwen op de campus bevinden zich zowel koopappartementen als huurappartementen. Maar wat is de omvang van het woningaanbod om

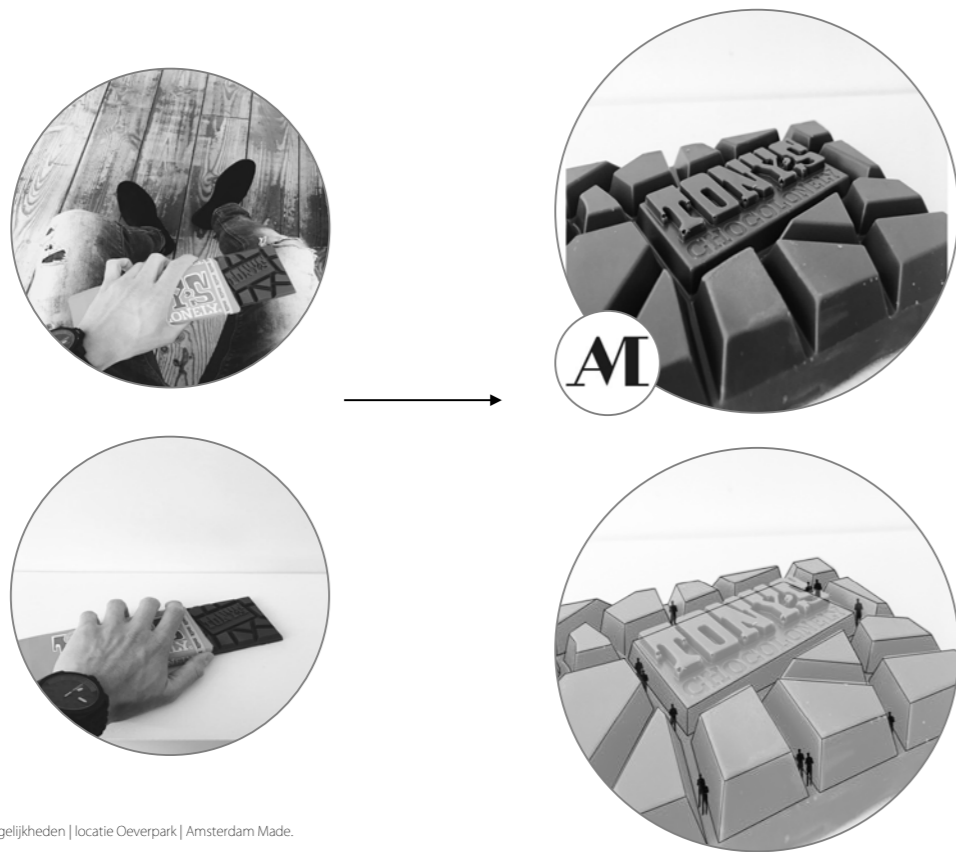
de vraag naar woongelegenheid te laten vervagen? En zorgen deze woningen voor een verdeling van bezoekersaantallen?

4.3.4e Bezoekersattractie

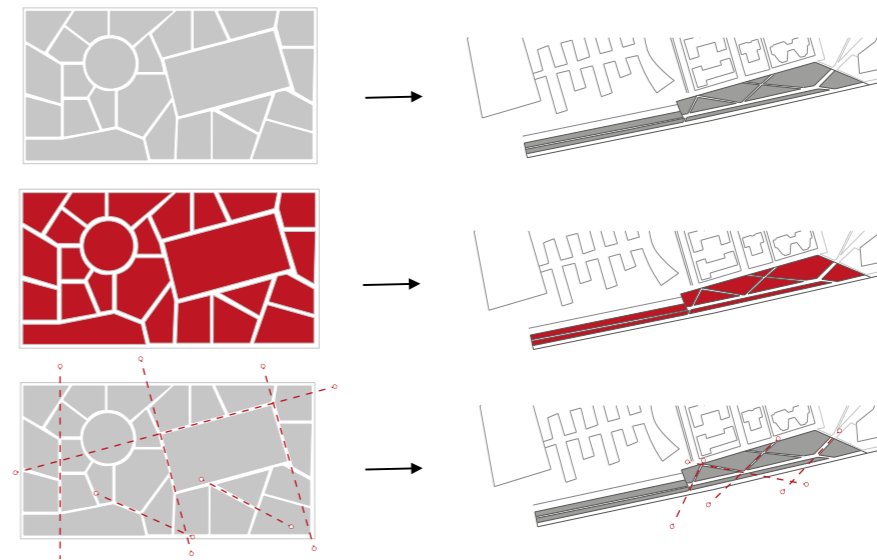
De stad beschikt over meerdere attracties die jaarlijks door veel bezoekers bezocht worden. De attracties hebben invloed op de bezoekersaantallen van de stad. De Overhoekstoren is reeds herontwikkeld tot ADAM-toren, bevat een mix aan functies met het thema 'Dance and Music' en heeft ervoor gezorgd dat Amsterdam-Noord opnieuw op de kaart is gezet. Zorgt een nieuwe bezoekersattractie voor concurrentie of levert het een bijdrage aan de doelstelling?

4.3.3f Winkelgelegenheid

In het plan van de nieuwe stedelijke ontwikkeling zijn meerdere functies te herkennen. Er is ruimte voor ontwikkelingen als; detailhandel, winkels, restaurants, hotelvoorzieningen en scholen. De binnenstad kenmerkt zich door de grote hoeveelheid winkels, waarbij de interesse vanuit de buitenlandse bezoekers duidelijk achterloopt op andere kenmerkende functies van de stad. Kortom, winkelgelegenheid behoort tot een van de ontbrekende functies, maar wat dient er in de toekomstige winkels verkocht te worden? Levert dit een gewenste bijdrage aan de verdeling van bezoekers?

Afbeelding 22 – Inspiratiebron functiemogelijkheden | locatie Oeverpark | Amsterdam Made.

Afbeelding 23 – Overeenkomsten chocoladereep - Oeverpark

DE CONNECTIE TUSSEN FUNCTIE & LOCATIE IS ESSENSIEEL

4.3.5 Ontwerpkeuze

Na een kleine studie naar functiemogelijkheden is de keuze gevallen op producten die gekenmerkt worden met een 'Amsterdam Made' label. Al snel bleek er een vraag te zijn naar een chocoladefabriek voor het Amsterdamse chocolademerk; TONY'S Chocolonely.

4.3.5a Ontwerp

De ongelijke verdeling van de chocoladereep staat voor een ongelijke verdeling binnen de chocoladewereld. Verschillende lijnen zorgen voor deze opvallende verdeling; enige overeenkomsten die te herkennen zijn binnen de plattegrond van het Oeverpark.

In het nieuwe plan is een combinatie van meerdere functies te herkennen. Naast de fabriek geven een museum, bar-restaurant, winkelgelegenheid en een kantoor de mogelijkheid de bezoekers mee te nemen in de wereld van Tony's Chocolonely; een 100% slaafvrije chocoladewereld!

Met waanzinnig lekkere chocolade laat Tony's zien dat chocolade maken anders kan: in smaak, verpakking en de manier waarop ze met de cacaoboeren omgaan: 100% slaafvrij, eerlijk en transparant.

Ook Tony's Chocolonely heeft interesse in Hemwegcentrale

chocoladepretpark in Amsterdam

Tony's Chocolonely wil een chocoladefabriek a la Willy Wonka

Afbeelding 24 – Krantenartikelen functiemogelijkheden. Aangepast overgenomen uit "Ook Tony's Chocolonely heeft interesse in Hemwegcentrale" van Parool, 2017. (<http://www.parool.nl/amsterdam/ook-tony-s-chocolonely-heeft-interesse-in-hemwegcentrale-a4478647/>) copyright 2017, Parool.

Aangepast overgenomen uit "Tony's Chocolonely wil een chocoladefabriek a la Willy Wonka" van Nieuws, 2017. (<https://nieuws.nl/eten/20170328/tonys-chocolonely-wil-chocoladefabriek-a-la-willy-wonka/>) copyright 2017, Nieuws.nl

4.3.5b TONY'S Chocolonely

De functies zijn gebaseerd op het concept van het Amsterdamse chocolademerk en geven bezoekers inzicht op het proces van dit merk. Door de komst van deze functies krijgt men de mogelijkheid een beter beeld te krijgen van de

oneerlijk verdeelde chocoladewereld en de bijdrage van dit Amsterdams merk, een mogelijkheid om te genieten en natuurlijk een mogelijkheid om nieuwe, verrassende smaken binnen de chocoladewereld te proeven. TONY'S Chocolonely is gek op chocolade. Ze willen de allerlekkerste chocolade maken van de beste verse cacao, zonder nare bijmaak. Daarom kopen zij cacao rechtstreeks in bij de boerencoöperaties in Ghana en Ivoorkust. Dit is een belangrijke stap richting 100% slaafvrije chocolade. Daarnaast kopen zij ingrediënten waar mogelijk fairtrade-gecertificeerd in om op alle vlakken een stap vooruit te gaan. Bij TONY'S is men behoorlijk serieus als het om mensen gaat, ze zullen niet rusten voordat iedereen in de chocoladewereld krijgt waar hij recht op heeft. Ze willen dan ook het goede voorbeeld geven en andere chocolademakers en verkopers inspireren om hun verantwoordelijkheid te nemen. Alleen zo kan de ongelijk verdeelde chocoladewereld veranderen in een 100% slaafvrije, in plaats van alleen 100% slaafvrije chocolade van TONY'S.

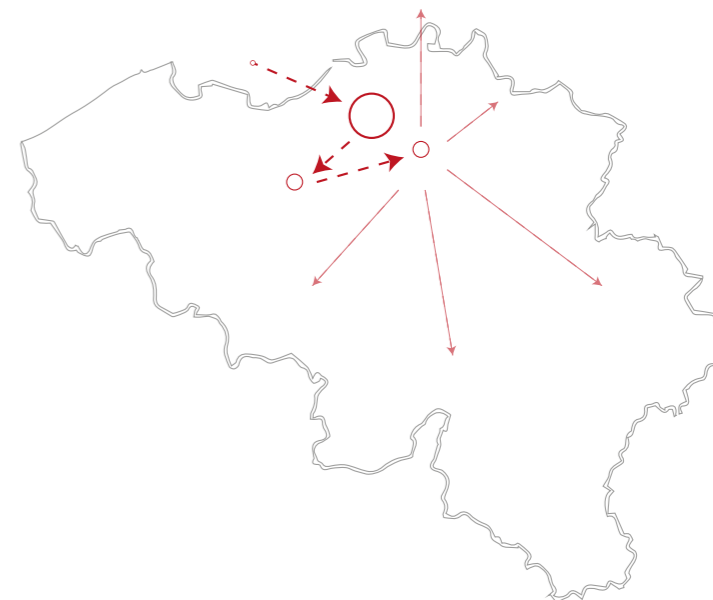
Afbeelding 25 - Eerlijke verdeling binnen de (chocolade)wereld.

Ondertussen heeft TONY'S een eerste echte TONY'S Chocolonely winkel geopend, gewoon omdat het altijd al een zoete inval op het kantoor was. Chocofans en voorbijgangers willen steeds meer weten over het merk en de chocolade proeven. TONY'S nodigt hiermee alle geïnteresseerden uit om hun verhaal te vertellen over TONY'S grote missie.

Maar ondanks dat het een Amsterdams chocolademerk is, worden de repen niet in Nederland geproduceerd. Het productieproces vindt plaats in België, waar de cacaobonen binnenkomen in de haven van Antwerpen, vervolgens in 's werelds grootste chocoladefabriek gepeld, verband en na toevoeging van ingrediënten vervoerd worden als vloeibare chocolade. In een kleinere fabriek in de omgeving van Antwerpen krijgen de repen hun vorm, hun wikkel en worden ze in dozen verpakt om opnieuw vervoerd te worden richting de schappen van de verkooppunten.

Kortom, de plaatsen die betrekking hebben op het productieproces zijn; Antwerpen (haven), Wieze (Barry Callebaut fabriek) en Borsbeek (Althaea fabriek).

Vanuit de laatste locatie worden de repen getransporteerd naar België en Nederland.

Afbeelding 26 - Locaties deel van productieproces.

AMSTERDAM | ONTWERP

4.4.1 Algemeen

Het nieuwe ontwerp vraagt om een vormstudie. Uit deze studie vormt zich een omgeving waarbij de huidige lijn van de oever een aangename scheiding tussen het water en het landschap vormt. Daarbij zullen alle zichtlijnen eindigen in een duidelijk herkenningspunt en zullen hoogteverschillen zorgen voor een architectonische omgeving met interessante knooppunten.

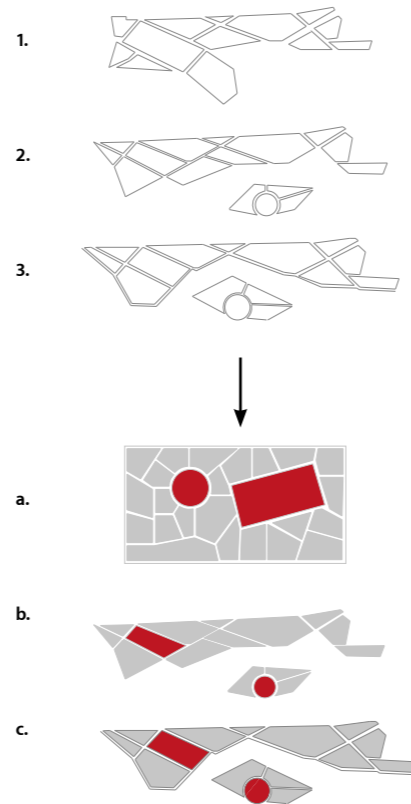
4.4.2 Vlakkenverdeling (I)

Binnen de huidige situatie zijn een aantal lijnen te herkennen. Een aantal van deze lijnen zullen in het nieuwe ontwerp zichtbaar zijn. Enkele lijnen zullen verdwijnen of aangepast worden. Dit zorgt voor een verandering in de verdeling van de vlakken. Echter, de ongelijke verdeling zal duidelijk zichtbaar blijven binnen het nieuwe ontwerp.

De eerste studies kenmerken zich door opvallende vormen binnen de vlakkenverdeling. Enkele kenmerkende vormen uit de chocoladereep zijn in de eerste schetsen (1,2 & 3) duidelijk zichtbaar. Vanuit de naastgelegen ADAM-toren zullen deze vlakken de beneden gelegen functie kenbaar maken.

Uit deze studie bleek al snel dat dit letterlijke ontwerp-principe de grenzen van het ontwerpen beperkt. De focus van het ontwerpen komt hiermee letterlijk bij een chocoladereep te liggen, wat ten koste gaat van de grote hoeveelheid ontwerpmogelijkheden.

Daarbij zijn deze letterlijke vormen uit de chocoladereep niet passend binnen de huidige vormen van de locatie. Onderlinge grote verschillen in oppervlakten zijn hier het gevolg van.

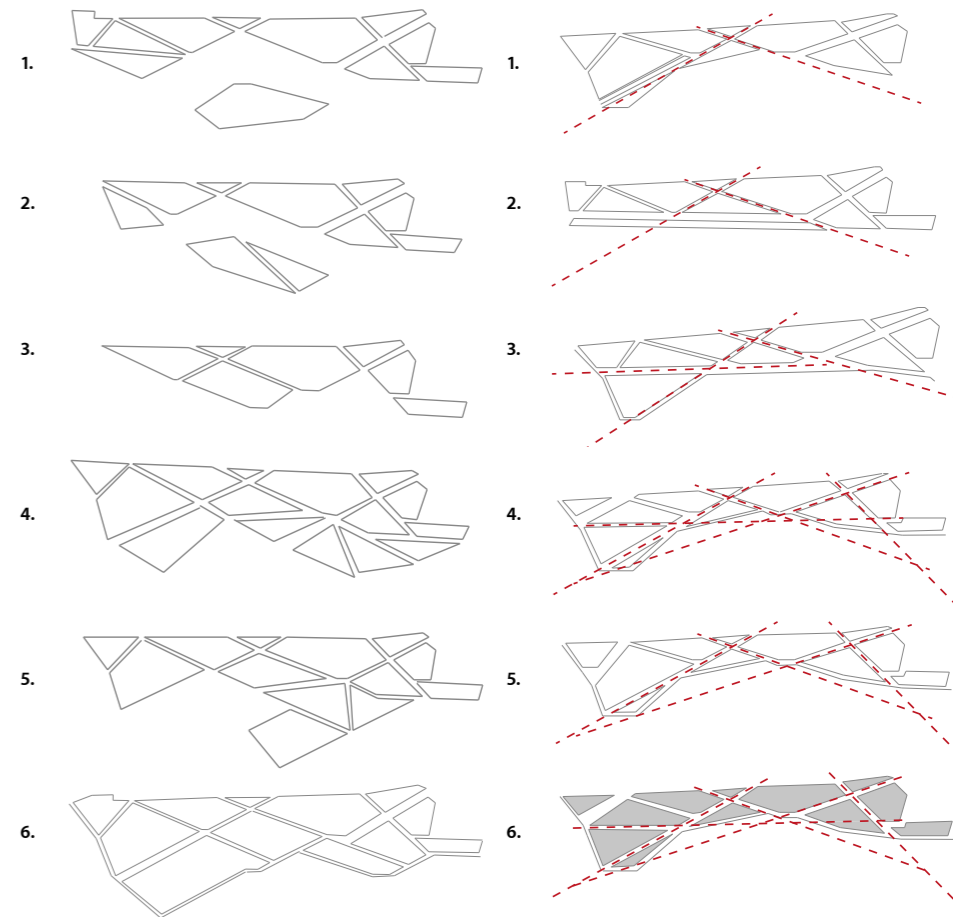
Afbeelding 27 - Ontwerp-principe vlakkenverdeling chocoladereep – Oeverpark.

4.4.2a Vlakkenverdeling (II & III)

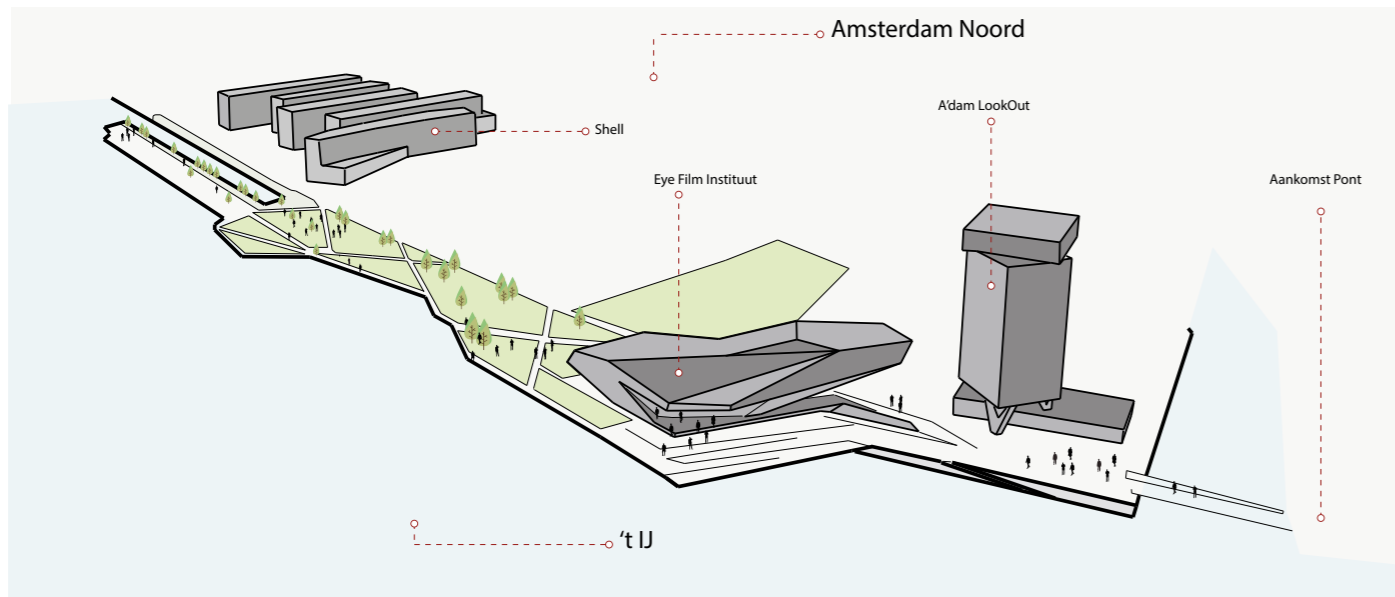
Een volgende studie kenmerkt zich door een verhouding van water en landschap. De hoeveelheid verminderd landschap dient gelijk te zijn aan de hoeveelheid verminderd water. Bestaande en nieuwe zichtlijnen spelen binnen deze verdeling een belangrijke rol.

In het verlengde van deze studie is onderzoek verricht naar een juiste verhouding van oppervlakten binnen de vlakkenverdeling, onderlinge grote verschillen zijn niet gewenst. Daarbij vraagt het gebied om het behoud van de zogenoemde tribune aan het water; connectie met het water.

Op basis van deze reeks onderzoeksmogelijkheden is uiteindelijk een passend ontwerp ontstaan.

Afbeelding 28 - Onderzoek vlakkenverdeling Oeverpark.

Afbeelding 29 - Nieuwe situatie Oeverpark

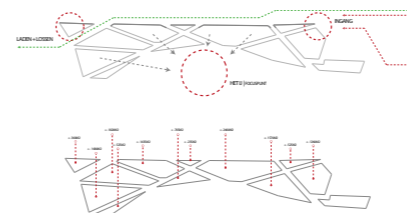
4.4.2b Vlakkenverdelingskeuze

De uiteindelijke vorm voor het nieuwe ontwerp weergeeft een goede verhouding tussen het water en het landschap en bevat duidelijke zichtlijnen. Het geheel vormt een gebogen tribune waar een centraal punt ontstaat; het IJ. De keuze van een eiland om dit focuspunt te accentueren is vervallen om de grootte van het huidige IJ te waarborgen.

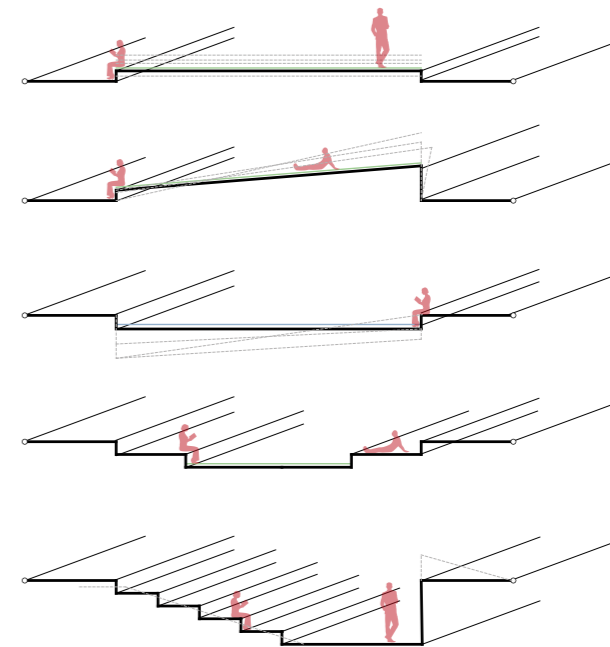
4.4.3 Ruimtelijkheid

Het verhogen en verlagen van punten zorgt voor de ruimtelijkheid van de omgeving en maakt hiermee de vormstudie compleet. Deze niveaoverschillen staan in verhouding met de functies. Het nieuwe ontwerp weergeeft namelijk de functies onder het maaiveldniveau.

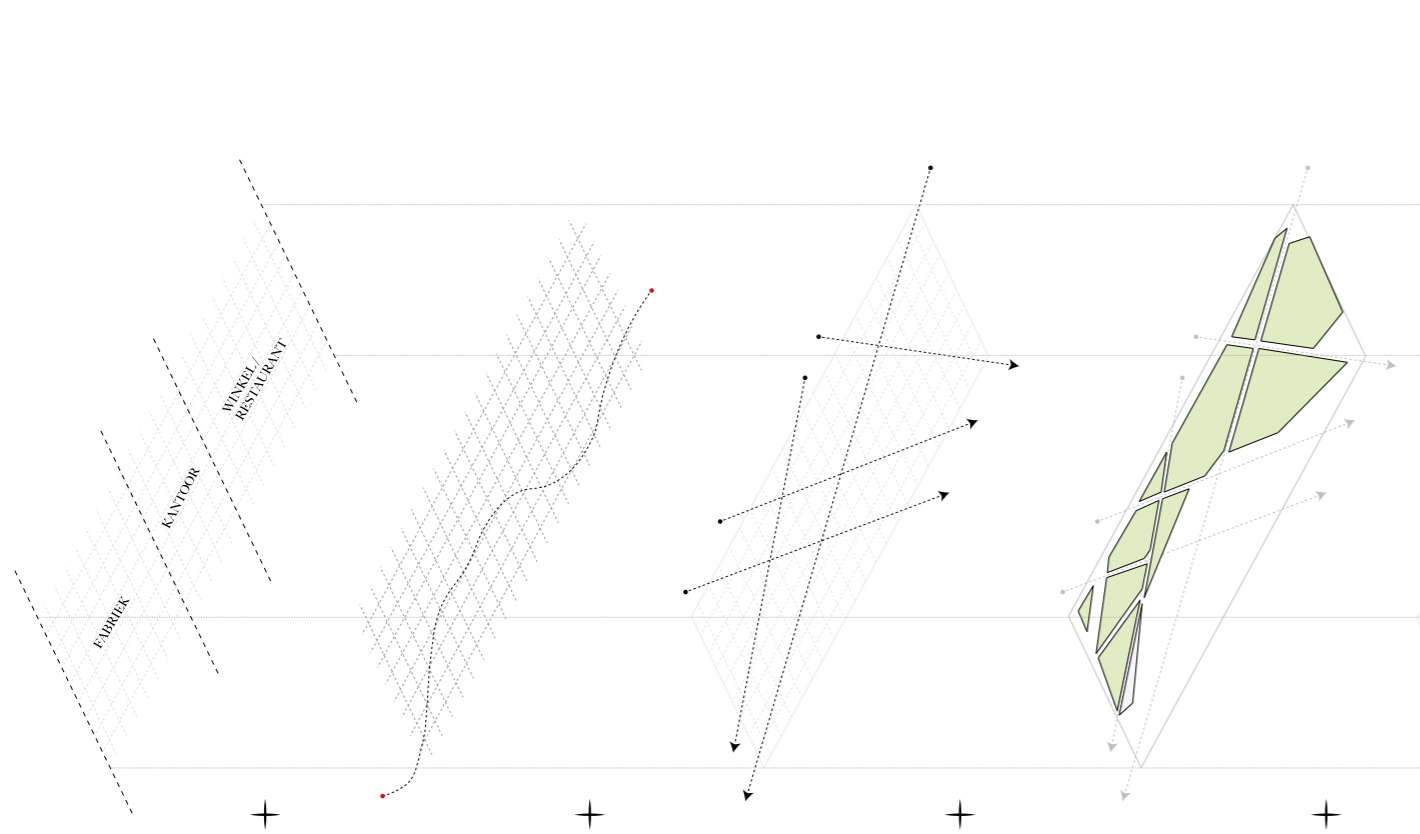
De oppervlakte van het park komt niet geheel overeen met de oppervlakte van de nieuwe functies voor het ontwerp. Slechts onder een gedeelte van de huidige locatie worden de nieuwe functies gerealiseerd. Dit betekent overigens wel dat de overige openbare ruimte aansluiting dient te geven aan de nieuwe functie op de gekozen locatie.

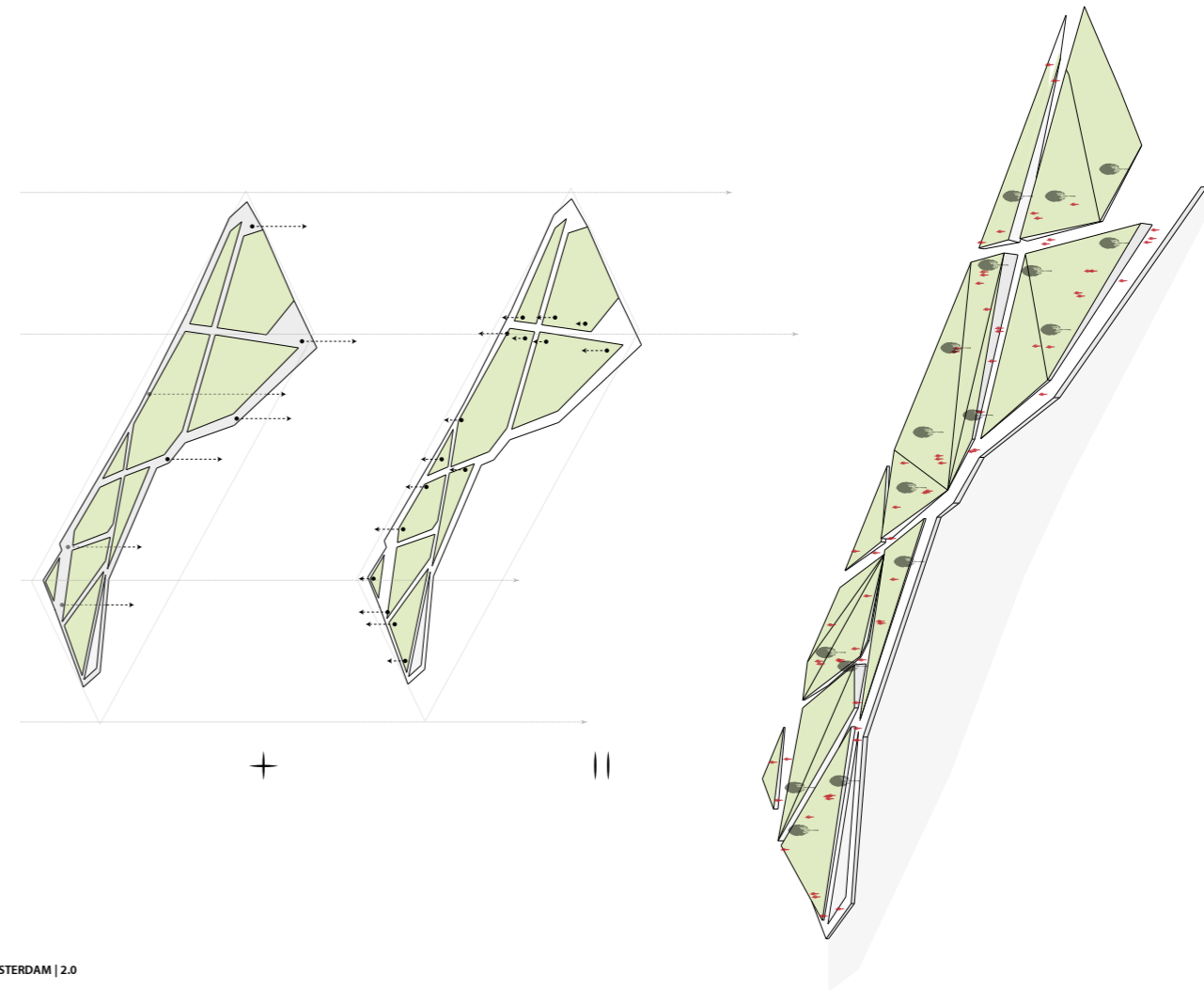
Afbeelding 30 - Definitieve vlakverdeling met bijbehorende oppervlakten

Afbeelding 31 - Ontwerpprincipe ruimtelijkheid landschap Oeverpark

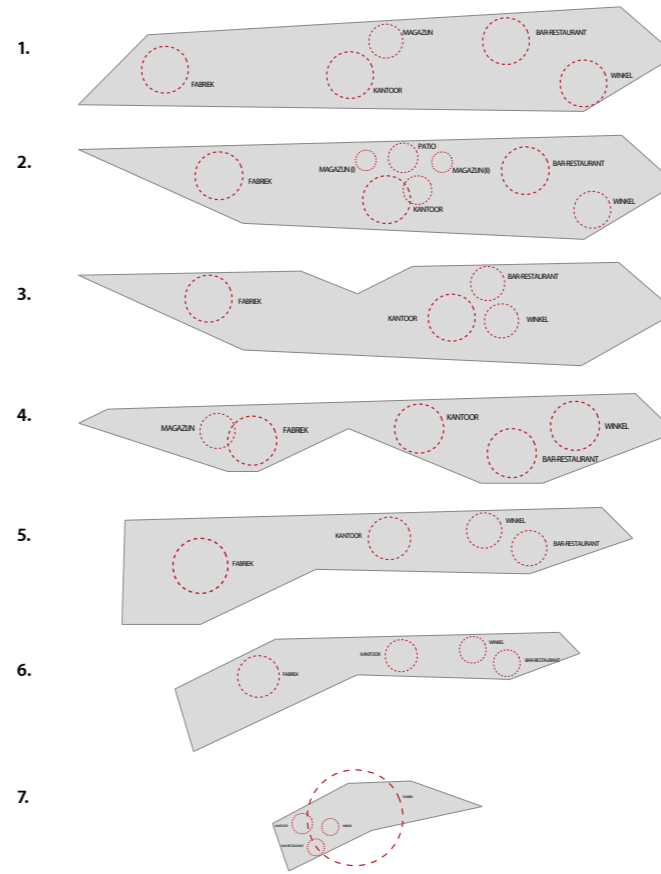
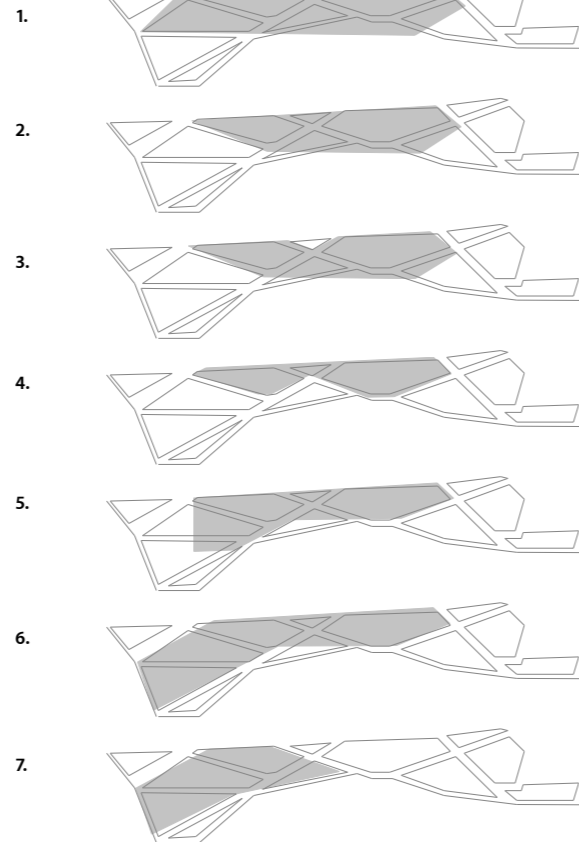
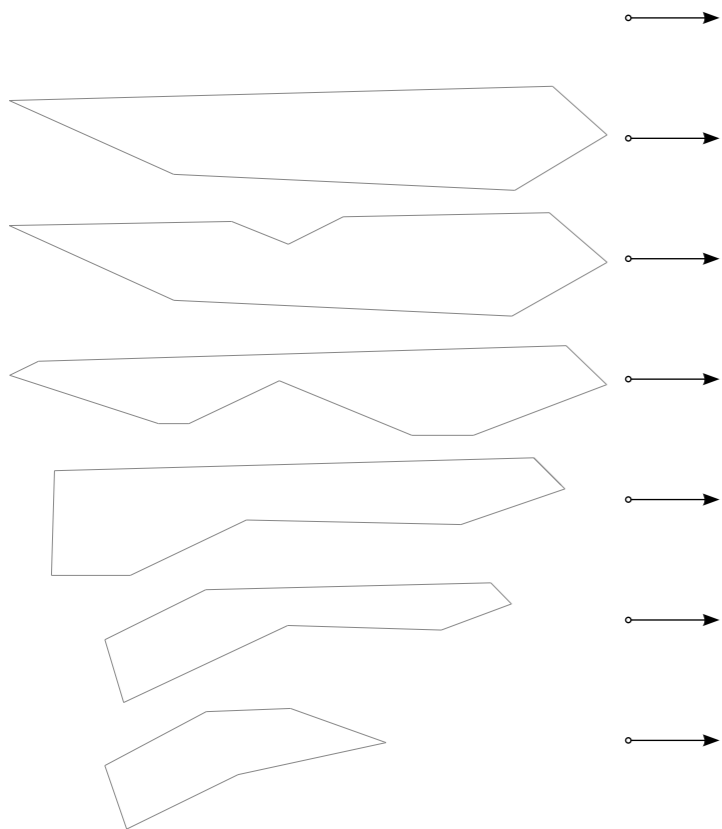

Afbeelding 32 - Overzicht ontwerpprincipes nieuw ontwerp Oeverpark.

Afbeelding 33 - Overzicht vormen uit vormstudie onder maaiveldniveau.

Afbeelding 34 - Overzicht vormen uit vormstudie met locatie van functies.

Vormstudies I, II, III, IV, V en VI

Winkel en Bar-restaurant zorgen voor een toename in bezoekersaantallen. De positie van deze functies dient te grenzen aan de openbare ruimte in Overhoeks, als aanleiding van het betreden van het gebouw.

Het kantoor is de plaats waar het productieproces begint, deze dient een goede verbinding te hebben met de plaats waar het productieproces daadwerkelijk plaats vindt; de fabriek.

Naast het inzichtelijk maken van het productieproces brengt een fabriek een aantal nadelen voor deze omgeving met zich mee. De fabriek dient dan ook zo min mogelijk van zijn omgeving aan te tasten; de positie van de fabriek bevindt zich aan het 'einde' van de locatie; ter plaatse van het drielandpunt.

Vormstudie VII

De lineaire positie van functies vraagt om een groot oppervlak van de locatie. De grootte van het gehele ontwerp vraagt meer om een compacte oplossing, waarin deze functies een goede en waarneembare relatie met elkaar hebben. Door de compacte positionering van de functies zullen de ruimten comfortabeler en prettiger ervaren worden. Het onderlinge contact tussen de bezoekers zal sterk toenemen doordat onderlinge afstanden niet meer toepasselijk zijn in deze studie. Hoogteverschillen in het landschap kunnen omschreven worden als gevolg van de verticale positionering van de functies.

4.4.4 Vormstudie onder maaiveldniveau

Naast de vormstudie van de vlakkenverdeling op het maaiveldniveau, vragen de functies onder het maaiveld om eenzelfde studie. Deze tweede studie bestaat uit oppervlakten en functies die in een goede verhouding met elkaar passend in voorgaande studie geplaatst kunnen worden.

Het begin van deze vormstudie kenmerkt zich door de functies die lineair aan elkaar geïmponeerd zijn. Door deze positie zou een groot gedeelte van de bovengenoemde vlakkenverdeling onderdeel zijn van de beneden liggende functies.

Vanwege verschillende overwegingen omtrent de intimiteit van de gebruikers van het ontwerp is besloten het programma compacter te maken. Voorafgaand is een verdeling van functies met het percentage oppervlakte(n) vastgesteld;

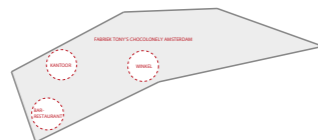
Fabriek TONY'S Chocolonely;	60%
Kantoor TONY'S Chocolonely;	20%
Winkel TONY'S Chocolonely;	10%
Bar-restaurant;	10%

4.4.4a Vormstudie keuze

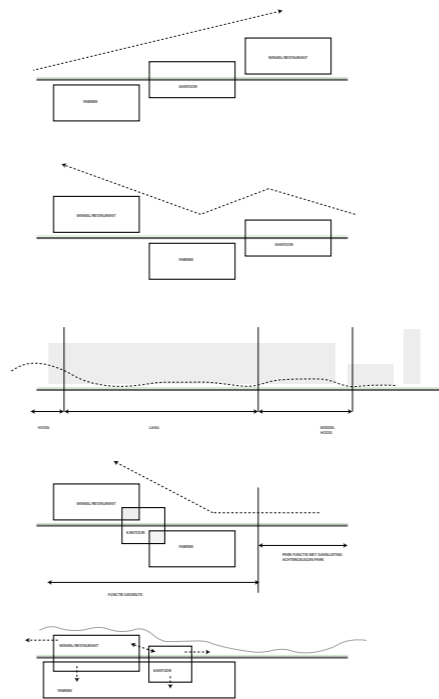
De laatste vorm uit de reeks kenmerkt zich door de compactheid van de positie van functies. De grootste functie krijgt hierbij een prominente plaats binnen het ontwerp, waarbij de andere functies aan toegevoegd worden en hierbij onderdeel uitmaken van deze belangrijkste functie.

Het ontwerp principe kan als volgt omschreven worden; een ruime fabriekshal waarin enkele functies zoals een kantoor, een winkel en een bar-restaurant gevestigd zijn waarbij het productieproces van de fabriek niet wordt aangetast.

Door het programma compact te houden zal een groot gedeelte van het bestaande park zijn functie behouden. Hierbij is het wel van belang dat de openbare ruimte een aanleiding is voor het bezoeken van het nieuwe ontwerp. Het ontwerp met gekozen functies is tenslotte onderdeel van het geheel en dus dienen alle onderdelen in overeenstemming met elkaar te zijn.

Afbeelding 35 - Definitieve keuze vorm onder maaiveldniveau.

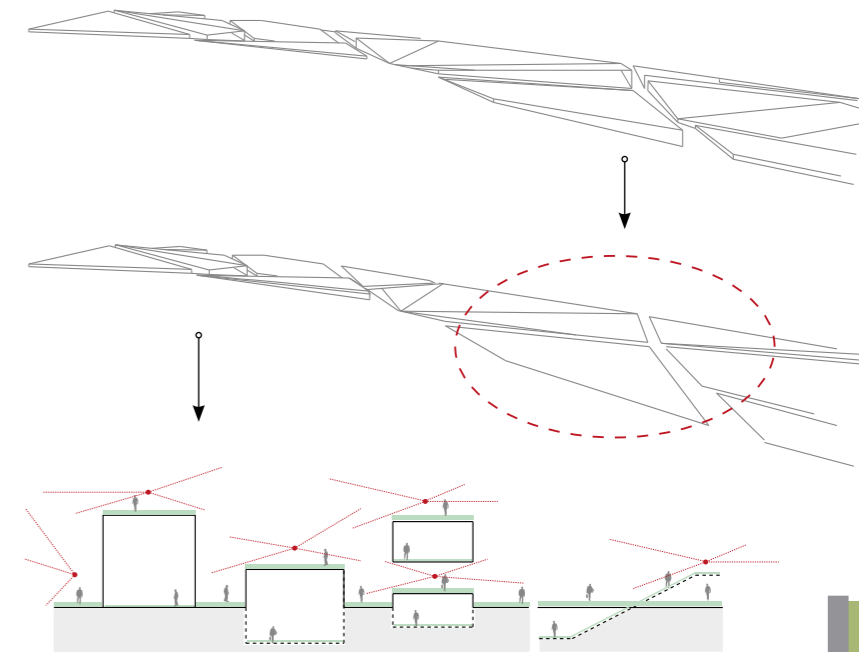
Afbeelding 36 - Overzicht uitgangspunten programma van eisen.

4.4.4b Hoogteverschillen maaiveldniveau

Aansluitend op de vormstudies volgt een onderzoek naar de hoogteverschillen in het maaiveld. De eerste vormstudies (1 t/m 6) hebben betrekking op bovenstaande afbeelding 1, waarbij een groot deel van de locatie door middel van hoogteverschillen verandert in een ruimtelijke omgeving. Vormstudie 7 heeft betrekking op bovenstaande afbeeldingen 2 & 3, waarbij slechts een gedeelte van de locatie door middel van deze hoogteverschillen een ruimtelijke omgeving vormt.

Een groot deel van de locatie zal aanpassingen van minimale grootte ondervinden welke zorgen voor grote veranderingen in de ervaring van deze omgeving.

Afbeelding 3 weergeeft een beeld van een extreem hoogteverschil. Dit hoogteverschil dient als focuspunt tot het betreden van de benedenliggende functies. De locatie hiervan bevindt zich aan "de linkzijde/het einde" van het park zodat het uitzicht vanuit de campus zo min mogelijk aangetast wordt.

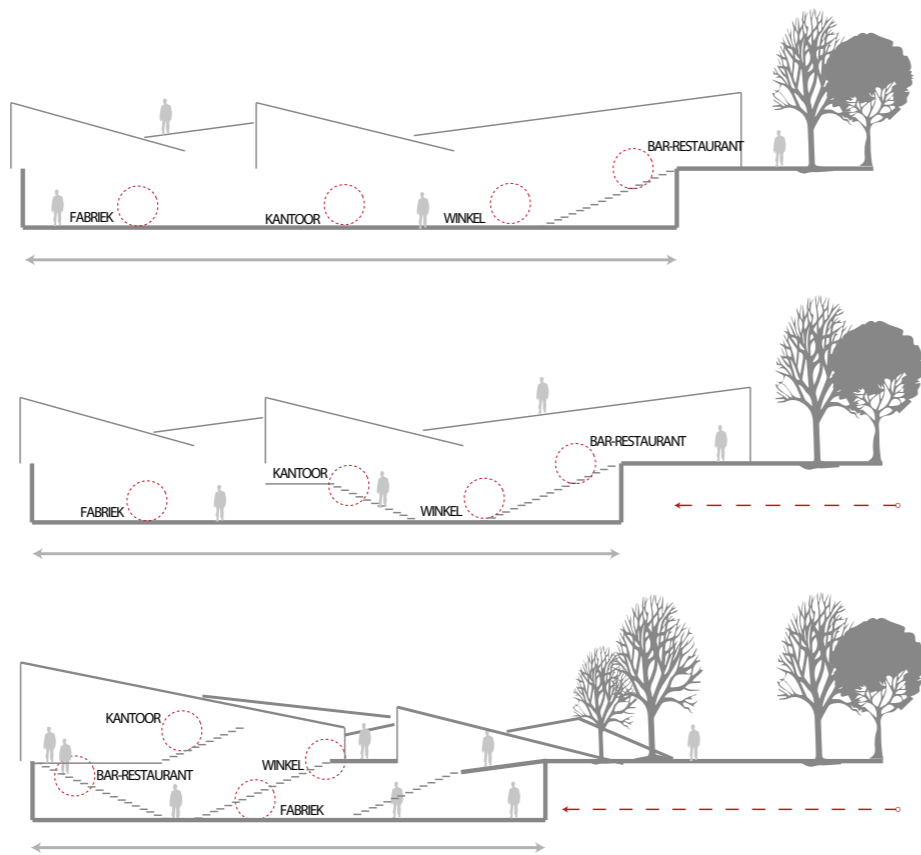
Afbeelding 37 - Overzicht ruimtelijkheid landschap – architectuur (3D).

4.4.5 Positionering functies

Parallel aan de studie omtrent de hoogteverschillen op het maaiveldniveau vond een studie naar de positionering van de functies plaats. Middels deze studie is onderzocht hoe het programma in zijn omgeving geplaatst kan worden.

Door het programma op een compacte wijze te plaatsen binnen het ontwerp, zal een groot deel van het park slechts een aantal kleine aanpassingen ondervinden. Door functies zowel horizontaal als verticaal aan elkaar te plaatsen vraagt het landschap om hoogteverschillen in het maaiveld.

De hoogte in combinatie met de dynamische uitstraling van het ontwerp draagt bij aan het creëren van het ontwerp als focuspunt. Ondanks dit zullen de functies onderdeel van het park uitmaken en mogen zij hier geen contrast mee vormen.

Afbeelding 38 - Overzicht ruimtelijkheid en locatie van functies.

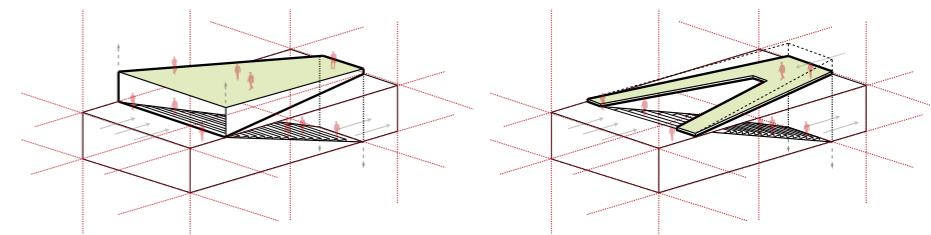
4.4.6 Ontwerp als focuspunt

Het ontwerp kan omschreven worden als een combinatie van functies die op een bestaande omgeving gevestigd zullen worden, zonder de kwaliteit van deze omgeving aan te tasten. Het feit dat de functies zich onder het maaiveldniveau bevinden dient er tevens voor te zorgen dat het nieuwsgierigheid opwekt bij bezoekers van de locatie.

De ingang van het ontwerp heeft hier grote invloed op. Door dit onderdeel van het ontwerp vorm te geven binnen een duidelijke, maar niet opvallende oplossing heeft dit invloed op de grens van nieuwsgierigheid van bezoekers. Door vraagstellingen omtrent de ingang in combinatie met onduidelijke functies en vormen in het landschap zal men het gebouw naar de gewenste nieuwsgierigheid betreden (afbeeldingen 1, 2 & 3). Een belangrijk aspect bij het betreden van het gebouw kan omschreven worden als het uitstellen van het daadwerkelijk betreden van de ruimte.

Naaststaande afbeeldingen weergeven mogelijkheden waarbij het betreden van de ruimte wordt uitgesteld door het hoogteverschil duidelijk zichtbaar te maken. Het grote verschil tussen de eerste twee mogelijkheden is dat de eerste mogelijkheid een ruimte omvangt die men betreedt alvorens men daadwerkelijk de gewenste ruimte betreedt, hoewel dit bij de tweede

mogelijkheid ontbreekt en duidelijk zorgt voor zicht op de natuurlijke omgeving. De derde afbeelding weergeeft een semi-gesloten buitenruimte die middels een hellingbaan aansluiting geeft op een trap die leidt tot het betreden van het gebouw. Het moment van betreden wordt op deze manier uitgesteld, hoewel bij start zicht is op het einde van de route; vanuit de ingang is direct zicht op de uitgang.

Afbeelding 39 - Passende mogelijkheden entree.

Een tweede onderdeel dat invloed heeft op het trekken van aandacht zijn de mogelijkheden op het gebied van transport van de producten die op deze locatie geproduceerd zullen worden.

De centrale locatie is namelijk niet direct toegankelijk voor vrachtverkeer, maar daarentegen behoort transport via het water gelukkig tot een van de mogelijkheden. Deze mogelijkheid draagt bij aan de keuze om de verhouding tussen water en landschap te waarborgen; er mag niets meer van het IJ worden ingenomen!

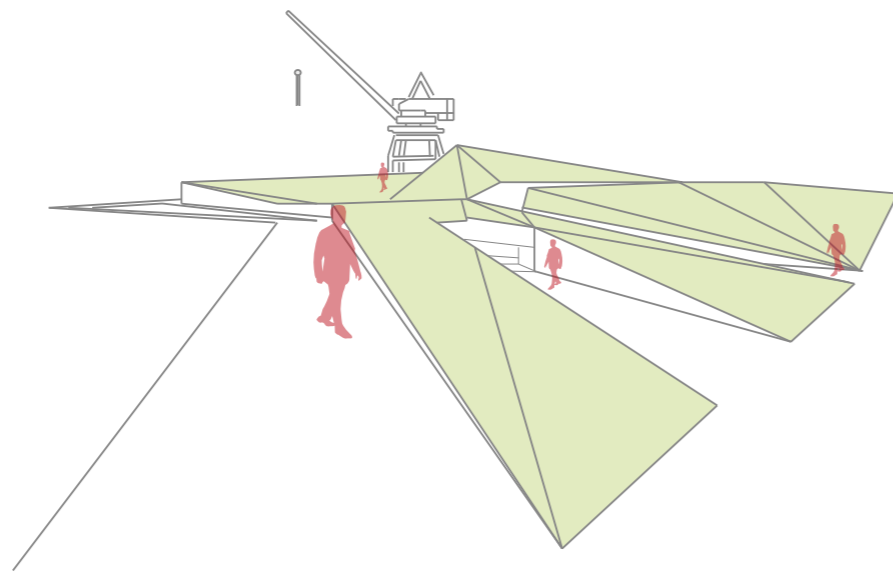
Om deze mogelijkheid te laten slagen zal de naastgelegen landtong de functie als aanlegplaats voor de schepen vervullen. Een echte TONY'S Chocolonely kraan zal onderdeel uitmaken van het laden en lossen op deze locatie en een bijdrage leveren aan het ontwerp als focuspunt. Kranen behoren eenmaal tot het industriële karakter en het oude beeld van Amsterdam-Noord, dus een kraan zal op deze locatie niet misstaan.

Vanuit diezelfde (achter)zijde van het ontwerp zullen de functies voorzien worden van hun vereisten om de betreffende functie te kunnen vervullen. Door de functies zoals de winkel en bar-restaurant te verbinden met de fabrieksfunctie kunnen zij via dezelfde mogelijkheid voorzien worden.

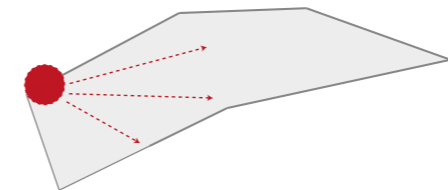
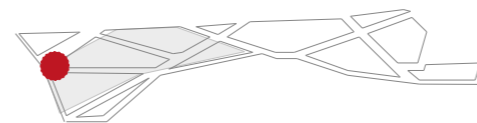
De Bundlaan is een van de verbindingswegen die zorgt voor toegang van verkeer rondom en binnen de campus. De laan heeft een breedte van +/- 5.5

meter en is een weg die dagelijks gebruikt wordt door autoverkeer en fietsers.

Ter plaatse van het drielandpunt gaat deze laan na een hoek van 90 graden over in de Overhoeksparklaan, welke parallel loopt aan het Oeverpark. Op deze hoek van straatnamen zorgt een hellingbaan voor een verbinding met de landtong.

Afbeelding 40 - Focuspunt in het landschap – architectuur

Afbeelding 41 - Transportmogelijkheden met betrekking tot opslag.

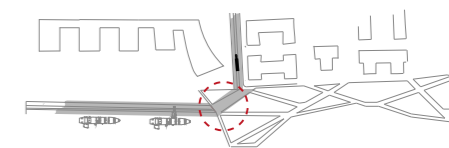
Het hoogteverschil op deze hoek komt overeen met 2.0 meter. Vanuit dit verschil ontstaat het opeenvolgende hoogteverschil van 4,35 meter. Dit verschil bedraagt van het niveau van de landtong tot het vloerniveau van de fabriek.

Om de functies daadwerkelijk te voorzien van hun behoeften dient er een mogelijkheid gecreëerd te worden waarbij het 'probleem' rondom dit hoogteverschil verwaarloosd kan worden.

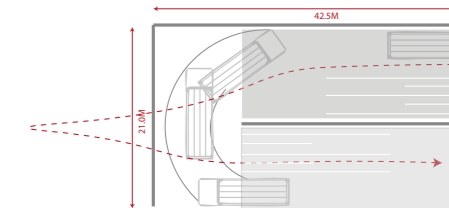
Een lift, anders omschreven als een plateau voor voertuigen dat verhoogd en verlaagd kan worden, behoort tot een van de mogelijkheden. Helaas vraagt deze mogelijkheid om een uitgebreide uitwerking en extra veiligheidsmaatregelen.

Een hellingbaan daarentegen is een eenvoudige oplossing die zorgt voor een verbinding van deze twee hoogten.

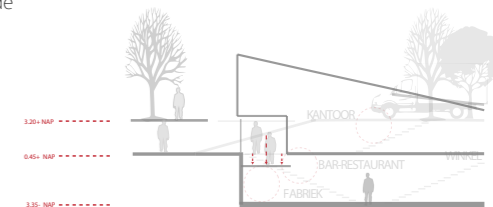
Ter plaatse van deze mogelijkheid beschikt de locatie over een breedte van ruim 21.0 meter, toegankelijk voor bakwagens (klein formaat transportmiddelen), welke overigens ook toegankelijk zijn op de toegangswegen rondom de campus.

Afbeelding 42 - Transportmogelijkheden ter plaatse van het drielandpunt.

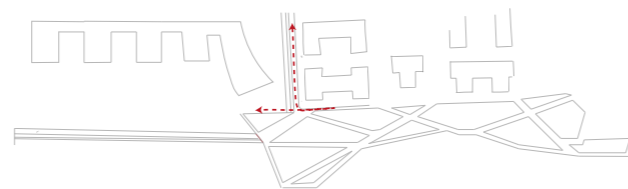
Afbeelding 43 - Draaicirkel bakwagen (klein formaat transportmiddel).

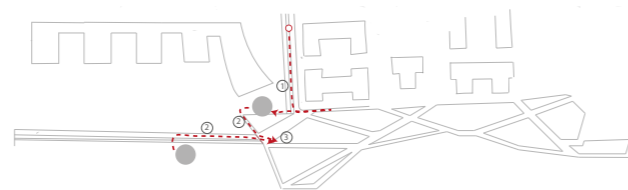
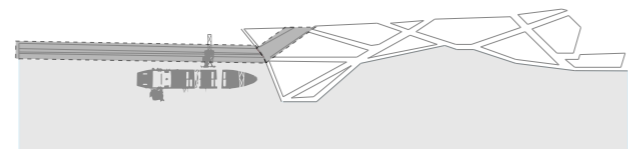
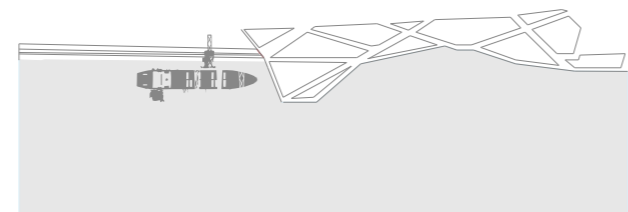
Afbeelding 44 - Transportmogelijkheid in combinatie met niveauverschillen (2D).

Een andere mogelijkheid is een lift voor de goederen. Het hoogteverschil wordt door deze mogelijkheid overbrugt en de mogelijkheden voor betreffende transportmiddelen worden hierdoor geoptimaliseerd. Lastige draaicirkels en gevaarlijke verkeerssituaties worden zoveel mogelijk beperkt. De lift zal ter plaatse van het hoogste punt gerealiseerd worden. Hierdoor maakt het onderdeel uit van de architectuur en het productieproces. Goederen die middels het waterlandschap op deze locatie arriveren zullen door gebruik van een heftruck deze mogelijkheid bereiken. In principe vormt de lift een portaal tussen de fabriekshal en het Oeverpark. Vanuit deze locatie hebben de goederen direct toegang tot de fabriekshal en de bar-restaurant.

Boven dit gecreëerde portaal wordt een vergaderruimte voor personeelsleden gerealiseerd. Omdat deze ruimte de hoogste ruimte in het ontwerp omschrijft, beschikt men hiermee over een mooi uitzicht over de omgeving. De verbindingsmogelijkheid tussen dit niveau en het grondniveau van het kantoor zal tevens een tribune vormen met zitplaatsen voor het bijwonen van presentaties.

Afbeelding 44 - Geen onmogelijke draaicirkels ter plaatse van het drielandpunt.

Afbeelding 45 - Routing transportmogelijkheden op locatie.

Ter plaatse van de overgang van de Bundlaan naar de Overhoeksparklaan is een hellingbaan aanwezig. Deze hellingbaan leidt naar een 'nooduitgang' van het naastgelegen Shell Technology Centre en biedt een mogelijkheid tot het parkeren van transportmiddelen, zodat hinder van deze middelen zoveel mogelijk beperkt wordt. Het bereiken van het eerder omschreven portaal zal gebeuren middels een heftruck, overeenkomstig aan de transportmogelijkheden via het water. De brede helling, grenzend aan de architectuur van het ontwerp, zal hierdoor een vrij toegankelijke ruimte blijven met zicht over het water en het zal een verbindingsmogelijkheid zijn tussen de campus, het Oeverpark & de naastgelegen landtong, met eventuele (verbindings-)uitbreiding richting de NDSM-werf.

1. Route voor transportmiddelen;
2. Verbinding tussen transportmiddelen en vrachtportaal;
3. Vrachtportaal (verbinding tussen maaiveldniveau en kelderniveau).

4.4.7 Ontwerp | Landschap - Architectuur

Het ontwerp maakt in de architectuur deel uit van het landschap. Door een nieuwe functie aan de locatie toe te voegen zonder de uitstraling van het gebied aan te tasten, vraagt dit aandacht bij de realisatie van het project.

De daken van het ontwerp worden gevormd door de positie van enkele vlakken verticaal te wijzigen. Om te voldoen aan de gewenste uitstraling van het ontwerp, waarbij de daken een geheel vormen met het resterende deel van het park, zullen de daken voorzien worden van (intensieve) begroeiing. Een andere uitwerking van de opbouw van het dak zal zorgen voor de mogelijkheid tot begroeiing. Met een intensief groendak is het mogelijk een groenrijke omgeving te creëren in een drukke stad. Dat betekent dat intensief gebruik wordt gemaakt van groen op het dak met daarbij vele mogelijkheden; beplanting met grassen, kruiden, struiken of zelfs bomen. Een groendak past perfect in een duurzaam beleid.

Het verschil met een extensief groendak zijn de mogelijkheden; beplanting met mossen, vetplanten, grassen en/of kruiden. Overigens vraagt de intensieve variant om een stevige dakconstructie.

Feiten en cijfers | intensief groendak;

Opbouw

Beplanting
Intensief substraat
Waterreservoirplaten
Drainagebaan
Wortelwerende dakbedekking
Dakconstructie

Gewicht

10-100kg/m²
240-600kg/m²
46kg/m²
2kg/m²

Hoogte

300-1400mm
200-500mm
50mm
11mm

Feiten en cijfers | extensief groendak;

Opbouw

Beplanting
Extensief substraat
Drainagebaan
Wortelwerende dakbedekking
Dakconstructie

Gewicht

15kg/m²
72kg/m²
2kg/m²

Hoogte

15mm
60mm
11mm

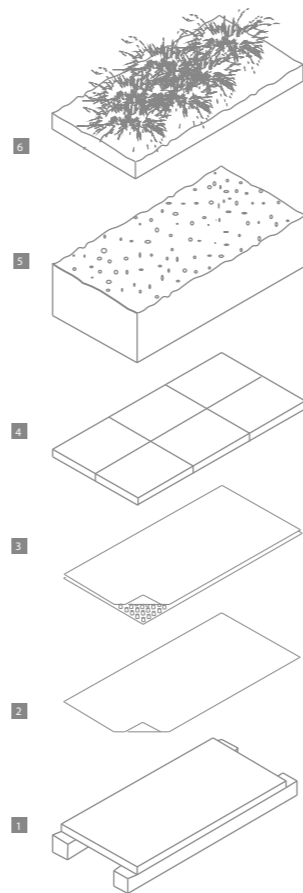
Een bewuste keuze voor hoogteverschillen zorgt voor intieme ruimte(n) tussen de verschillende vlakken, maar vraagt ook aandacht op het gebied van veiligheid. Wanneer delen publiektoegankelijk zijn, dienen zij voorzien te zijn van veiligheidsmaatregelen, bijvoorbeeld (glazen) balustrades.

Om aan de gewenste uitstraling van het park te voldoen zal er niet gekozen worden voor een balustrade. Slechts enkele delen van het ontwerp bieden mogelijkheid tot het betreden van

verhoogde maaiveldniveaus. Ter plaatse van deze hoogteverschillen zal gevarieerde begroeiing ervoor zorgen dat delen niet publiektoegankelijk zullen zijn. Voor de begroeiing kan gebruik worden gemaakt van verschillende soorten beplanting. Er is gekozen voor grassen en siergrassen, waarbij de mogelijkheden tot begroeiing het volgende overzicht samenstellen;

- Festuca Gautieri
- Carex Morrowii
- Festuca Glauca
- Miscanthus Sinensis
- Deschampsia Cespitosa
- Callamagrostis Acutiflora
- Pennisetum alopecuroides
- Stipa Tenuifolia

Voor de opbouw van het dak zijn de volgende afmetingen vastgesteld, waarbij de totale afmeting overeen zal komen met 670mm.

Afbeelding 46 - Opbouw van groendak met intensieve begroeiing.

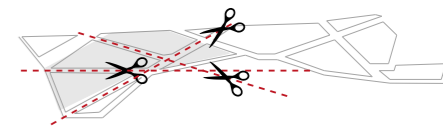
4.4.7a Ontwerp | Landschap - Architectuur

De ondergrondse uitwerking van het ontwerp vraagt op deze locatie om extra aandacht op het gebied van ruimtelijkheid en functies met daarbij de onderlinge (zichtbare) relatie.

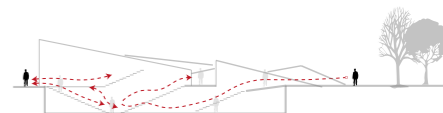
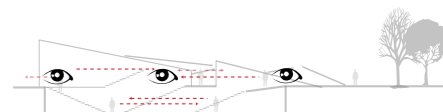
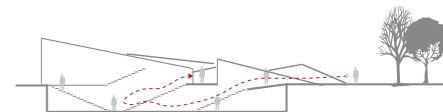
De ingang maakt deel uit van de vormtaal van het ontwerp en dus het landschap. Vanuit deze ingang betreedt men de expositieruimte van het ontwerp waarbij men omgeven wordt door het productieproces van het chocolademerk. Binnen deze ruimte heeft men niet alleen het proces, maar ook het restaurant en het kantoor in beeld. Aaneensluitend op deze expositieruimte bevindt men zich in een echte TONY'S Choclonely store. Glazen wanden zorgen voor een scheiding tussen de verschillende functies, zonder de kwaliteit van de positionering van de functies te verwaarlozen. Zelfs vanuit de ingang heeft men zicht op de store met een onderbreking door de buitenwereld, daar waar men zicht heeft op de activiteiten die binnen plaatsvinden.

Het kantoor vindt zijn plaats in de enorm hoge ruimte van de fabriek, deels boven de winkel. Vanuit deze ruimte heeft men toegang tot de fabriek en zicht op de winkel, de fabriek, het restaurant en de natuurlijke omgeving. Het restaurant kan ook omschreven worden als een alleenstaande ruimte die een verbinding aan gaat met de overige functies. Het maakt dus niet direct onderdeel uit van het Amsterdams chocolademerk.

De bewuste keuze voor de visuele verbinding tussen de winkel en het restaurant zorgt ervoor dat het landschap onderdeel wordt van de routing door het ontwerp. Men wordt verplicht om vanuit de expositieruimte, fabriek, kantoor en winkel door de natuurlijke omgeving het restaurant te betreden. De gevels, vervaardigd uit enorme glazen puien, zorgen voor een minimalistische scheiding tussen binnen en buiten. Samen met de route door de buitenwereld versterkt het de binnen-buitenervaring. De paden door het landschap zorgen voor een scheiding in delen van het gebouw. De hoogte van de gevels zijn ter hoogte van deze paden op elkaar afgestemd, zodat de 'losgesneden' delen alsnog een eenheid vormen.

Afbeelding 47 - Zichtlijnen zorgen voor een verdeling van het geheel.

Afbeelding 48 - Routing en zichtlijnen binnen het interieur van het ontwerp (2D).

De hoogteverschillen in het landschap bieden de mogelijkheid tot het creëren van gevels die bestaan uit enorme glazen puien. Het voordeel van deze mogelijkheid is de hoeveelheid daglicht die hierdoor de ruimte betreedt.

Doordat de functies horizontaal en verticaal aan elkaar gepositioneerd zijn, zal de daglichttoetreding niet overal optimaal zijn. Om een betere toetreding in alle ruimten te ontvangen dienen voorzieningen getroffen te worden.

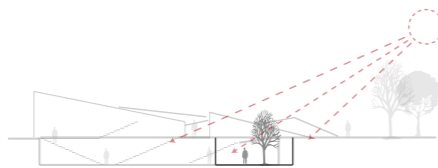
Voornamelijk de toetreding in de fabriek zal niet overeenkomen met de gewenste hoeveelheid. De ontbrekende hoeveelheid zal voorzien worden door de toepassing van daglichtkoepels. Deze natuurlijke lichtbronnen zullen op meerdere plaatsen in het ontwerp te vinden zijn.

De vormtaal van het ontwerp is vrij specifiek voor deze locatie. De vormen van toegepaste voorzieningen dienen in overeenstemming hiermee te zijn. Het letterlijk overnemen van deze vormtaal zal het ontwerp minder sterk maken. Om de kracht van het ontwerp te waarborgen zal de aandacht zich toespitsen op de details van deze omgeving.

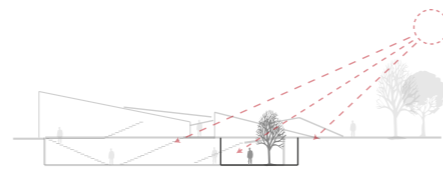
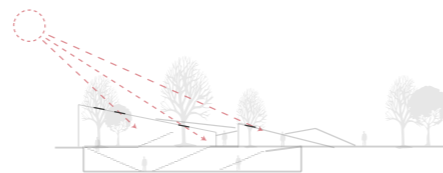
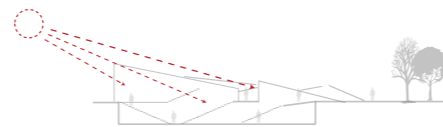
Het Oeverpark omvangt namelijk een unieke collectie van soorten en cultivars iepen, welke inzichtelijk worden gemaakt door iedere soort te voorzien van een rvs-ring met hierin de Latijnse benaming van de boom. De koepels zullen de vormtaal van deze ringen overnemen en zorgen voor een hogere hoeveelheid daglichttoetreding.

De ruimten waarin de functies geplaatst zijn beschikken over hoogteverschillen die door middel van een trap en hellingbaan gebruiksvriendelijk zijn gemaakt. De glazen puien bevinden zich herhaaldelijk bovenin in de ruimten, waarbij de trap een verbinding met het grondniveau vormt.

De fabriek vormt hierbij een uitzondering, aangezien deze geen directe visuele verbinding heeft met het maaiveldniveau. Een buitenruimte, grenzend aan de fabrieksruimte, zal de ondergrondse beleving optimaliseren. De toegevoegde ruimte beschikt overigens over een toevoeging van daglichttoetreding door opnieuw de aanwezigheid van een glazen pui.

Afbeelding 48 - rvs-ringen met benaming van betreffende boomsoort.

Afbeelding 49 - Mogelijkheden daglichttoetreding | landschap – architectuur.

4.4.8 Ontwerp | Haalbaarheid

De ondergrondse uitwerking van het ontwerp vraagt op deze locatie ook om extra aandacht op het gebied constructie. Tussen het niveau van het water en de keldervloer bevindt zich een hoogte van 2.7 meter. Een flinke hoogte die een grote bijdrage zal leveren aan de grootte van de opwaartse kracht.

De oppervlakte van de keldervloer komt overeen met +/- 6820 M2. Dit levert een opwaartse kracht van ruim 18.400 ton (18.414.000kg). Om het opdrijven van het gebouw tegen te gaan, zal tegenovergestelde belasting gelijk of groter aan deze waarde moeten zijn (wet van Archimedes). De materiaalkeuze voor het ontwerp heeft invloed op de grootte van deze belasting.

Toelichting op het opdrijven;	
Dichtheid van zand;	1600kg/m3
Dichtheid van staal;	7800kg/m3
Dichtheid van beton;	2500kg/m3
Dichtheid van water;	

Wanneer we in onze berekening alleen een keldervloer met daarop 4 wanden nemen, komen de afmetingen hiervan overeen met 1000mm voor de keldervloer en 500mm voor de wanden. Dit zijn de minimale afmetingen voor het tegengaan van het opdrijven door de opwaartse kracht.

Wanneer we in onze berekening alleen een keldervloer met daarop 4 wanden nemen, komen de afmetingen hiervan overeen met 1000mm voor de keldervloer en 500mm voor de wanden. Dit zijn de minimale afmetingen voor het tegengaan van het opdrijven door de opwaartse kracht.

Het interieur van het ontwerp bevat een groot aantal kolommen en beschikt over meerdere wanden en vloerdelen die een tribune vormen. Uiteindelijk vormen de volgende resultaten de belasting die het opdrijven tegengaat (de berekening is overigens een grove berekening van de ruwbouw van het ontwerp);

- Stalen kolommen (200x);	87.360kg
- Tribune bar-restaurant (250mm); (Wanden; 400mm)	1.250.000kg
- Tribune winkel (250mm); (Wanden; 400mm)	806.500kg
- Tribune kantoor (250mm);	408.125kg
- (Breedplaatvloeren) dak (250mm);	4.106.250kg
- Substraat (259mm);	2.733.120kg
- Keldervloer + wanden(450mm);	9.500.000kg

Totale belasting; +/- 18.800.000 kg

Dit betekent dat het geheel niet zal opdrijven. Ten opzichte van eerder berekende afmetingen voor de keldervloeren en kelderwanden, die overeenkomen met 750-1000mm, zal een afmeting van 450mm beter passend zijn binnen het ontwerp.

4.4.9 Ontwerp | Materialisatie

Per januari 2015 zijn er scherpere eisen gesteld aan de thermische schil. De eis van 3.5 m2K/W wordt gedifferentieerd naar een drietal type constructie;

- Vloer; Rc – waarde minimaal 3,5 m2K/W
- Gevel; Rc – waarde minimaal 4,5 m2K/W
- Dak; Rc – waarde minimaal 6,0 m2K/W

Deze eisen vormen de basis voor de materiaalkeuze van het ontwerp. Een groot deel van de Rc – waarde zal bepaald worden door het toegepaste isolatiemateriaal.

Met oog op de duurzaamheid zijn meerdere leveranciers en producten onderzocht. De dakopbouw beschrijft een enorme afmeting, wat resulteert in de vraagstelling van een zware, stevige dakconstructie. Het EYE-filmmuseum diende als referentiebeeld, tot er duidelijkheid verscheen over de dakconstructie, waaruit blijkt dat men heeft gestreefd naar een lichte dakconstructie opgebouwd uit staal en geprefabriceerde geïsoleerde dakdozen. IsoVlas als isolatiemateriaal behoort hiermee niet langer tot de mogelijkheden voor het ontwerp van Amsterdam | 2.0

Een eerdere keuze voor de toepassing van een Kingspan, hoog rendement isolatie, dakplaat met een dikte van 160mm is door de Rc – waarde van de opbouw van het groendak met intensieve begroeiing mee te nemen in de berekening verlaagd naar een dikte van 100mm. Dezelfde Rc – waarde voor het dak kan bereikt worden door de toepassing van Foamglas. Echter zal de dikte hiervan overeenkomen met 240mm, bestaande uit twee lagen van 120mm. De totale afmeting van de constructie zal hierdoor toenemen, iets dat niet gewenst is. De definitieve keuze is vastgesteld op het bovengenoemde product van Kingspan. Dit product zal tevens boven het maaiveldniveau ook toegepast worden om de gevels te voorzien van isolatiemateriaal.

Voor de kelderwanden en keldervloer is de keuze vastgesteld op een product van Foamglas, waarbij de dikte overeenkomt met 180mm. Duurzaamheid en bescherming tegen vocht en waterindringing kunnen hierbij als doorslaggevende redenen omschreven worden. Een ideaal isolatiesysteem voor ondergrondse constructies.

4.4.9a Rc – waarde materialisatie

De volgende grove berekening geven een beeld van de R – waarde van de gekozen materialen. De Rc – waarde van intensieve begroeiing met een dikte van 320 mm komt overeen met 1,79 m²K/W.

De Rc – waarde van hoog rendement isolatie met een dikte van 100 mm komt overeen met 4,33 m²K/W.
De Rc – waarde van beton met een dikte van 250 mm komt overeen met 0,13 m²K/W.
De Rc – waarde voor het dak eindigt hiermee op 6,25 m²K/W.

De Rc – waarde van Foamglas met een dikte van 180 mm komt overeen met 4,39 m²K/W.
De Rc – waarde van beton met een dikte van 450 mm komt overeen met 0,26 m²K/W.
De Rc – waarde voor de kelderwand eindigt hiermee op 4,65 m²K/W.
Deze waarde geldt ook voor de keldervloer.

De Rc – waarde van beton met een dikte van 250 mm komt overeen met 0,13 m²K/W.
De Rc – waarde van hoog rendement isolatie met een dikte van 110 mm komt overeen met 4,76 m²K/W.
De Rc – waarde voor de gevel eindigt hiermee op 4,89 m²K/W.

4.4.9b Sfeer/uitstraling | materialisatie

Het oude beeld van Amsterdam-Noord kenmerkt zich door het industriële karakter. Voor het huidige Oeverpark heeft men gebruik gemaakt van stoere, robuuste materialen. Deze materialen en het kenmerkende beeld vormen de basis voor het nieuwe ontwerp. Betonnen gevels zullen een

bijdrage leveren aan een massieve uitstraling van het geheel. Een doorbreking hiervan ontstaat door de toevoeging van de grote hoeveelheid glas. Intieme ruimten in het ontwerp krijgen interactie met elkaar en vormen een eenheid. Daarentegen zorgt de weerspiegeling van het glas voor geslotenheid, dat aansluiting geeft op de geslotenheid van de betonnen gevels. De strakke lijnen in het landschap vormen samen met de dynamische uitstraling van het naastgelegen EYE-Filmmuseum voor een vraag naar een bijpassende uitstraling. Daar waar bij het filmmuseum een eenheid wordt gevormd door slechts één materiaalsoort toe te passen voor de gevels en het dak, zal de eenheid in het nieuwe ontwerp voor het Oeverpark gevormd worden door de overgang van landschap naar architectuur en de toevoeging van beton in het landschap, zoals het beton aan de architectuur is toegevoegd; een subtiel randje dat de ruimtelijkheid binnen de locatie markeert.

Het beton zal binnen het interieur de sfeer bepalen. De stalen constructie die zichtbaar aanwezig is zal als aansluiting hierop het industriële karakter benadrukken. Maar dit zal door de eenheid die gevormd wordt door de consequente toepassing van beton voor de vloeren én de wanden zorgen voor een vervaging in het beeld van dit interieur. Wandens die een scheiding vormen tussen de functies zullen overeenkomstig zijn aan de glazen

buitenwanden. Keuze voor toegepaste materialen en kleuren vormen een eenheid van meerdere functies.

Alle vloeren voorzien worden van een troffelvloer, zodat de afwerking hiervan een strak/glad resultaat geeft als basis voor het interieur. De afwerking van de wanden neigt ook naar redelijk gladde afwerking. Het dak zal aan de binnenzijde onafgewerkt blijven, waardoor de combinatie van beton en een staalconstructie het plafond vormen. Deze combinatie zorgt voor een aansluiting op de stalen kolommen die op een vrij subtiele manier zichtbaar in de ruimte zijn geplaatst. De robuuste uitstraling van onafgewerkte delen zorgt voor de hierboven omschreven gewenste sfeer.

4.4.9c Productinformatie | materialisatie

Hiernaast volgt een klein overzicht van onderdelen uit het ontwerp met toegepaste producten. In de bijlage bevindt zich een overzicht van deze producten met bijbehorende productinformatie.

Groendak(en)

- PLUS breedplaatvloer | van Nieuwpoort groep, 250 mm
- Therma TR26 | Kingspan, 100 mm
- EPDM easy cover dakbedekking | Hertalan, 1.5mm
- Intensief groendak | Cityroofs

Kelderwand(en)

- Gestort beton | 450 mm
- Roofmate SL-A | DOW Building solutions, 180 mm
- Isokor type W | Schöck.

Gevel(s)

- Gestort beton | 250 mm
- Therma TR26 | Kingspan, 110 mm
- Terra Maestricht | Mosa, 1000 x 1000mm x 13mm
- Stabalux SR | Stabalux 50 – 60 mm

Keldervloer

- Gestort beton | 450 mm
- Roofmate SL-A | DOW Building solutions, 180 mm
- Gietvloer Solo one (betonlook) | SOLO gietvloeren, 5 mm

Vloer(en)

- PLUS breedplaatvloer | van Nieuwpoort groep, 250 mm
- Vurenhout geschaafd | Bouwonline, 75 x 200 mm
- Vloervijzel SB1973 | System Floor Technics
- OSB plaatmateriaal | (2x) 18 mm
- Isolvlas PL bouwisolatie | Isovlas, 180 mm
- Gietvloer Solo one (betonlook) | SOLO gietvloeren, 5 mm
- Bandplaat | Thyssenkrup Nederland, 6 mm

Wand(en)

- Gestort beton | 250 - 450 mm
- Stabalux SR | Stabalux 50 – 60 mm
- Bandplaat | Thyssenkrup Nederland, 6 mm

Dak(en) / Wandelpad(en)

- PLUS breedplaatvloer | van Nieuwpoort groep, 250 mm
- Therma TR26 | Kingspan, 150 mm
- EPDM easy cover dakbedekking | Hertalan, 1.5mm
- Drintegels | IKO, 600 x 600 x 60 mm
- SN Wegtapijt | Smits Neuchatel, 15 mm

Constructie / staal

- HEA240 | Thyssenkrup Nederland
- IPE600 | Thyssenkrup Nederland
- IPE300 | Thyssenkrup Nederland

4.4.10 Ontwerp | Architectuur - Water

Een van de basisprincipes van het ontwerp was de relatie met het water. De rechte lijn in de noordelijke IJ-oever heeft plaats gemaakt voor een lijn die de harde scheiding tussen het water en het land doet verminderen. Het verlagen van het pad zorgt voor verhoging van een fysieke aanraking met het water.

Als toevoeging op dit principe zal een deel uit de ontworpen vlakkenverdeling onderdeel uitmaken van het Amsterdamse IJ. Een drijvende steiger zal een kader om een van deze vlakken vormen.

De pontons zijn onderling eenvoudig te koppelen. Een klein aantal delen zal hierbij een puzzelstuk vormen om de gewenste vorm te creëren.

De keuze voor een drijvende variant zorgt voor het benadrukken van een beleving op het water. Dit deel van het ontwerp maakt hierdoor gevoelsmatig ook niet direct deel uit de oever, maar deel van het water; het vormt een sterke overgang tussen deze twee delen.

Door een toevoeging van een epoxylaag in een donkere kleur, zal de steiger passen bij het overig deel van het park en zal hiermee zichtlijnen uit het ontwerp verlengen. De donkere kleur zal overeenkomstig zijn aan de kleur van de paden in het landschap.

4.4.11 Ontwerp | Architectuur

Zoals eerder omschreven kan het ontwerp gezien worden als een eenheid die door meerdere paden/zichtlijnen verdeeld wordt in kleinere eenheden, welke onder het maaiveldniveau 'verbonden' zijn. De paden in het landschap zorgen binnen de architectuur voor intieme ruimten. Om deze intimiteit deels te doorbreken is de gevel van de winkel verplaatst met extra buitenruimte als gevolg. Ter plaatse van deze in-/uitgang ontstaat een grotere intieme ruimte die een bijdrage levert aan het verminderen van de drukte-ervaring van bezoekers binnen dit landschap/deze architectuur.

Overigens maakt het lijnenspel in de vormgeving van het dakvlak een verandering in ruimtelijkheid en zicht van het geheel mogelijk. Een lange, saaie wand wordt doorbroken door 'golfbeweging' in het dak. Het zicht over het landschap blijft hierdoor niet onaangepast tijdens eens wandeling langs deze wand.

Dit principe is een omgekeerd ontwerpprincipe van architect Sjoerd Soeters.

4.4.12 Ontwerp | Architectuur - Constructie

De constructieve uitwerking van het ontwerp omschrijft een betonnen kelderbak met binnen het interieur een stalen constructie.

Deze constructie maakt onderdeel uit van de dakopbouw met grote afmetingen.

De breedplaatvloeren van het bovenliggende dak zullen in de stalen liggers geplaatst worden, zodat deze als een 2D object zichtbaar in het plafond aanwezig zijn. Deze zichtbaarheid draagt bij aan de toepassing van materialen en de uitstraling/gewenste sfeer hiervan. De combinatie van beton en staal bepaalt namelijk een groot deel van het industriële karakter.

Ter plaatste van de tribunes in het ontwerp is er voor de constructie gekozen voor een combinatie van dezelfde stalen constructie met daaronder betonnen wanden, Deze betonnen wanden dragen bij aan het verwaarlozen van de opwaartse kracht.

05

DEFINITIEF ONTWERP

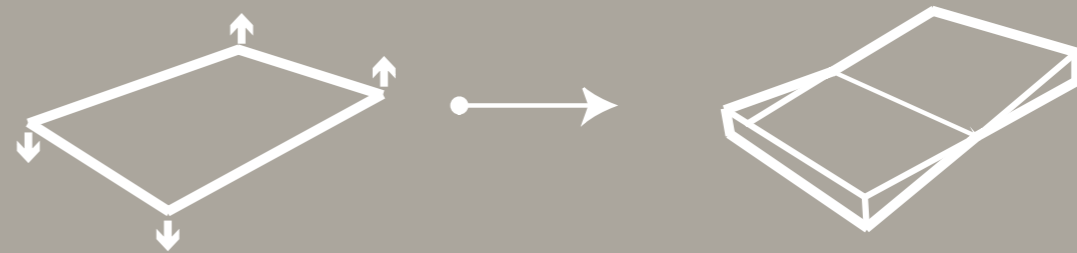
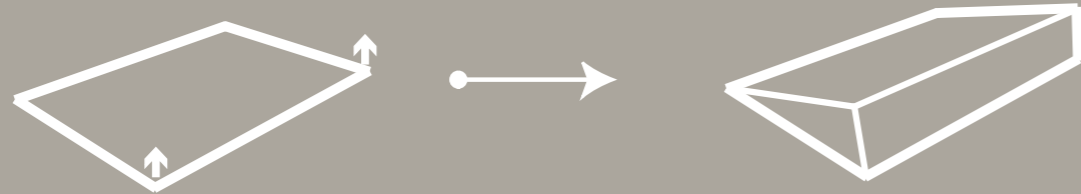
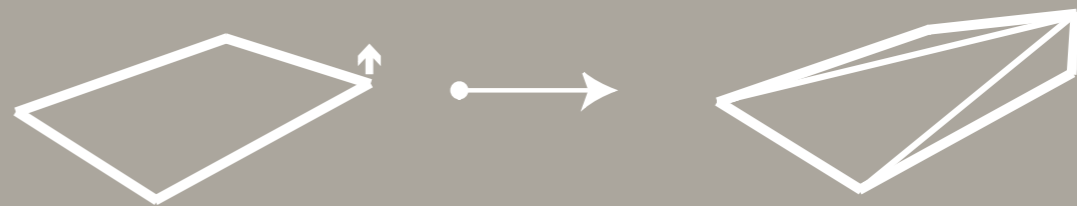
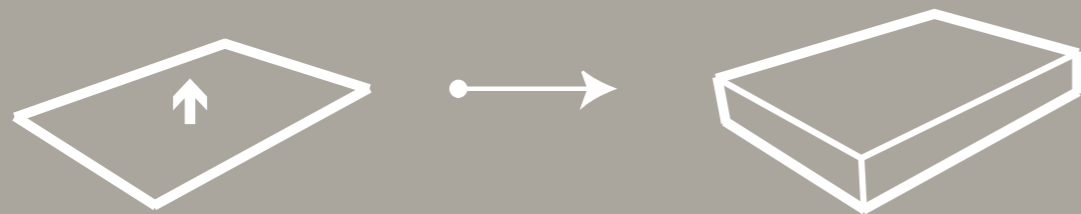
ARCHITECTUUR MET EEN VERHAAL,
TEKSTUEEL & VISUEEL ONDERSTEUND

AMSTERDAM

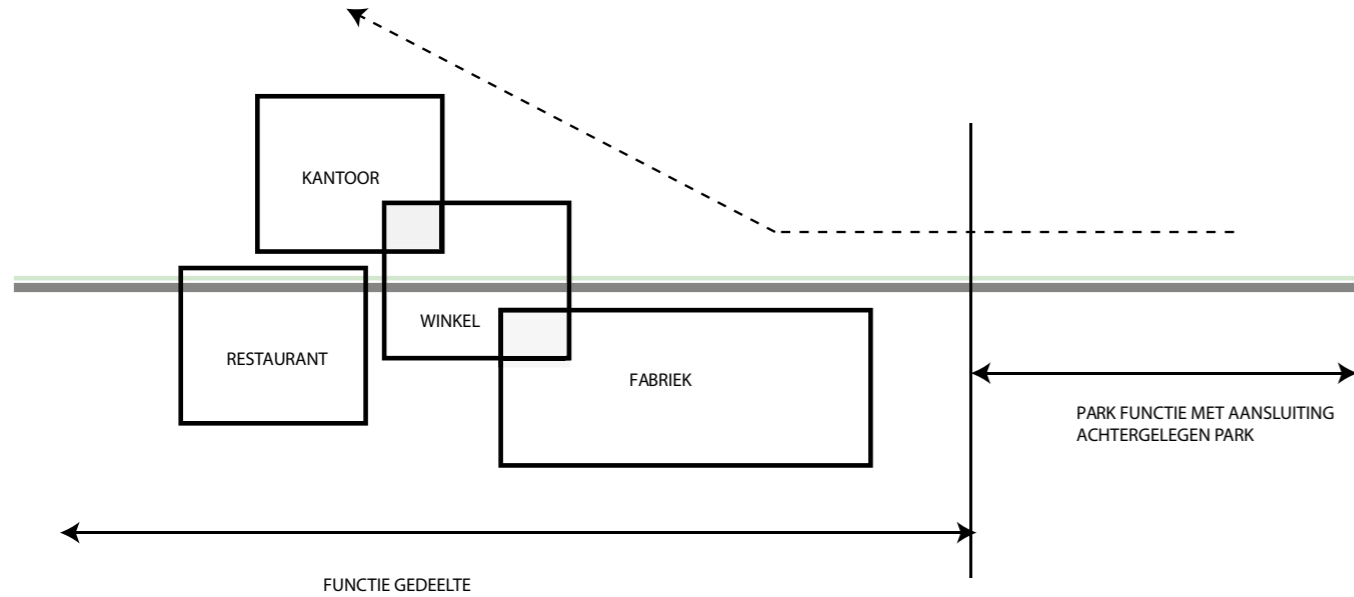
• SAMENSMELTING VAN LANDSCHAP & ARCHITECTUUR •

20

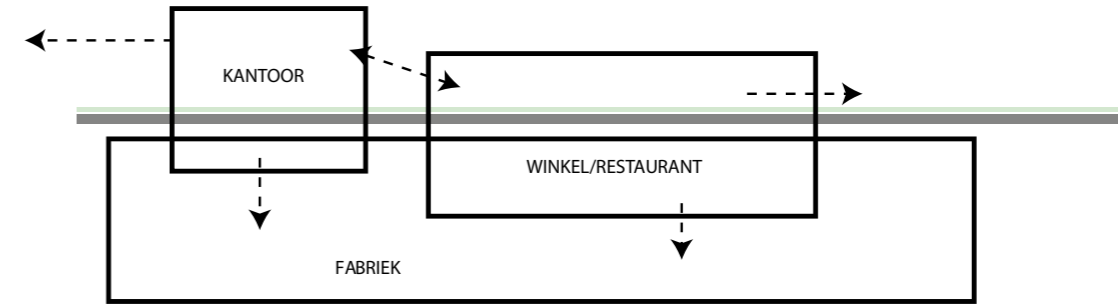

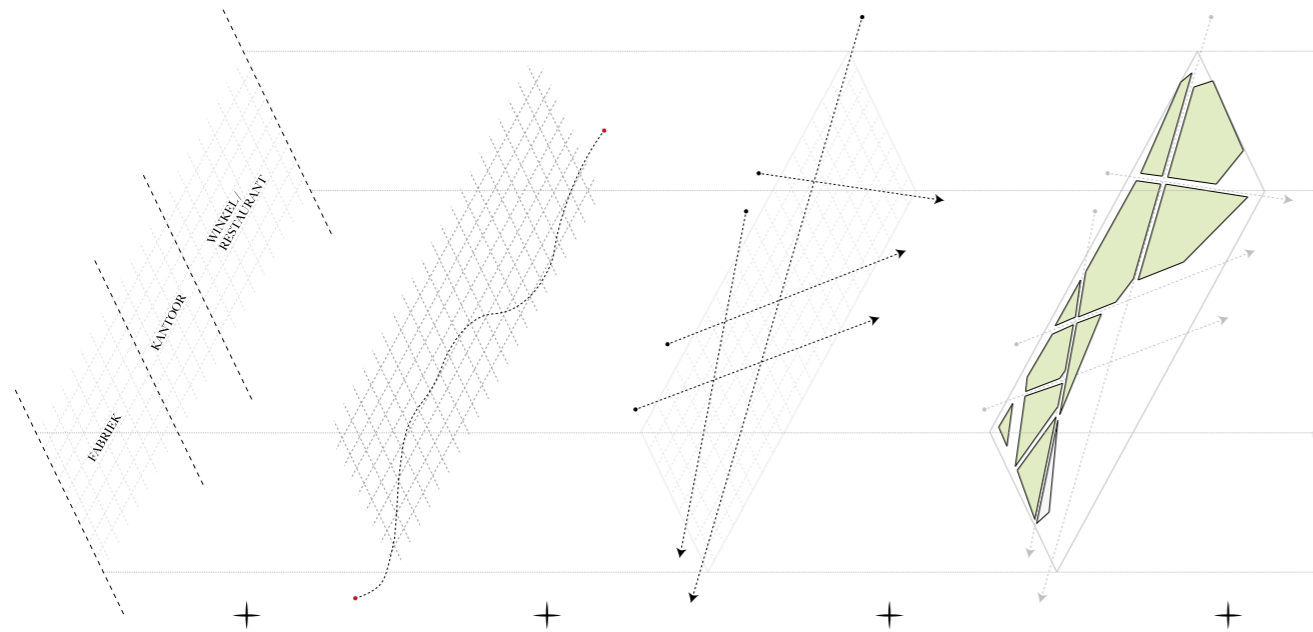
VERHOGEN & VERLAGEN

ORDENING VAN FUNCTIES

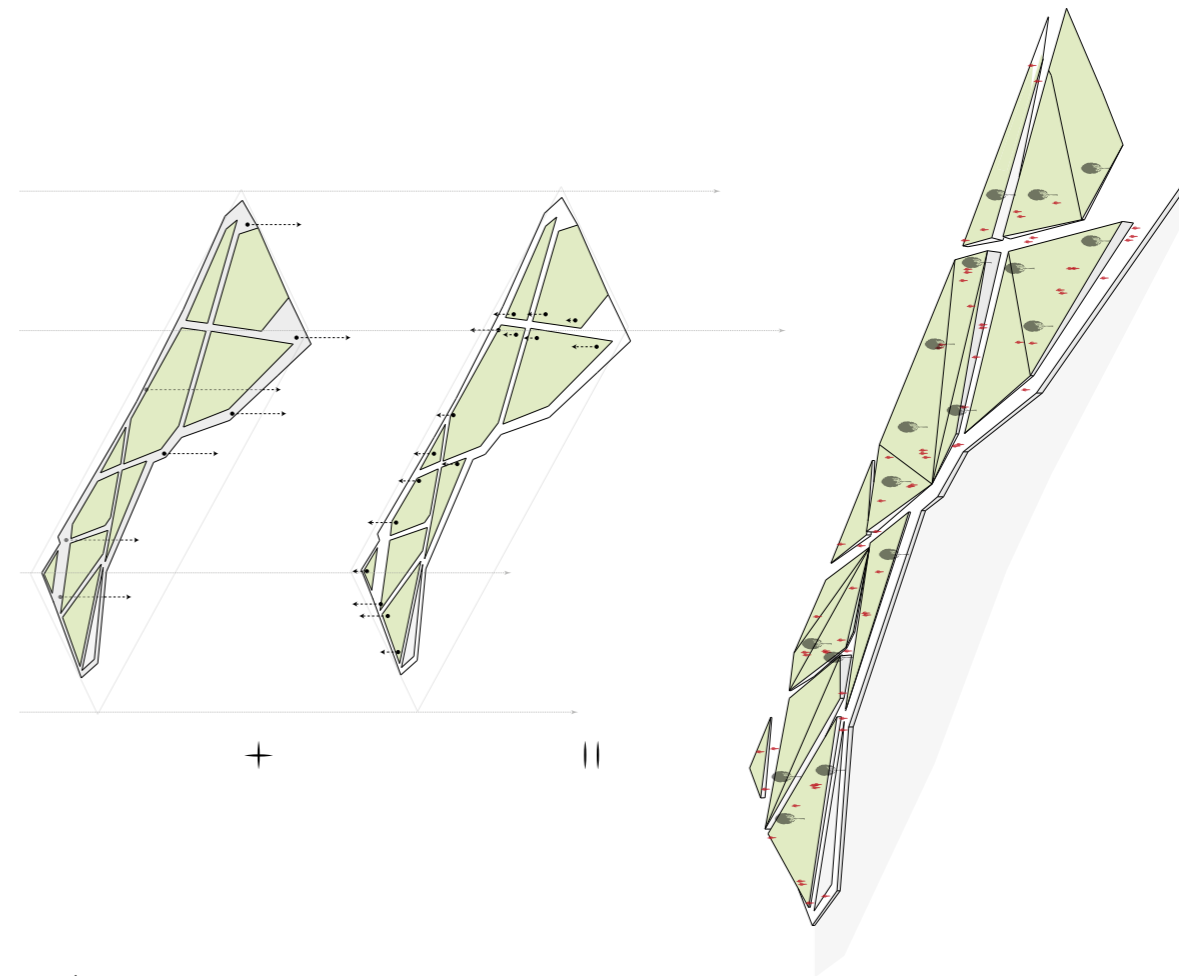

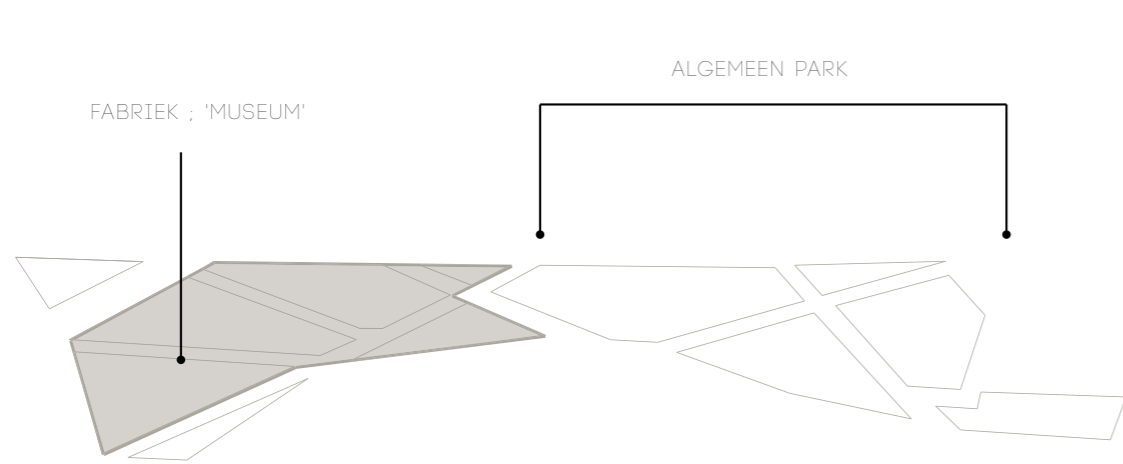
ONDERLINGE CONNECTIE VAN RUIMTEN

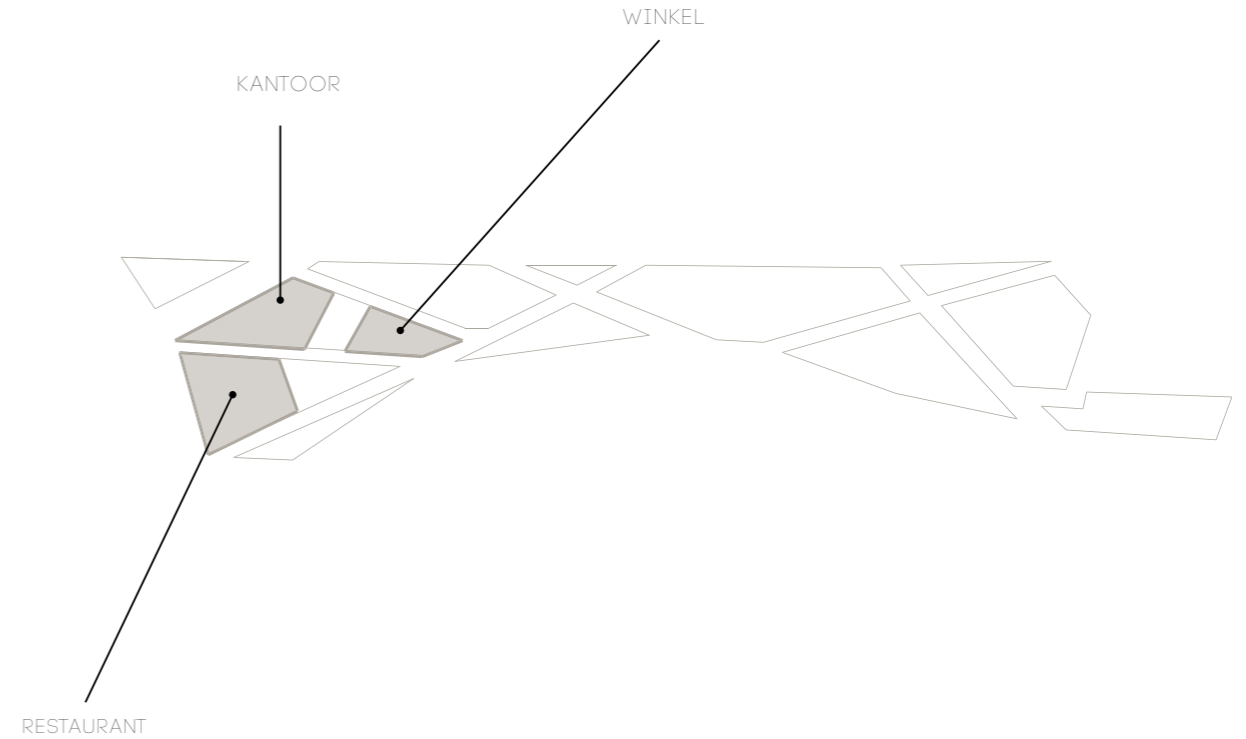
Algemeen schema; opbouw van uitgangspunten

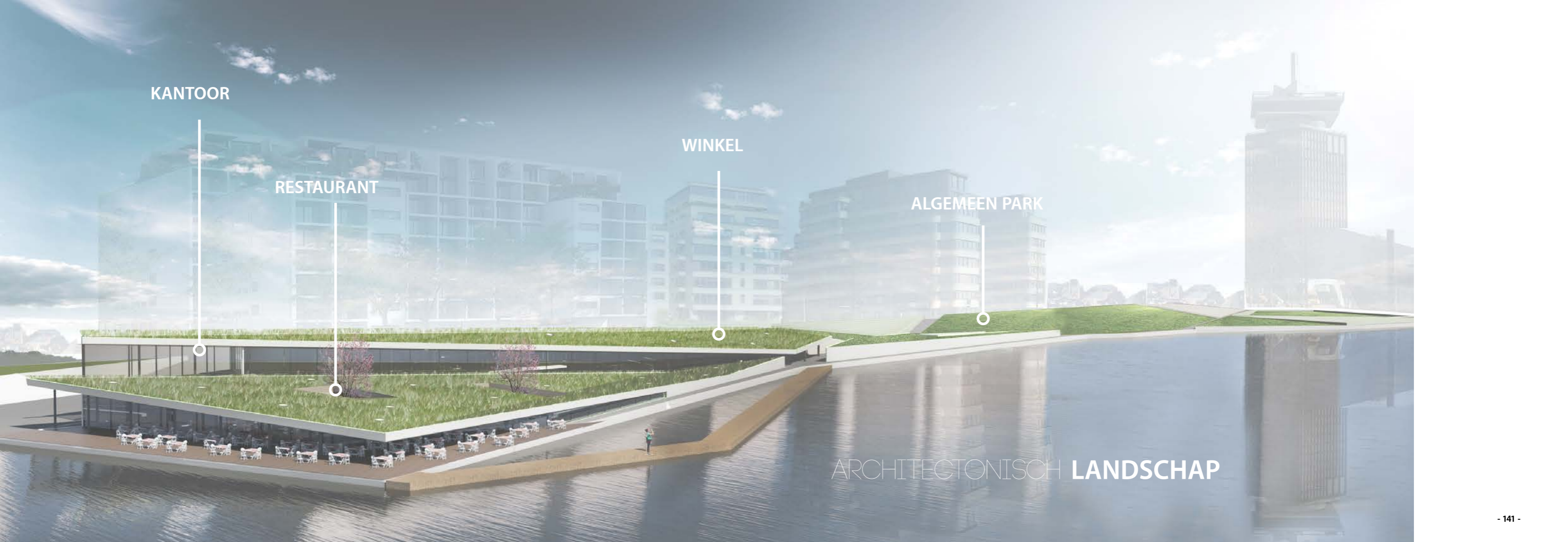
ARCHITECTUUR

NIVEAU -01

ARCHITECTUUR

NIVEAU 00

KANTOOR

RESTAURANT

WINKEL

ALGEMEEN PARK

ARCHITECTONISCH LANDSCHAP

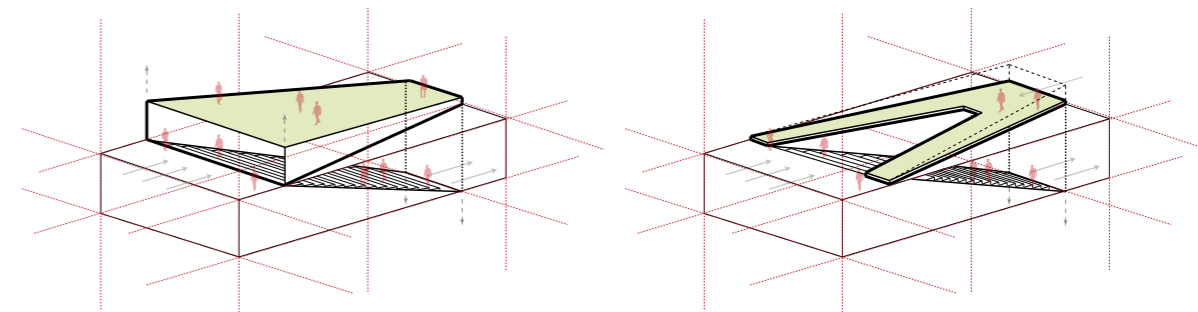
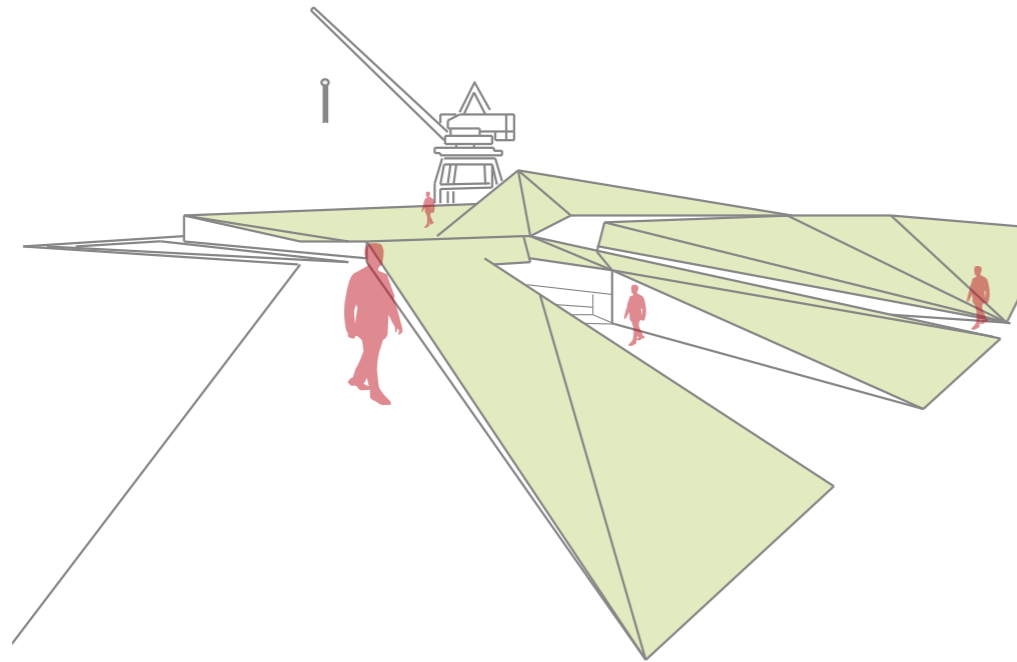
ALGEMEEN **PARK**

Het algemene park kan gezien worden als de achtertuin van het Eye-Filmmuseum. Het park zal voortvloeien uit de vormgeving van het aangrenzende museum. Het park heeft de aantrekkingskracht om men de overzijde van het water te laten bezichtigen, dan alleen de intentie te geven om een bezoek te brengen aan de A-DAM toren of het Eye Filmmuseum.

Het park biedt speelse mogelijkheden tot het ontstaan van rust waarbij de minimalistische vormgeving, van het verhogen en verlagen van vlakken, een grote rol speelt. Het park is een centraal rustpunt binnen een drukke omgeving.

Vanuit het algemene park is de hoofdzichtlijn die u kijkt op NDSM eveneens als 'het focuspunt' van het gehele plan duidelijk zichtbaar. Men zal gefocust worden op het hoogste punt waarbij routing een grote rol zal gaan spelen. Door het focuspunt wordt de aantrekkingskracht naar het einde van het park vergroot. Hierdoor zal men de bewandeling van het park aangaan om uiteindelijk de hoofdfunctie te kunnen benaderen.

“Een verborgen entree die zal zorgen voor een verassings effect. Een entree die ontstaat door het volgen van paden en die voortvloeit uit de vormgeving van het gehele project en de omgeving. Namelijk een entree die interesse wekt, en juist het motiverende gevoel verhoogt.”

Vormstudies entreegebied

VERBORGEN INGANG

Het algemeen park dient ter routing naar het "functie-gedeelte". Door het park te bewandelen zal men een 'verborgen' ingang ontdekken die weggewerkt is, en meegaat in het landschap. Dit zal er voor zorgen dat men automatisch het gebouw zal gaan betreden. Echter blijft er de mogelijkheid om de ingang te passeren en de routing door het park te vervolgen.

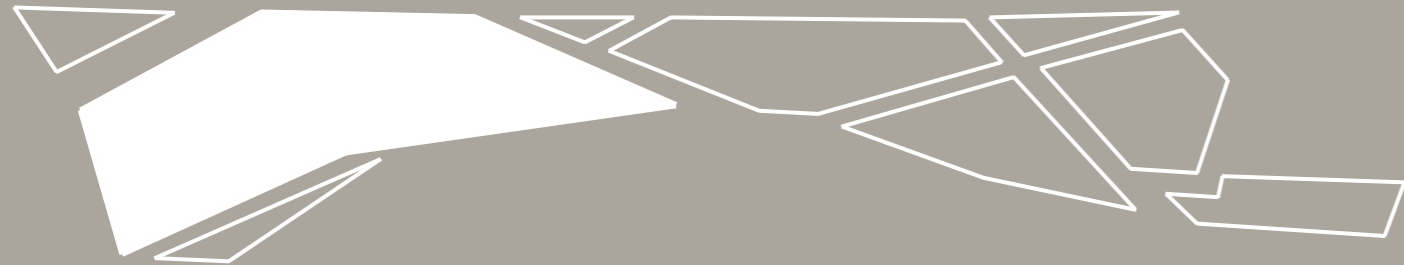
Door het betreden van deze ingang zal de gecombineerde routing van landschap en architectuur verder gaan. Men zal binnenkomen in een algemene ruimte waarbij het proces van de chocoladefabriek aan weerskanten zichtbaar zal zijn. Deze algemene ruimte zal informatie geven over de verdeling van de aanwezige functies waarbij de de routing als 'museumfunctie' duidelijk zal worden gemaakt.

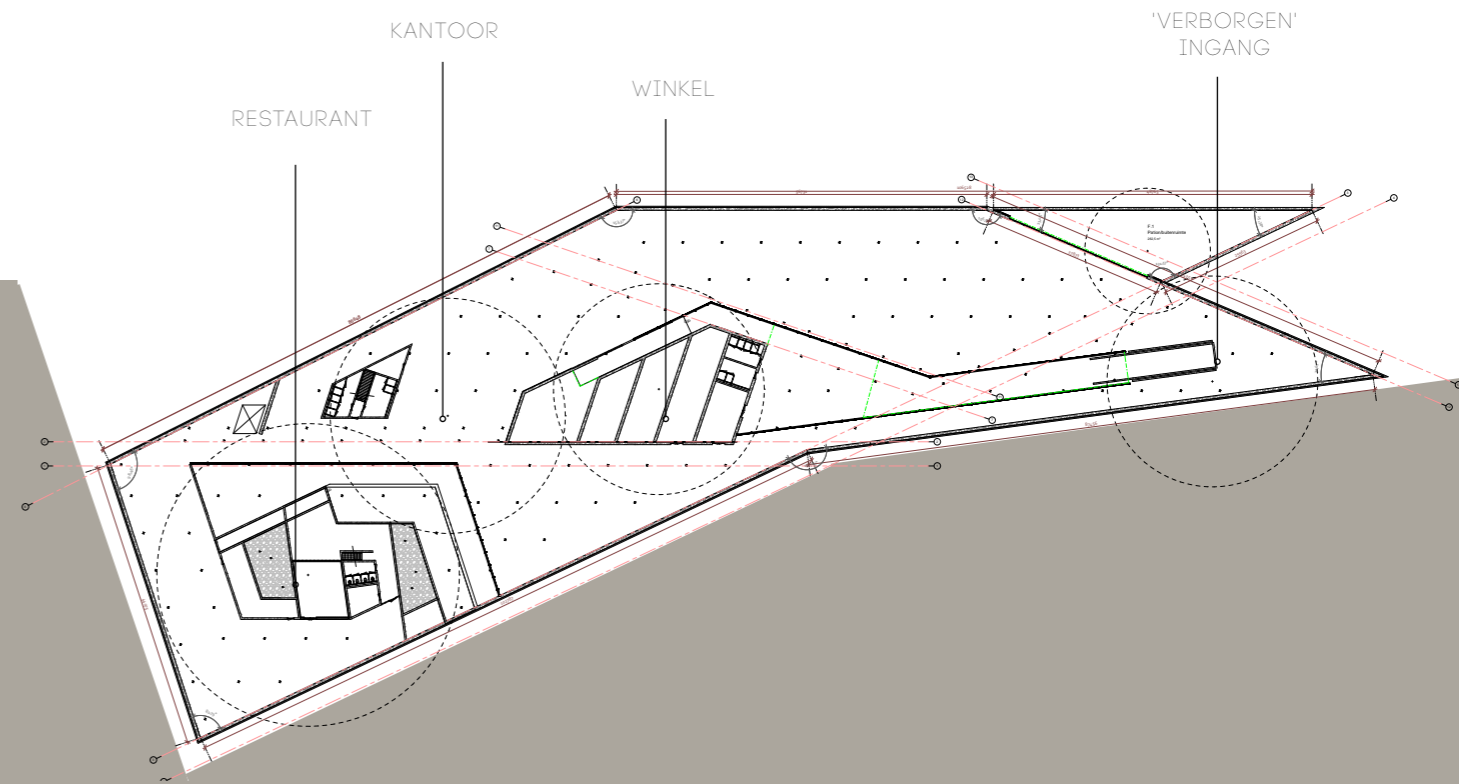
PLATTEGROND KELDER

De kelder is een 'bak' die ontstaat uit de vormgeving. Een ruimte die gebaseerd is op de vormgeving op maaiveld niveau. De bovenliggende volumes zijn verzakt door het maaiveld waardoor de interactie van de verschillende niveau's vergroot wordt.

De gehele kelder dient ter fabrieksfunctie, dat tevens weer dient ter museumfunctie. Echter zijn beide functies wegens veiligheid van elkaar gescheiden. Echter is deze scheiding zo minimalistisch en transparant mogelijk gemaakt.

SITUERINGSSHEMA

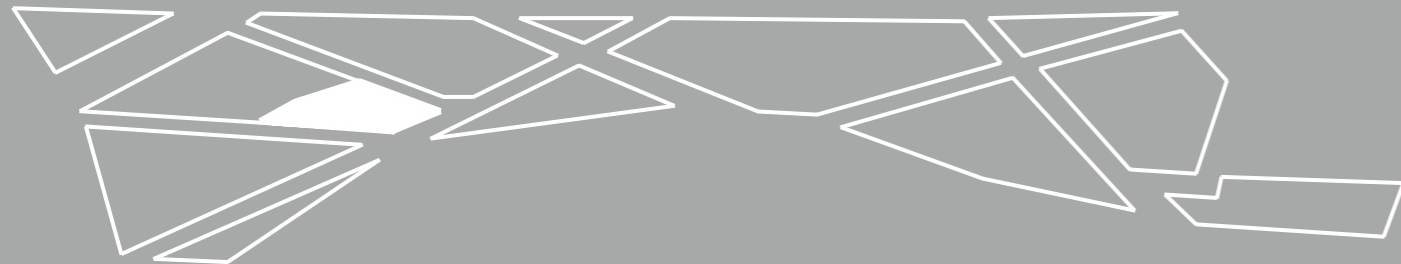

PLATTEGROND -01 WINKEL

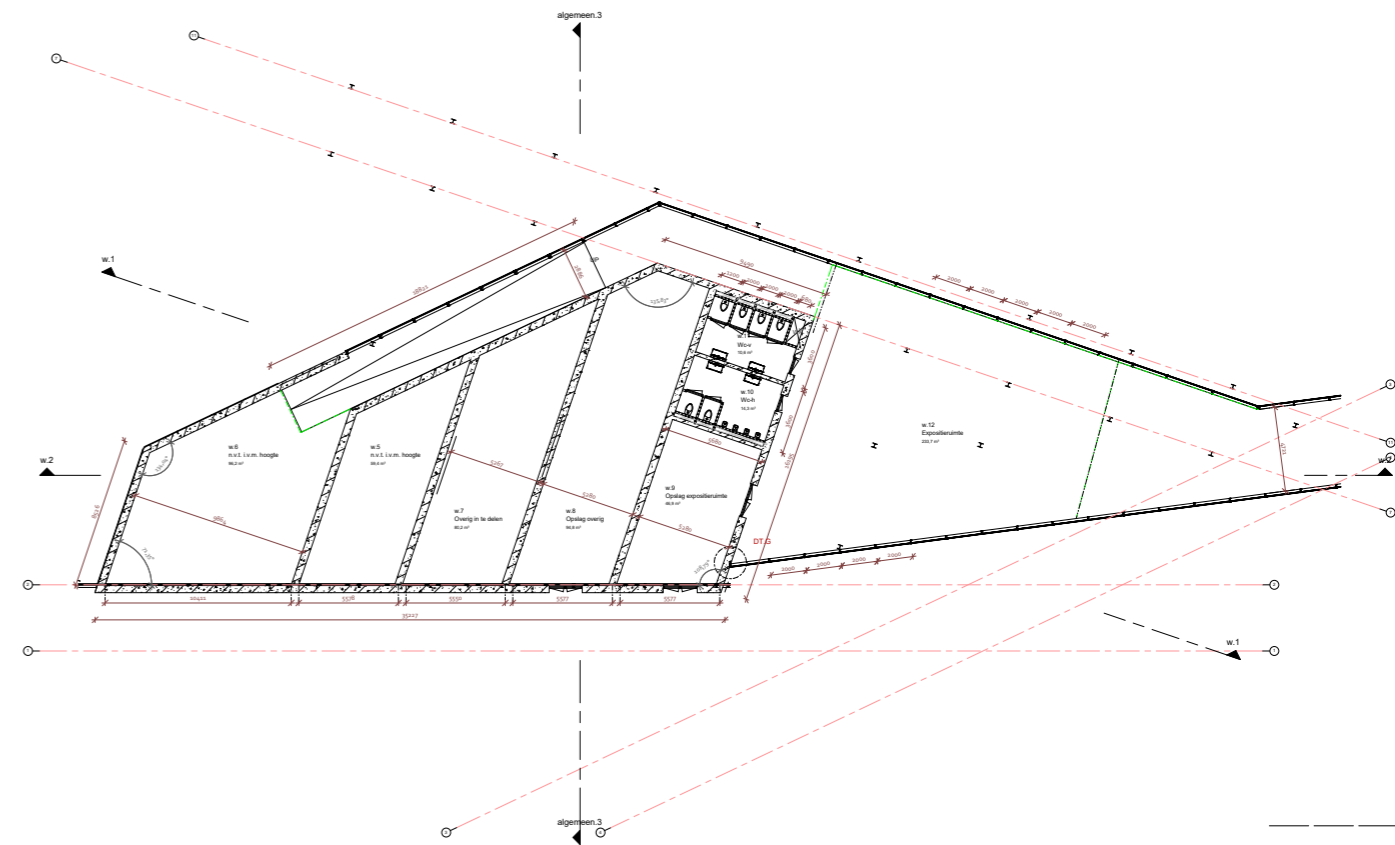
Op kelderniveau bevinden zich onder de vormgeving van de winkel voornamelijk opslagmogelijkheden. Deze ruimten zijn gekoppeld aan de fabrieksfunctie en staan voornamelijk in dienst van deze functie. Echter dienen enkele opslagruimten beschikbaar te zijn voor de opslag van de winkel.

Deze opslagruimten bevinden zich voornamelijk onder de bovengelegen tribune vormgeving. Hierdoor is er voor deze ruimten weinig tot geen daglicht mogelijk. Dit zal betekenen dat deze niet benoed kunnen worden tot gebruiksfuncties.

Binnen de binnenkomst ruimte van de winkel bevinden zich een aantal toiletten voor hen die ,aan de 'routing van functies' gaan beginnen, graag eerst naar het toilet gaan.

SITUERINGSSHEMA

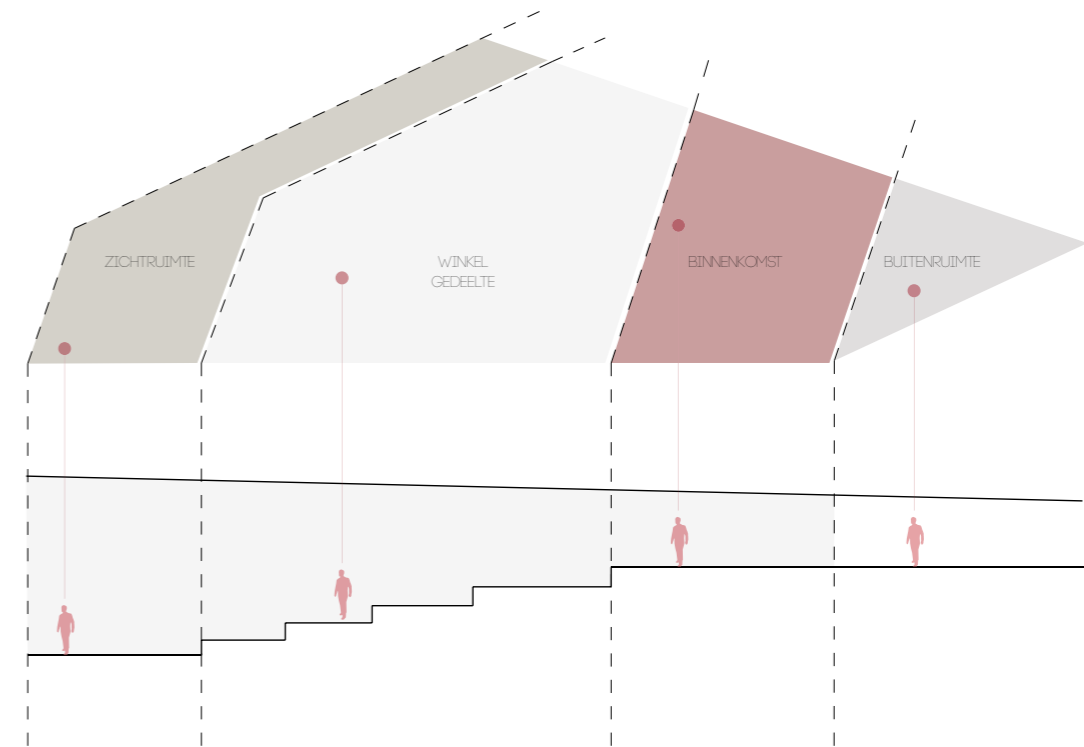
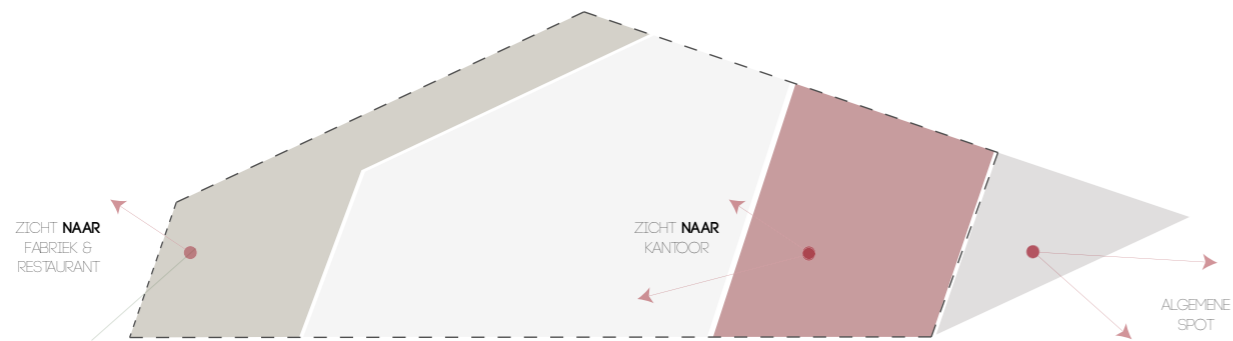

WINKEL OPKIJKEND

Een winkelruimte die ontstaat door het positioneren van verschillende vlakken en traptreden. Deze traptreden zullen ervoor zorgen dat men automatisch de routing zal voortzetten, waarbij nieuwe zichtpunten in het project kenbaar worden gemaakt.

Vanuit deze ruimte zal er zicht mogelijk zijn op zowel de fabriek, als het kantoor en het water. De mogelijkheid van het bezichtigen van bepaalde punten zal afhangen van de positionering van de desbetreffende persoon.

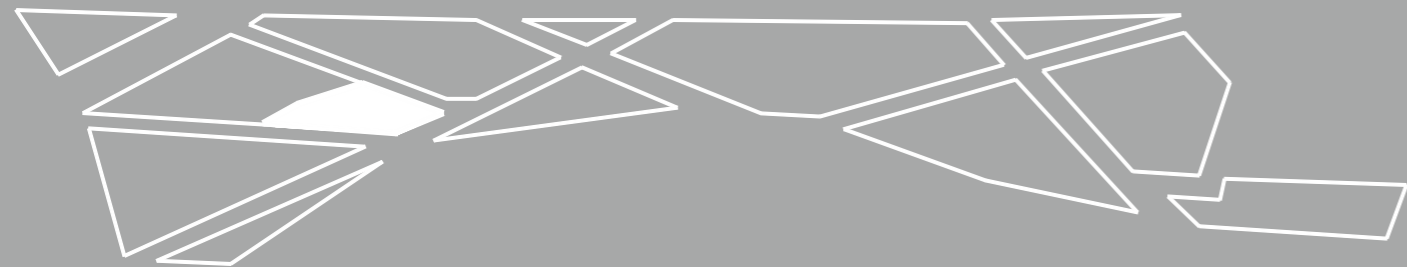

WINKEL SCHEMATISCH

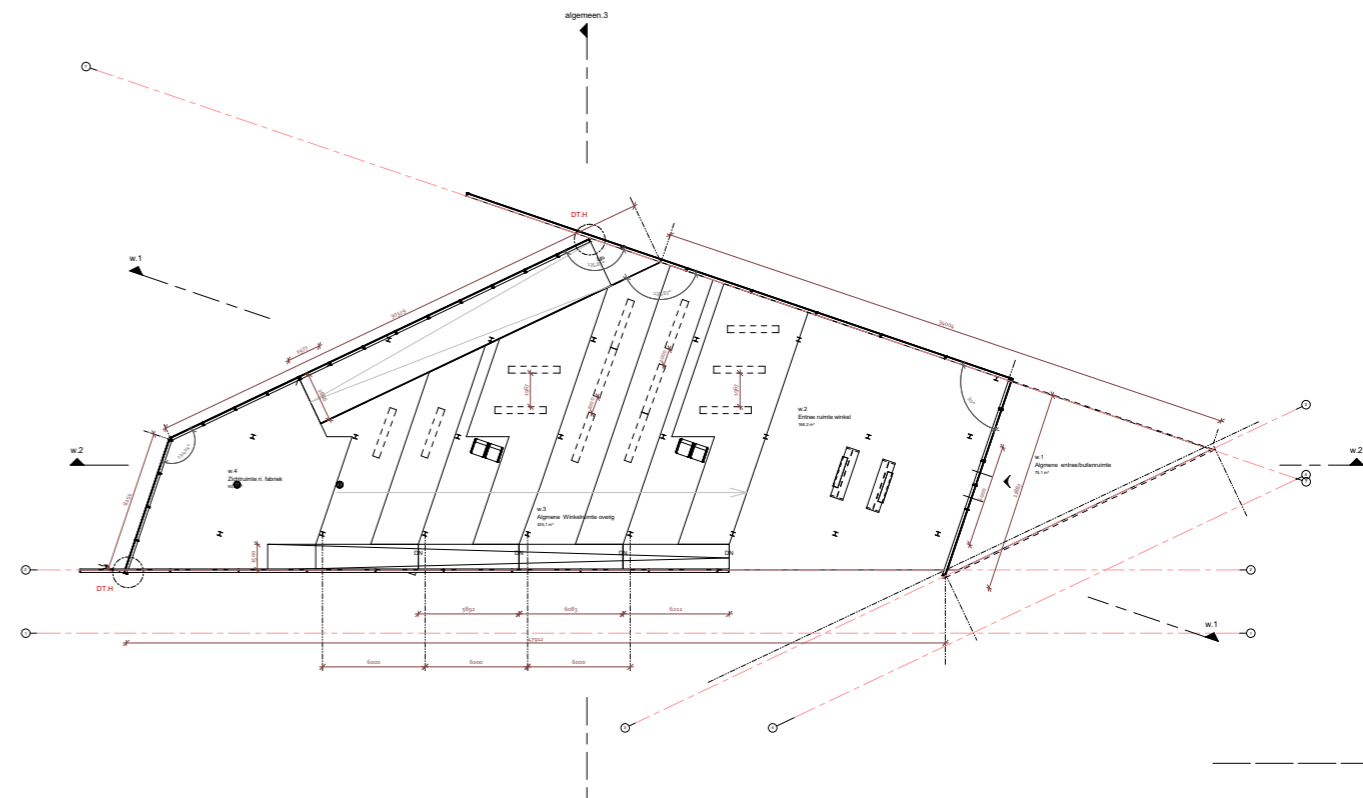
PLATTEGROND 00 WINKEL

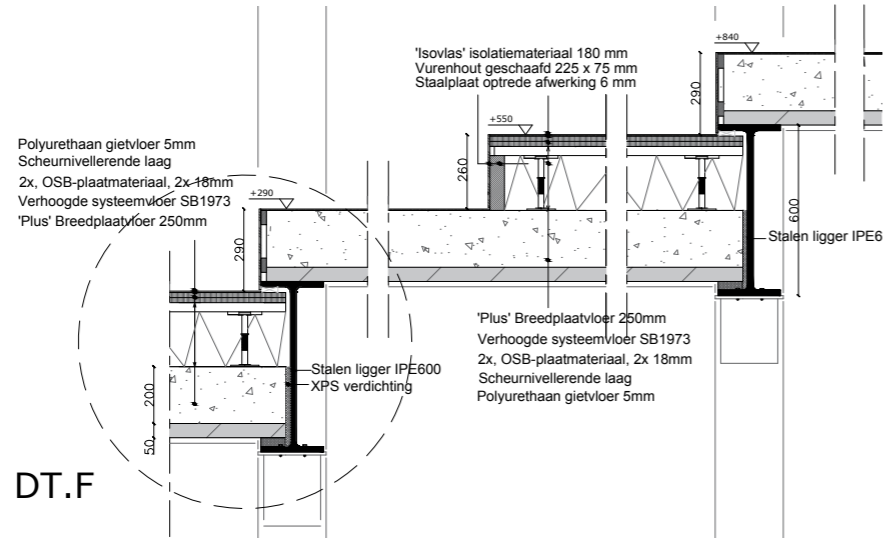
Vanuit de kelder wordt men automatisch gestuurd richting de winkel van Tony's Chocolonely's. Vanuit deze ruimte zijn de uitgangspunten qua vormgeving duidelijk zichtbaar.

De winkel is in zijn geheel een tribuneachtige ruimte die de routing van kelderniveau naar maaiveld niveau verbindt. Bij de winkel behoort een overdekte buitenruimte waarbij de hoofdasen/belijningen van het project bij elkaar komen, tevens is dit het entreegebied van de winkel voor men die niet het proces van 'looprouting' zal volgen.

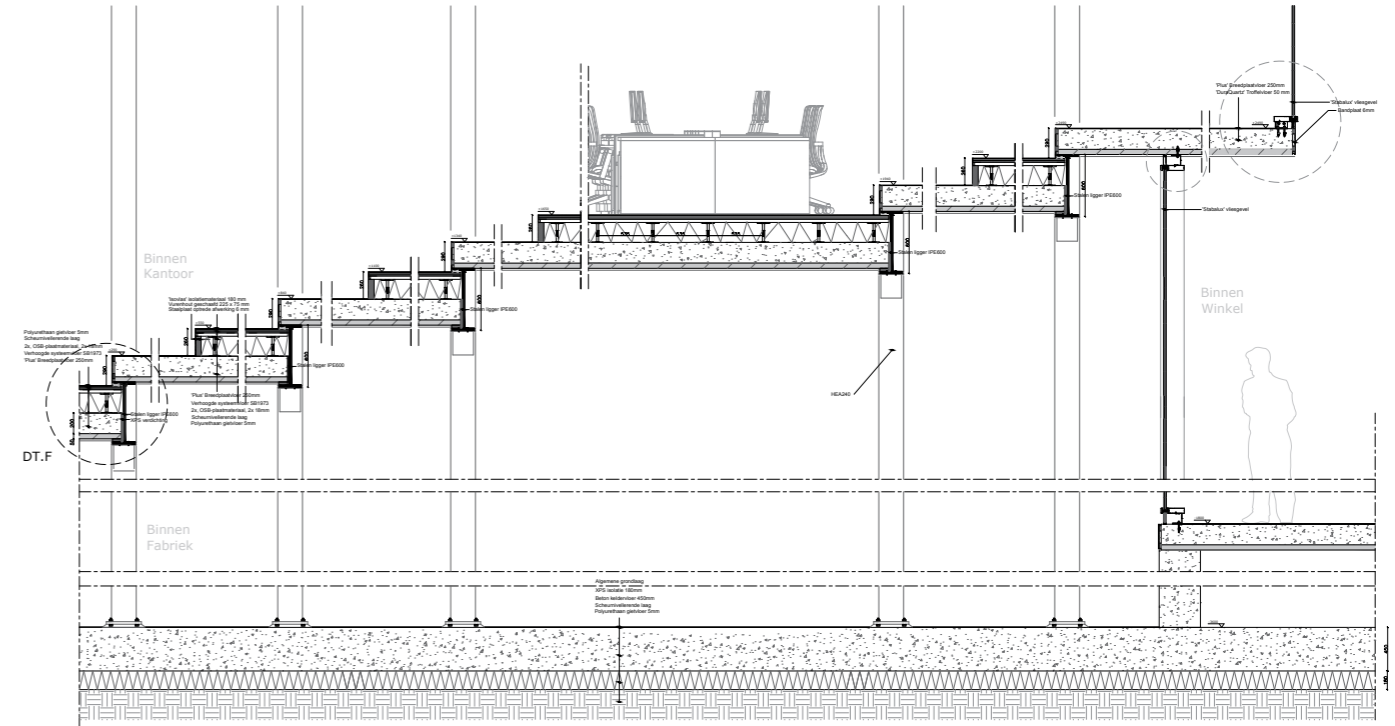

SITUERINGSSHEMA

Detailering t.p.v. tribune opbouw; (betreft winkel, kantoor, fabriek)

WINKEL BINNENKOMST

Vanaf de hoogste positie in de winkel ontstaan zowel zichtlijnen richting het kantoor als naar de fabriek en naar buiten. Eveneens wordt 'men' lichtelijk gedwongen om re ruimte te verlaten.

Men zal graag het buitengebied betreden om het spannende ontwerp verder te bezichtigen, en om meer ruimtes te ontdekken.

CONNECTIE MET HET WATER

Wanneer men de winkel uit loopt, komt men op het eerder genoemde entree-/ buitengebied. vanuit deze ruimte zijn de zichtlijnen, die een duidelijk uitgangspunt binnen de vormgeving hebben, duidelijk zichtbaar. Men krijgt op dit moment een aantal mogelijkheden waardoor het gevoel van openheid en vrijheid binnen het gehele plan gestimuleerd zal worden.

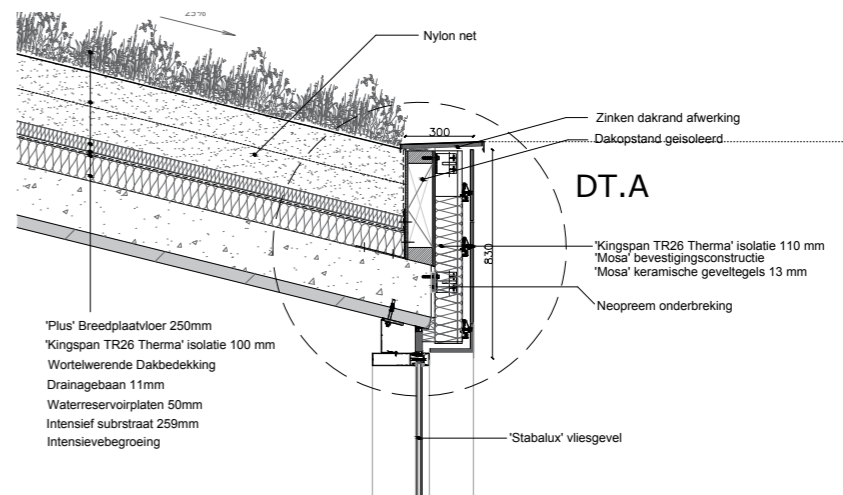
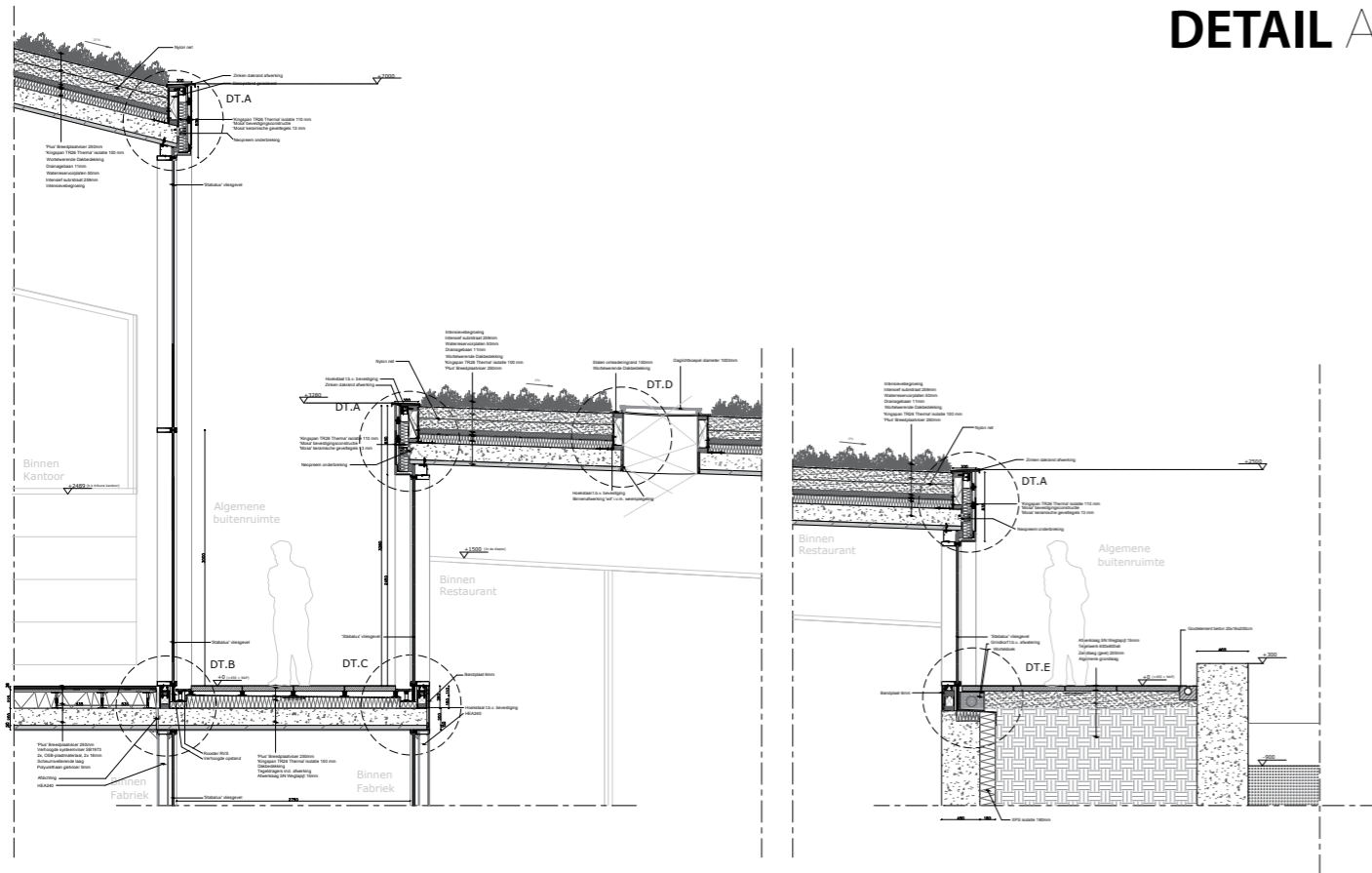
Men kan kiezen voor op een routing te volgen over een vlonder dat over het water zal gaan. Deze vlonder zal de connectie met het typerende water vergroten, en juist de strakke belijning iets doen verlichten.

Men zal de hoofdlijn binnen het project volgen dat uitzicht biedt op het verdere Amsterdam-Noord, dat tevens naar het hoogste punt zal lijden. Hierbij zullen verschillende functies en niveau's en weerskanten zichtbaar worden gemaakt.

Men zal direct de routing richting het restaurant volgen, waarbij het uitzicht over het water steeds verder kenbaar zal worden gemaakt.

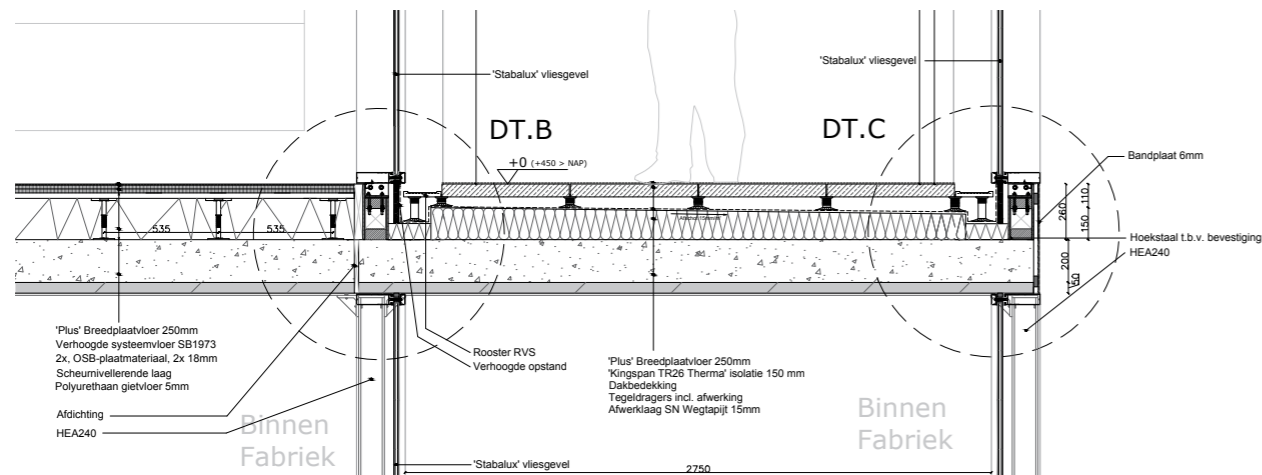
DETAIL A

- 'Plus' Breedplaatvloer 250mm
- 'Kingspan TR26 Therna' isolatie 100 mm
- Wortelwerende Dakbedekking
- Drainagebaan 11mm
- Waterreservoirplaten 50mm
- Intensief substraat 259mm
- Intensievebegroeiing

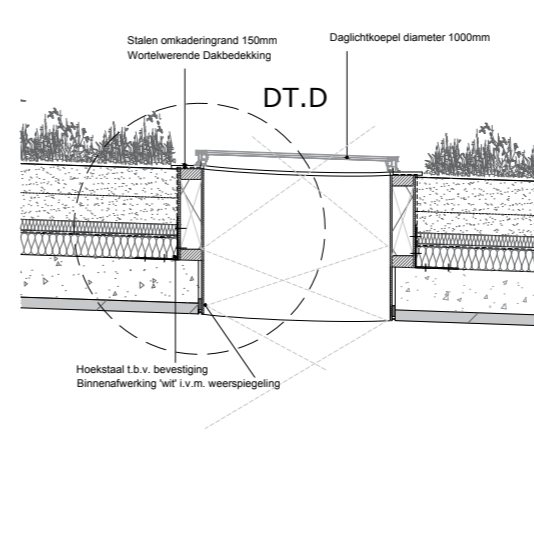
Detailering t.p.v. minimalistische dakrand

DETAIL B, C

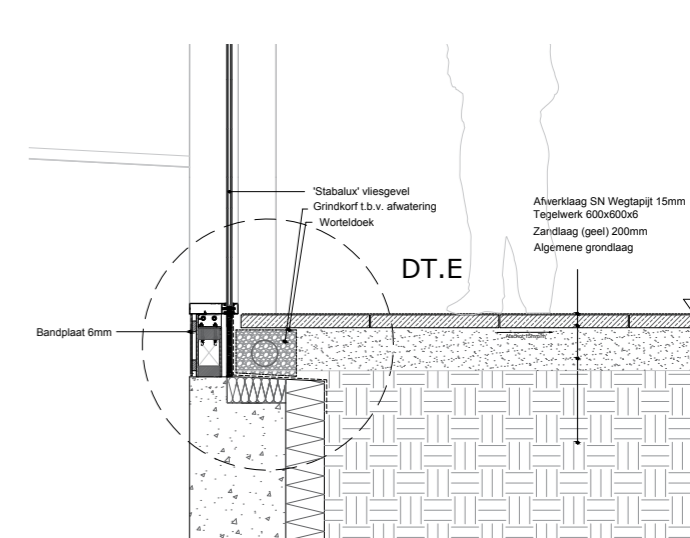

Detailering t.p.v. interactie verschillende ruimten (isoliatielijin)

DETAIL D, E

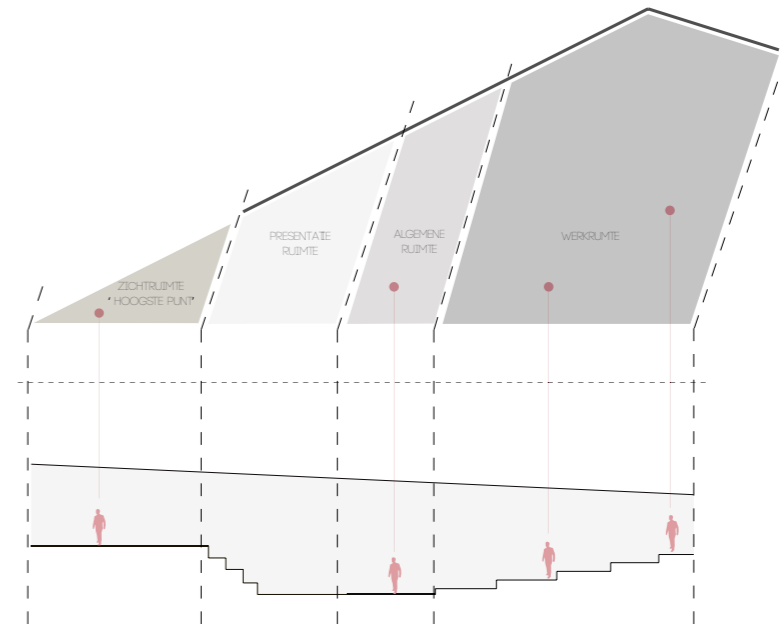
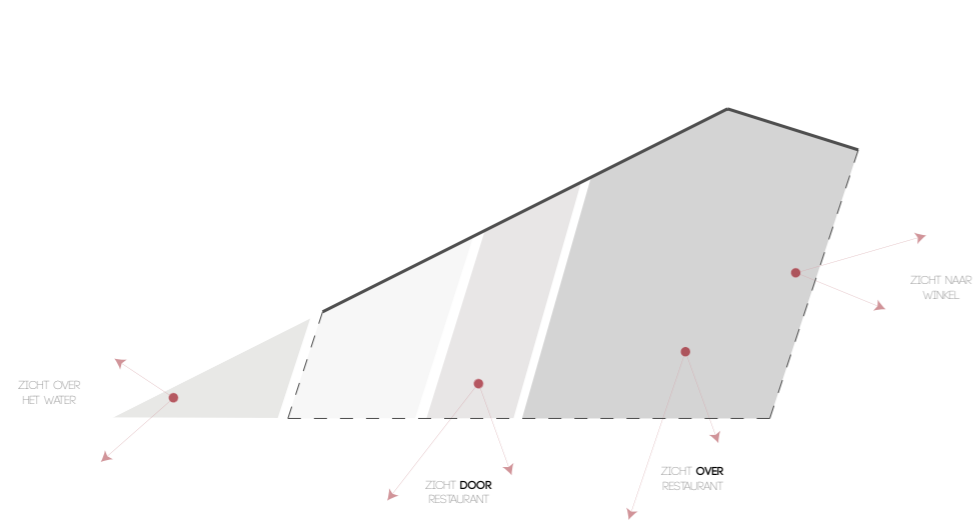

Detailering t.p.v. typerende daklichten

Detailering t.p.v. aansluiting maaiveld; stalen binnenbelijsting

KANTOOR SCHEMATISCH

KANTOOR OPKIJKEND

Langs de hoofdas van het project bevindt zich aan de ener zijde het kantoor van Tony's Chocolonely's. Net zoals de winkel is ook deze ruimte opgebouwd uit treden (zie detail F). Deze treden zorgen voor 'tribune' vorm waardoor zicht over het voorliggende restaurant mogelijk zal zijn.

De tribune treden van het kantoor zijn gepositioneerd over die van de winkel. Hierdoor zijn er duidelijke zichtpunten tussen deze twee ruimten aanwezig, en wordt de algemene interactie vergroot.

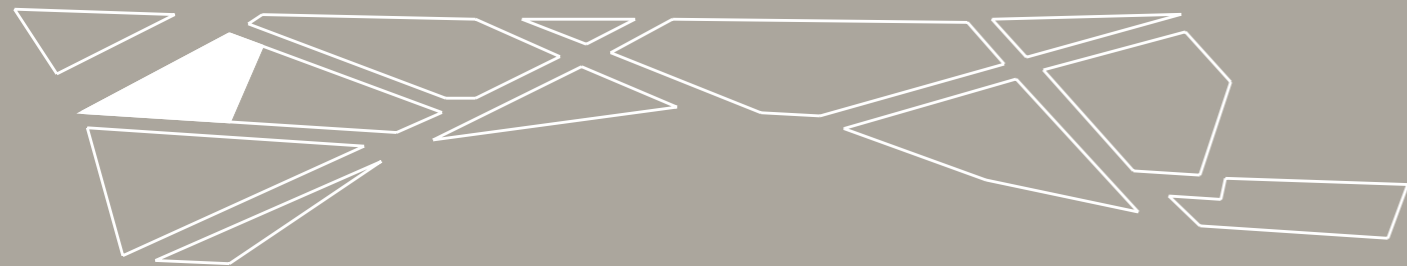
Het kantoor zal ondersteund worden door een staalconstructie zodat de onderliggende fabrieksfunctie zo minimaal mogelijk belemmerd zal worden.

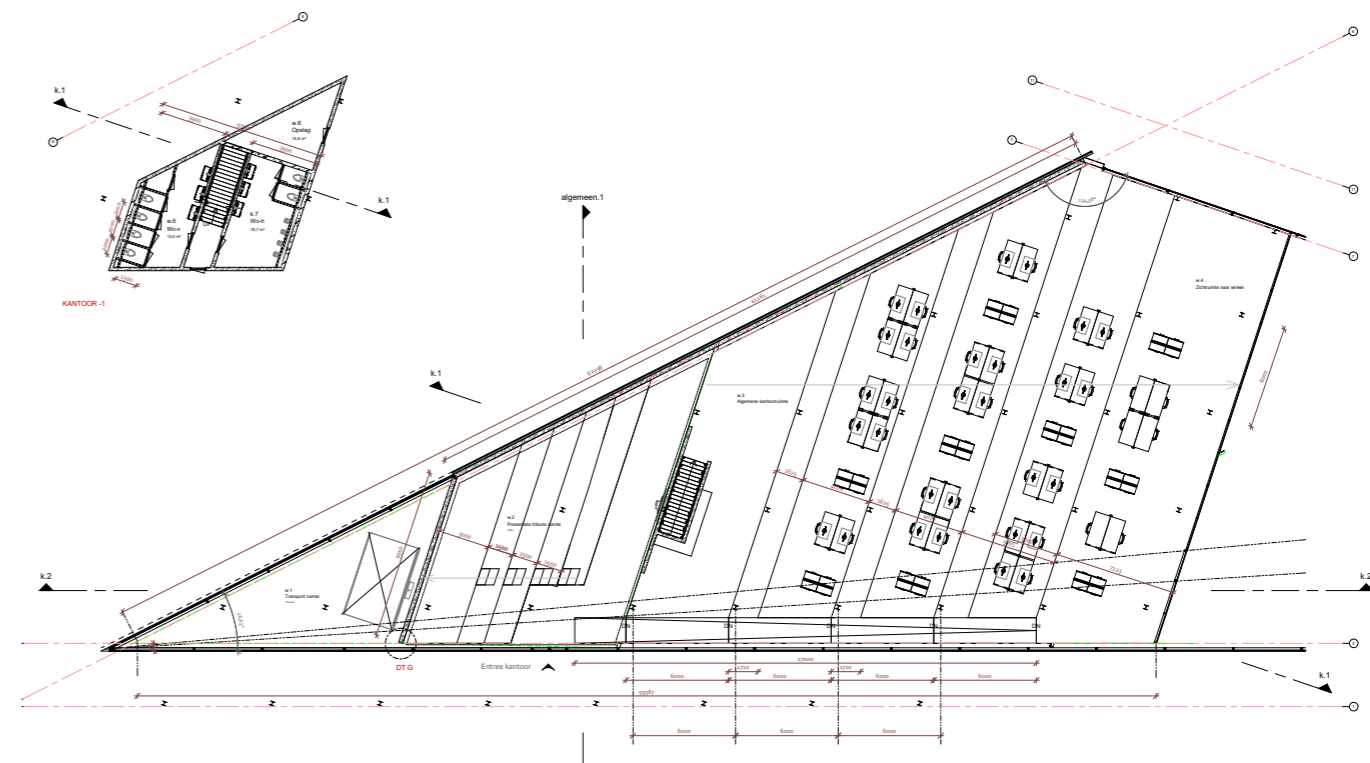
PLATTEGROND 00 KANTOOR

Een ruimte die ontstaat door zijn eigen vormgeving. Een ruimte gebaseerd op de uitgangspunten, lichtinval en zichtlijnen.

Het kantoor is puur toegankelijk voor diegene die daar werkzaam zijn. Echter zorgen de grote glasvlakken dat het kantoor wel te bezichtigen voor hij die hier langs loopt. Het kantoor is namelijk een belangrijk onderdeel van het algemele proces van Tony's Chocolonely's

SITUERINGSSHEMA

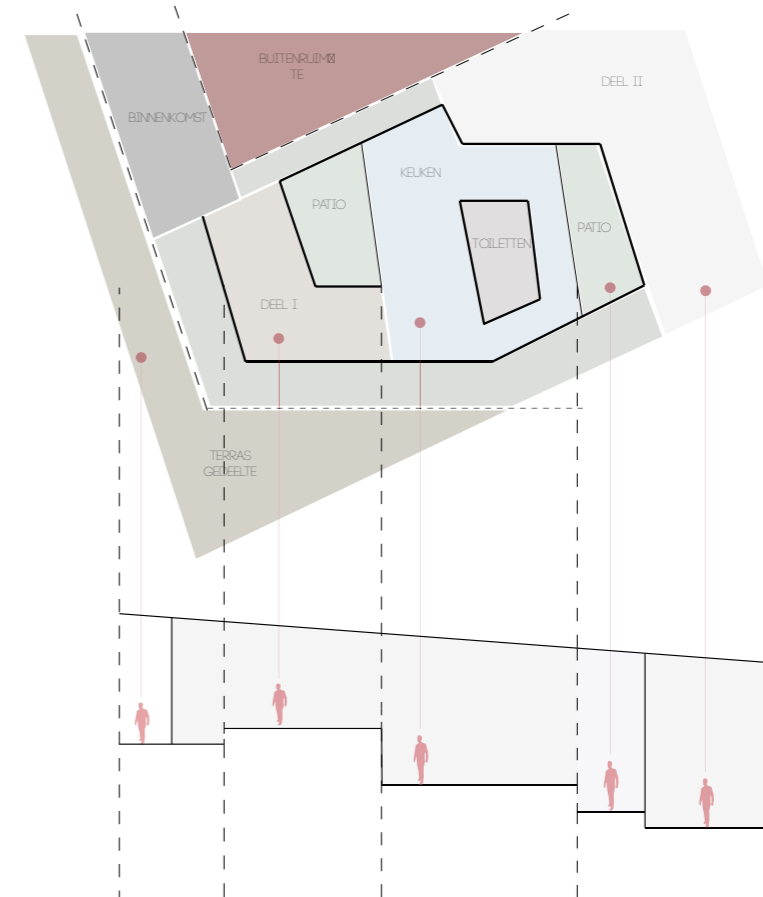
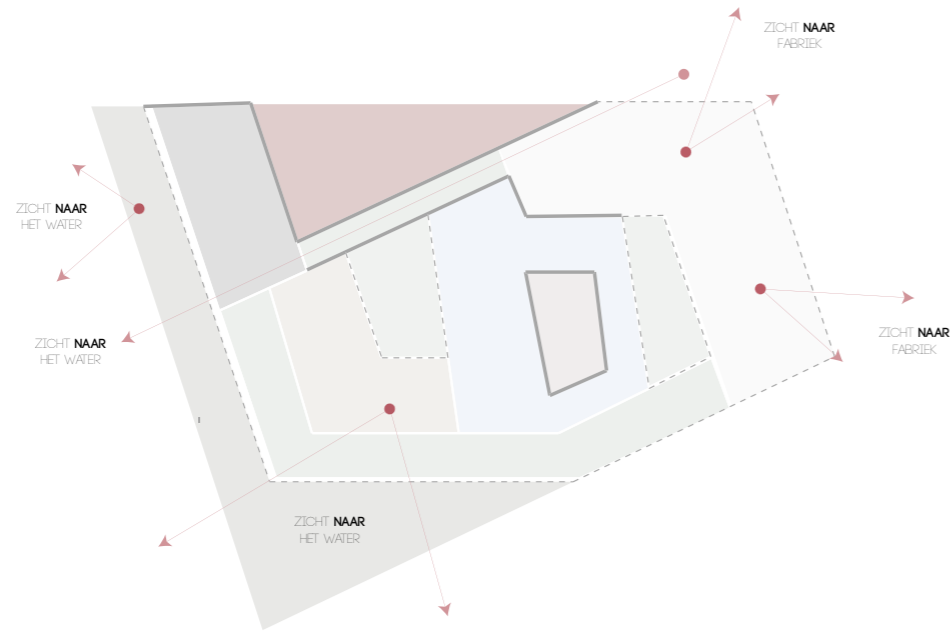
KANTOOR TERUGKIJKEND

Vanuit gaat mee met de vormg wordt de ruimte niet belemme aanwezig.

Eenieder die werkzaam is binne tot zicht naar buiten. Er is name buiten gepositioneerd.

Het kantoor is een ruimte die d locatie, met een unieke werken

RESTAURANT SCHEMATISCH

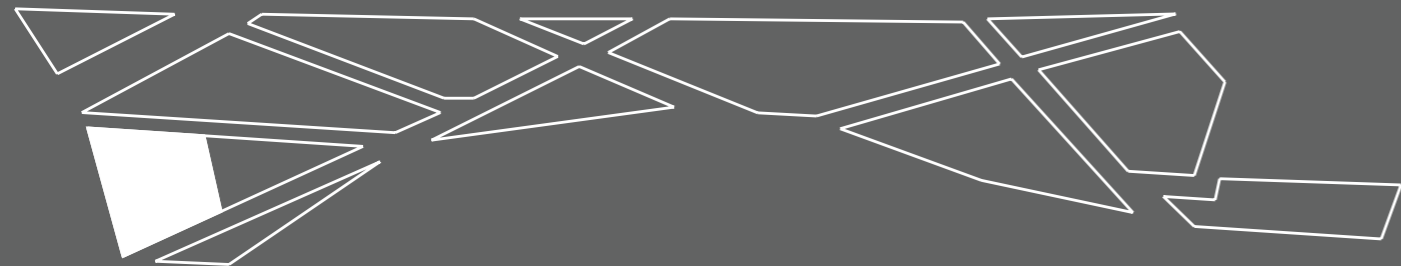
PLATTEGROND 00 RESTAURANT

Het restaurant is volledig gebaseerd op de ervaring van ruimten. Het restaurant ontstaat door de verdeling van verschillende vlakken, die tegelijkertijd gezien kunnen worden als 'treden'.

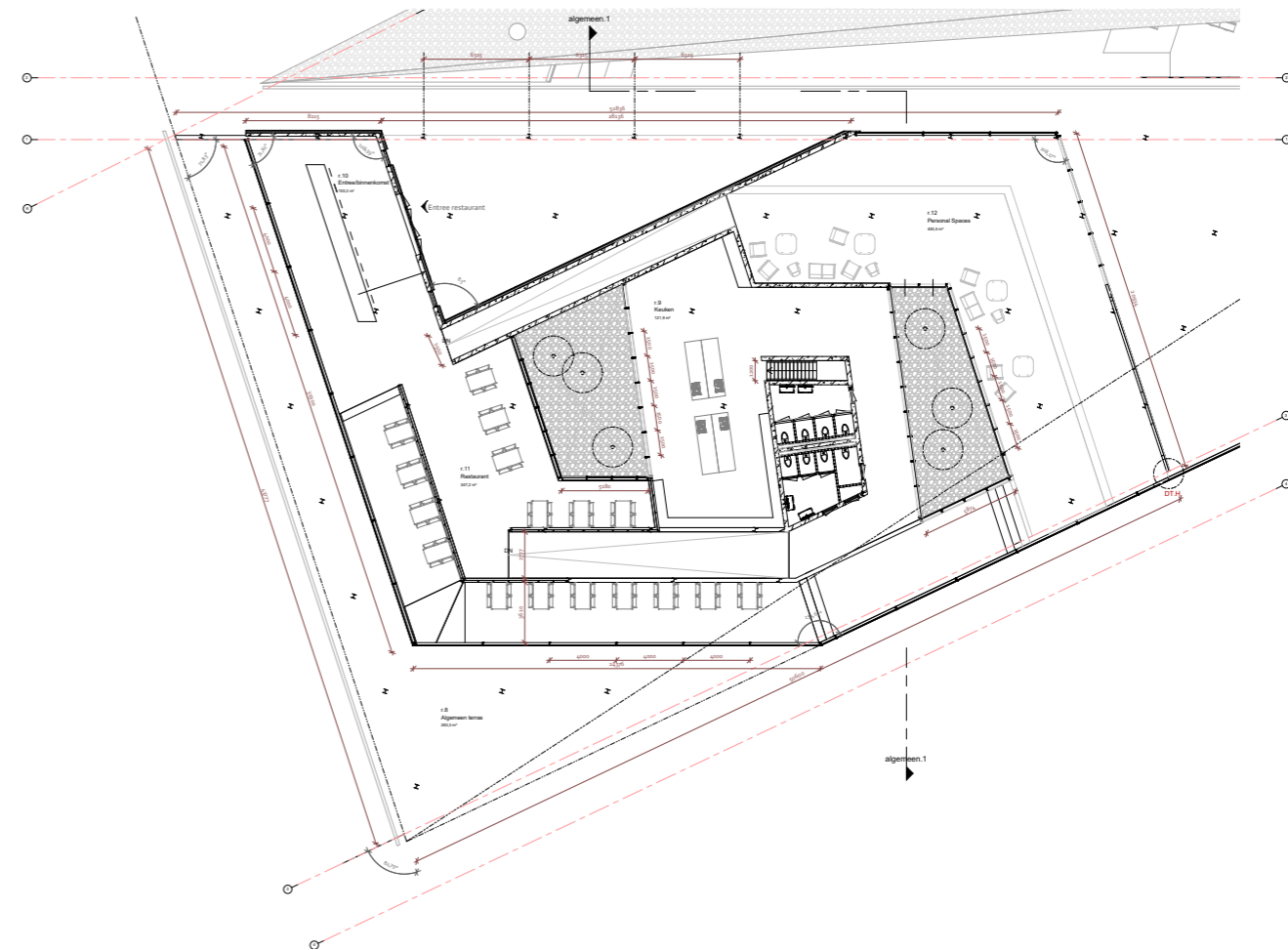
Deze treden zorgen in hun totaliteit voor een spiraalachtige vorm. Deze spiraal is een opvolging op de gehele looprouting binnen het project, die uiteindelijk zal eindigen op kelderniveau waarbij alle zichtpunten en functies van het gehele project kenbaar zullen zijn.

Via de routing ontstaan er twee gedeelten binnen het restaurant gebouw. Enerzijds is er het 'eet' gedeelte waarbij uitzicht over het water centraal staat, en anderzijds is er hang en relax gedeelte gericht naar kelderniveau.

Binnen het grote volume van het restaurantniveau zijn er een keukenblok, toiletgroep en patio's positioneerd. Ook zijn er delen uide massa gehaald. Dit alles om de grootte van het project te doen verlichten.

SITUERINGSSCHEMA

DINEREN

MET EEN VIEW

Het eet/zit gedeelte van het restaurant wordt gescheiden van 'relax' gedeelte door een grote ruime patio.

Eenzijds zorgt deze patio ervoor dat het groen naar binnen gehaald wordt, waardoor de connectie tussen architectuur en landschap vergroot wordt.

Anderzijds dient de patio voor de versterking van zichtlijnen en lichtinval, waardoor de interactie met andere ruimten, en de connectie met buiten groter wordt.

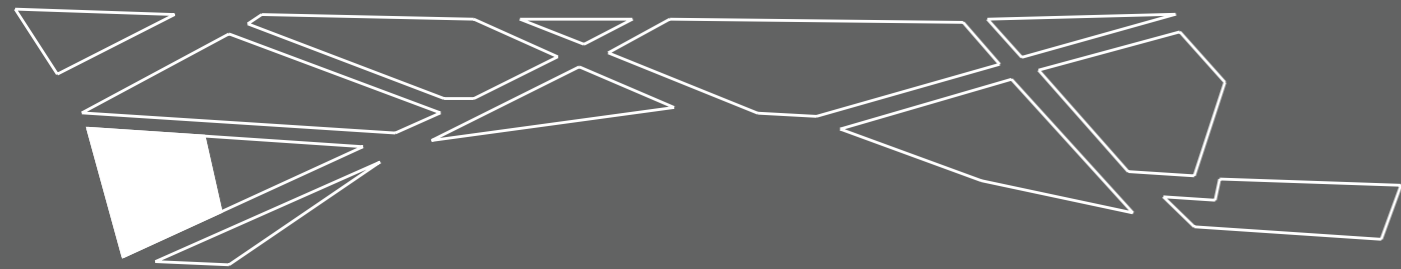
De ruimte is opgebouwd uit de de eerderbenoemde treden. Echter zijn deze treden als een 'V' richting het water gericht waardoor eenieder optimaal uitzicht zal hebben over het water.

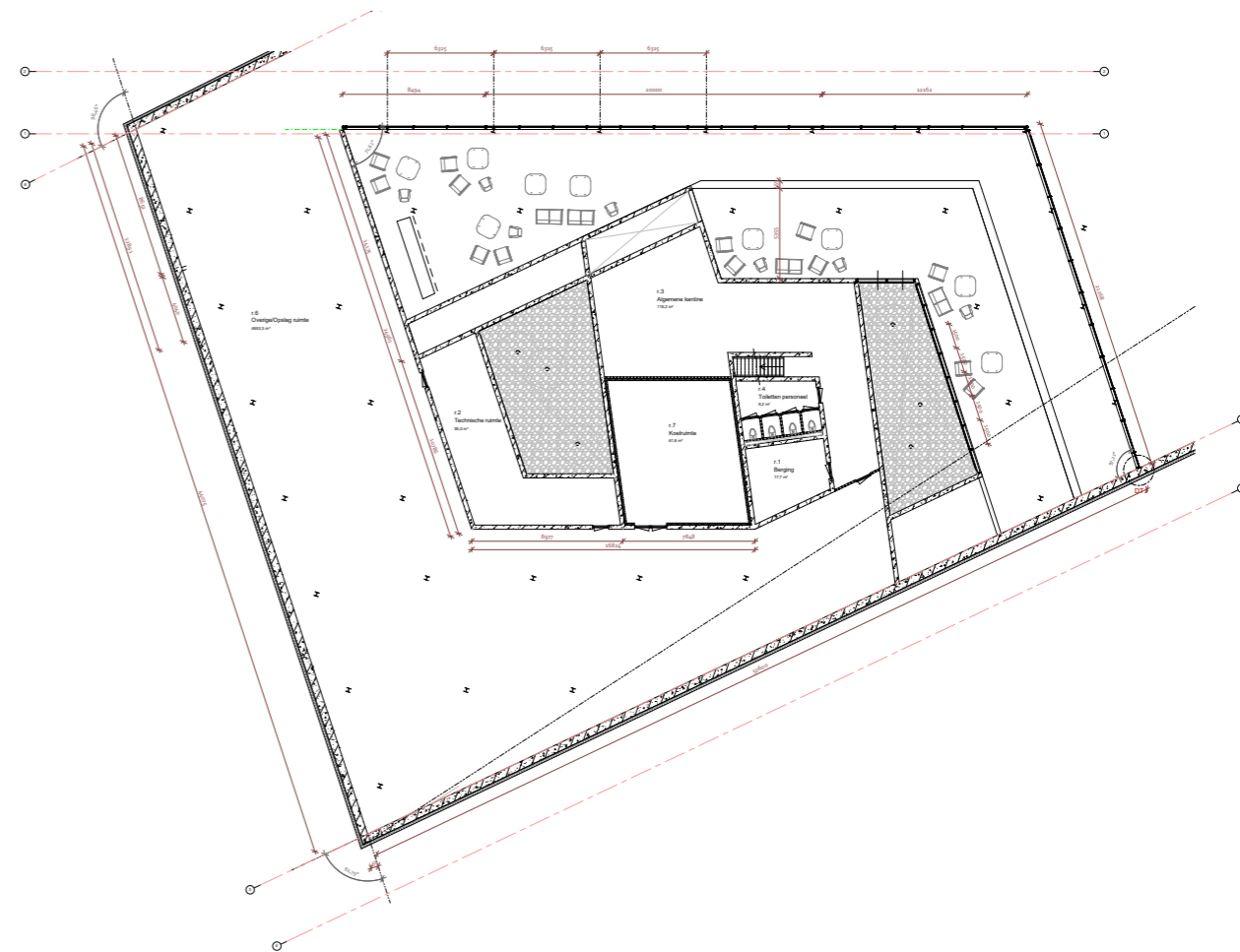
PLATTEGROND -1 RESTAURANT

Op kelderniveau van het restaurant bevinden zich voornamelijk de overige ruimten die in dienst staan van het restaurant zelf. Verder bevindt zich hier het 'relax & ontmoet' gedeelte waar men rustig kan zitten. Er is zijn grote glas panelen aanwezig waardoor de totale aantal aanwezige functies te bezichtigen. Zo is er de mogelijkheid zowel de fabriek, als het kantoor en de winkel te kunnen zien.

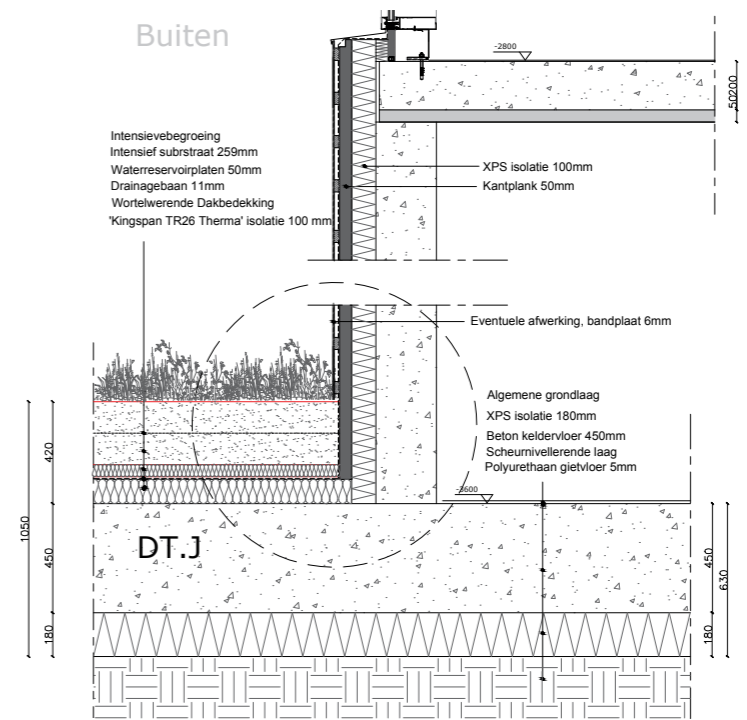
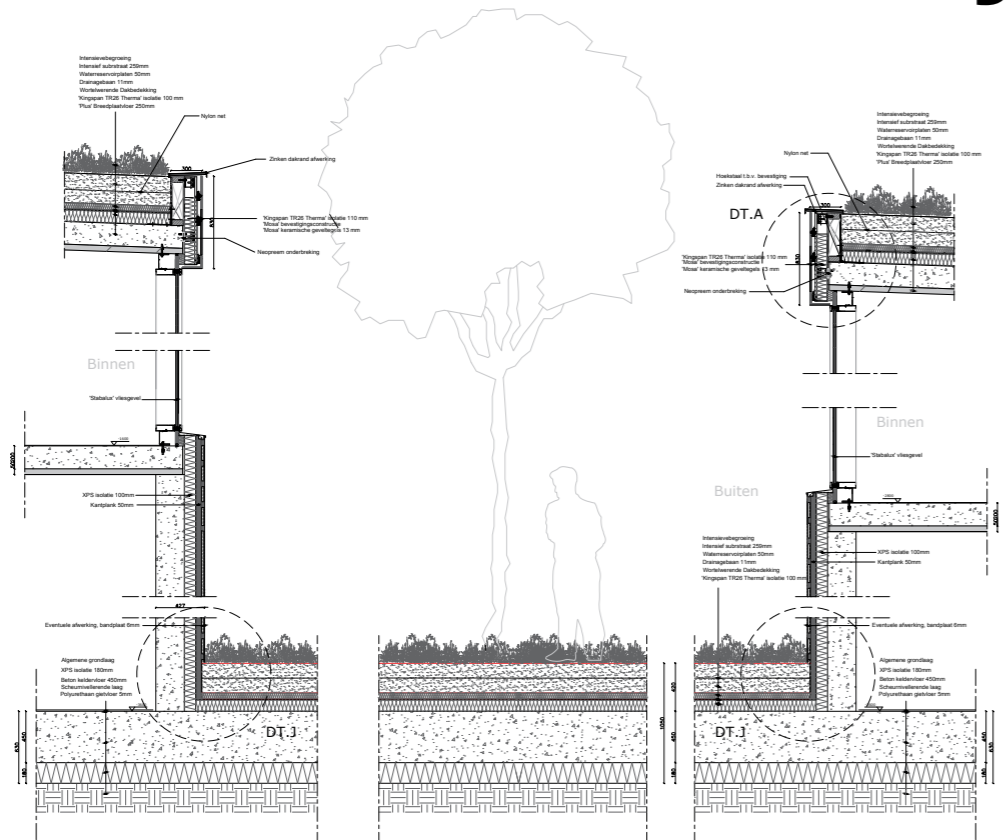
Ook in deze ruimte is er een patio die zorgt voor de interactie met de natuur en buiten terwijl je op kelderniveau verblijft. In vergelijking tot de patio in het eetgedeelte is deze patio wel benaderbaar, waardoor met eventueel naar buiten zou kunnen treden.

SITUERINGSSHEMA

DETAIL

Detailering t.p.v. binnentuin/patio restaurant

RELAXEN EN OTMOETEN IN DE DIEPTE

De ruimten op kelderniveau kan gezien worden als het eindpunt van de routing door het gehele project. Het eindigt in een ruimte waar alle functies bij elkaar komen, zichtlijnen heen en weer gaan, de natuur binnen de architectuur gehaald wordt en mensen elkaar leren kennen door te genieten van het moment waarin ze zitten.

06

CONCLUSIE

WAT IS HET EINDOORDEEL

Aan de hand van deze casus zijn alle deelvragen onderzocht. De resultaten van deze deelvragen vormen samen een antwoord op de hoofdvraag. In dit hoofdstuk worden de deelvragen beantwoord. Vervolgens zal een korte toelichting het antwoord op de hoofdvraag omschrijven.

Hoofdvraag;

Op welke manier kan een uitbreiding van de stad Amsterdam een bijdrage leveren aan een comfortabele ervaring van de leefomstandigheden binnen deze stad?

Deelvragen;

Wat kan een oorzaak zijn van de stijging van het bezoekersaantal, wat is de verwachting voor de toekomst?

Het aantal bezoekers in Amsterdam heeft de laatste jaren een flinke stijging meegemaakt. In de periode van 2011 tot 2015 is het aantal gestegen van 15 miljoen naar 17 miljoen bezoekers. Naast de stijging van bezoekers, groeit de bevolking binnen Amsterdam ook enorm snel. De algemene groei van de stad komt in de periode van 2000- 2015 overeen met 12%, waar voor Nederland dit percentage overeenkomt met 6%.

Naar verwachting houdt de groei de komende jaren aan. Vooral de hoger opgeleiden kiezen voor de stad. Zij komen voor werk, voor een opleiding & voor cultuur. In 2012 verwelkomde de stad haar 800.000ste inwoner. Volgens de prognose komt dit aantal in 2050 overeen met 922.000 inwoners.

Wat heeft de Amsterdamse binnenstad de bezoekers, maar ook de Amsterdammers in 2017 te bieden?

Uit de literatuurstudie is gebleken dat de historische binnenstad over een grote hoeveelheid voorzieningen beschikt, namelijk eten/drinken, horeca, bezoekersattracties, markt/evenement, ontspanning/recreatie, kunst/dans, workshops, musea/expositie, historie, muziek/theater, dierentuin & winkelen. Opvallend aan deze resultaten zijn de enorme hoeveelheid voorzieningen zoals eten/drinken & winkelen, die uiteindelijk niet resulteren in de oorzaak van het stijgende bezoekersaantal. Bezoekersattracties en musea zijn de twee voorzieningen die de laatste jaren wel hebben gezorgd voor een stijging in de aantallen.

Welke toekomstige functies kunnen meerwaarde bieden aan de stad?

Vergeleken met de resultaten uit de voorgaande deelvraag zijn de voorzieningen van Amsterdam-Noord. De uitkomst van deze vergelijking resulteert zich als functies zoals een museum en/of

bezoekersattracties waar het in Noord aan ontbreekt. Het EYE-Filmmuseum en de ADAM-toren bevestigen deze resultaten. De functies hebben gezorgd voor een stijging van bezoekersaantallen in het noordelijk deel van de stad. Sander Groet, ondernemer, eigenaar club AIR en mede-initiatiefnemer ADAM-toren, wil samen met partners uit de buurt een aantal mooie nieuwe projecten opzetten en samenwerkingen aangaan met andere topattracties uit de stad inclusief vervoer over het water. Door deze toevoeging hopen zij een steentje bij te dragen aan de spreiding van de bezoekers binnen de stad.

Beschikt het noordelijk deel van de stad over potentiële gebieden? Zo ja, wat is de meest geschikte plaats voor deze nieuwe ontwikkelingen en wat is de benodigde ruimte voor de uitbreiding?

Amsterdam heeft behoefte aan hoge kwalitatieve woon- en werkruimten. Amsterdam-Noord beschikt over voldoende ruimte met lege gebouwen en verouderde industrieterreinen die hergebruikt of afgebroken worden voor nieuwbouw. Tot de Noordelijke IJ-oever West behoort de NDSM-werf, Cornelis Douwesterrein, Buiskloterham, Overhoeks en Papverweg e.o. Hier vindt een groot deel van de ontwikkelingen plaats. Een van de redenen is de centrale ligging met een van de meest gebruikte verbindingsmogelijkheden; de Buiskloterwegveer. De plannen voor dit gebied zijn door de gemeente en haar partners vastgesteld en

bieden mogelijkheden tot extra stadsuitbreiding. Uit de analyse, afstand publieke locatie tot Dam, van de schrijver van het boek 'Oerknal aan het IJ', is gebleken dat de afstand van het EYE-Filmmuseum tot de dam de kleinste hoeveelheid bedraagt. Tussen deze twee locaties bevindt zich een afstand van slechts 1,33 kilometer. Uit een tweede proef is gebleken dat Noord het stadsdeel is dat zich, met een afstand van 1,16 kilometer, het dichtst bij de Dam bevindt.

Het resultaat wijst uit dat Amsterdam Overhoeks als een potentieel gebied omschreven kan worden. Een nieuwe ontwikkeling kan aansluiting bieden op de huidige ontwikkelingen op deze locatie. Het Oeverpark biedt hiervoor de perfecte locatie. Bezoekers van het park zijn tevergeefs opzoek naar intimiteit, die door de grootte van het oppervlak, dat overeenkomt met 22.000 M2, nog ontbreekt.

Welke ontwikkelingen vinden plaats, welke stappen onderneemt de gemeente of andere organisaties?

In het noordelijk deel van de stad vinden meerdere ontwikkelingen plaats in meerdere deelgebieden. - Een van de belangrijkste ontwikkelingen is de aanleg van de nieuwe metrolijn, de Noord- Zuidlijn, die Amsterdam-Noord met Amsterdam-Zuid zal verbinden. Het dient ervoor te zorgen dat de stad beter bereikbaar wordt en blijft, essentieel voor de economische ontwikkeling van de stad.

Daarnaast zijn verschillende stadsbuurten in ontwikkeling om Noord opnieuw op de kaart te zetten.

- NDSM-werf wordt door de gemeente herontwikkeld tot een stedelijk gebied met woningen, creatieve bedrijven, kantoren, onderwijs en retail.

- Centrum Amsterdam Noord | CAN vormt straks een gebied voor wonen, werken, winkelen en ontspannen. Bij deze stedelijke ontwikkeling hoort een aantal deelprojecten; Winkelcentrum boven t IJ, het stationsgebied, het Noorderkwartier & Elzenhagen- Noord|Zuid.

- Buiskloterham wordt herontwikkeld tot een duurzaam gebied voor wonen en werken. De gemeente heeft niet gekozen voor een uitgewerkt stedenbouwkundig plan, maar voor een geleidelijke transformatie waarbij de industriële bedrijvigheid plaats heeft gemaakt voor kleinschalige, creatieve bedrijven.

- Overhoeks is de meest centraal gelegen ontwikkeling aan de Amsterdamse IJ-oever en omschrijft een overgang van stedenbouw naar architectuur. Het nieuwe woonwerkgebied is verdeeld over een aantal gebieden; de campus (fase 1 & fase 2) en de strip (fase 3). Deze gebieden zullen gescheiden worden door het toekomstige Schegpark.

Tegen welke ruimtelijke problemen loop je aan bij de ontwikkeling van een uitbreiding van Amsterdam Noord en waar moet je rekening mee houden?

Bij de ontwikkeling van een uitbreiding van het noordelijk deel van de stad ontstaan enkele ruimtelijke problemen.

Huidige ontwikkelingen aan de noordelijke IJ-oever laten geen ruimte na voor nieuwe ontwikkelingen. Dit resulteert in de vraag naar mogelijkheden met betrekking tot het gebruik van het IJ. De afgelopen jaren zijn er verschillende ontwikkelingen gerealiseerd, met het krimpen van het IJ als gevolg. Veiligheid op het Amsterdamse water en de drukte op de veerponten zijn redenen voor de gemeente om maatregelen te nemen voor een oversteek van het historisch centrum naar Amsterdam-Noord.

Een nieuwe ontwikkeling dient de huidige oppervlakte van het water te waarborgen en hiermee een bijdrage te leveren aan de drukte en veiligheid hiervan.

Wat is de invloed van deze uitbreiding op de bestaande omgeving, maar zeker ook op de stad?

Een uitbreiding van de stad zorgt voor mogelijke spreiding van bezoekersaantallen. De aantallen in Amsterdam-Noord zullen hierdoor toenemen. De drukte op de veerponten raakt hierdoor een serieus probleem. Ondertussen nemen op een dagelijkse werkdag gemiddeld 46.000 mensen de pont om de oversteek te maken. Overigens is de verwachting dat dit in 2030 een verdubbeling heeft ondergaan. Een ontwikkeling aan de IJ-oever zorgt voor het verminderen van het zicht over het water, een van de kwaliteiten van de gebieden in de omgeving.

Heeft deze uitbreiding een vermogen om meerdere probleemstellingen binnen de stad op te lossen?

De huidige probleemstellingen van de stad, die betrekking hebben op deze uitbreiding, worden omschreven als de verdichting van het IJ, de blokkade vanuit het centrum, die gevormd wordt door het centraal station & het tekort aan groen, de natuurlijke omgeving van de stad. Zoals eerder beschreven zorgen stedelijke ontwikkelingen voor een daling van de oppervlakte van het Amsterdamse IJ. Van Leeuwen maakt zich zorgen over enkele ontwikkelingen met betrekking tot dit water. Men vraagt zich af hoeveel IJ ze uiteindelijk over houden. Daarnaast wordt Amsterdam-Noord omschreven als de schaduwkant van het centraal station. De achterzijde van het station heeft tot voor kort niet

als uitnodiging gediend voor de oversteek naar Noord. De grootste keerzijde is dat de bebouwing aan de zuidelijke oever het contact met het IJ en Noord afsluit, terwijl de noordelijke IJ-oever zich kenmerkt door zonnigheid, open ruimte en vrije zichtlijnen naar het IJ.

Verder vermindert de hoeveelheid groene gebieden binnen de stad door de stijging van de bevolking, de verdichting van de stad. Omdat een groot deel van de Amsterdamse bevolking niet in het bezit is van een tuin, zijn parken in de stad erg in trek. Voor de bewoners dienen zij dan ook als tuin. Een ontwikkeling, ter plaatse van het Oeverpark heeft het vermogen om deze probleemstellingen op te lossen. Het waarborgen van het groen en de perfecte locatie aan de noordelijke IJ-oever zorgen ervoor dat de schaduwkant van het centraal station veranderen in een tribune met uitzicht op de schitterende historische binnenstad.

Op welke manier kan een uitbreiding van de stad Amsterdam een bijdrage leveren aan een comfortabele ervaring van de leefomstandigheden binnen deze stad?

Het realiseren van een passend ontwerp op een van de mooiste locaties van de stad, waarbij de randvoorwaarden voor het definitieve ontwerp van het huidige Oeverpark in Amsterdam-Noord invloed hebben op het nieuwe ontwerp voor een museum, dan wel bezoekersattractie, gericht op bezoekers én bewoners, met een verdeling

van bezoekersaantallen als doelstelling, dat een geleidelijke overgang van landschap naar architectuur omschrijft en hiermee een uitbreiding vormt van de huidige ontwikkelingen binnen de stad.

Aanbevelingen

Amsterdam | 2.0 vormt een onderdeel van de ontwikkelingen aan de noordelijke IJ-oever. Samen met de ontwikkelingen in Overhoeks zorgt het ervoor dat Amsterdam-Noord op de kaart wordt gezet.

Het realiseren van een attractie, gericht op bezoekers én bewoners, in dit stadsdeel levert een bijdrage aan de verdeling van hoge bezoekersaantallen van de stad. De grootte van deze ontwikkeling komt natuurlijk niet overeen met de grootte van de probleemstellingen van de stad. Het voldoen aan de grootte hiervan vormt een vraagstelling van meerdere ontwikkelingen; De fysieke en psychologie barrière dient doorbroken te worden, zodat de herontdekking van Amsterdam-Noord daadwerkelijk plaats kan vinden. Het project 'sprong over het IJ' vormt een serieuze vraagstelling om deze verdeling te laten slagen en hiermee het succes van de stad voort te zetten. Een vaste verbinding tussen deze twee delen zorgt ervoor dat men snel en veilig kan reizen van en naar Amsterdam-Noord. Maar ook de aanwezigheid van

meerdere pontverbindingen zullen dit project laten slagen.

Verder zal het ontwerp een (bezoekers)attractie omschrijven die, overeenkomstig aan de ADAM-toren en het EYE Filmmuseum, zorgt voor een verhoging van bezoekersaantallen in de noordelijke IJ-oever. Meerdere attracties met eventuele onderlinge samenwerking(en) zal deze (blijvende) verhoging voortzetten. Willekeurige locaties hiervan kunnen een bijdrage leveren in de herontdekking van het noordelijk deel van de stad. Eventuele samenwerkingen tussen attracties in het centrum en in Noord kunnen leiden tot een verbinding via het water. De samenwerking tussen de Heineken Experience en de ADAM-toren is hier een voorbeeld van. Daarnaast zal een aantrekkelijke woningmarkt in Amsterdam-Noord zorgen voor de aantrekkelijkheid van het gebied. De groei in bevolkingsaantallen is mede afkomstig door de aantrekkelijkheid van de binnenstad, wat resulteert in de drukte-beleving hiervan. Een verplaatsing hiervan (tot bepaalde mate) zal resulteren in spreiding van de drukte-beleving. Tot slot, bezoekers en bewoners kunnen zich geen stad voorstellen zonder de aanwezigheid van IJ. Laat dit Amsterdamse water dan ook het middelpunt van de stad zijn. Want in een drukke stad zijn momenten van rust geen overbodige luxe.

'FUNCTIE' GEDEELTE

'ALGEMEEN PARK' GEDEELTE

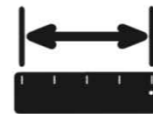

BIJLAGE . 1

FOTOREPORTAGE OEVERPARK

GRANIELEN BAND TUSSEN PARK EN CAMPUS | WAARNEEMBARE SCHEIDING TUSSEN PARK EN STAD | AUTO'S VERWIJDEREN UIT HET ZICHT |

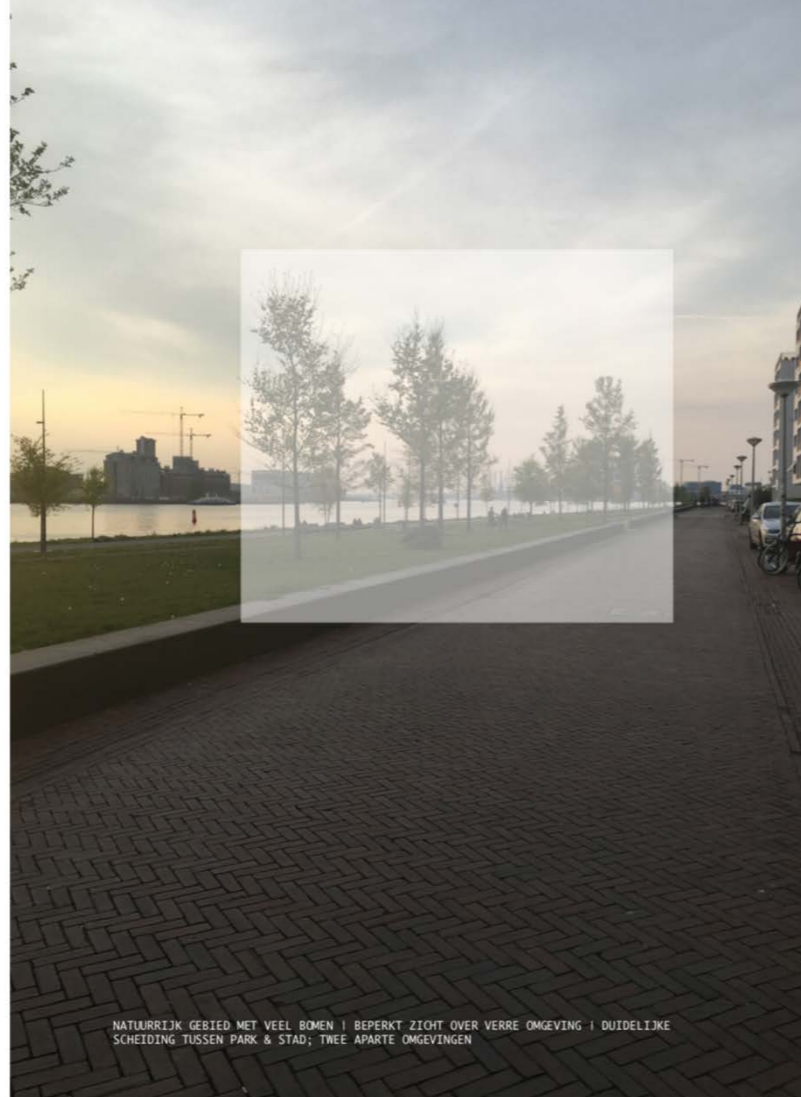
ENORM BREED CENTRAAL PAD | RIJIM 7M BREED | PARALLEEL AAN IJ-OEVER | OVERZICHTELIJKE ZICHTLIJN | BESTEMMING VOOR MEERDERE ACTIVITEITEN

OVERPARK OVERHOEKS | WANDELEN, FIETSEN, SPELEN & RUSTEN | CENTRALE LIGGING | ZICHT OP
HISTORISCHE BINNENSTAD & HET IJ

ZICHT OVER HET IJ | ZICHT VANUIT DE CAMPUS

NATUURRIJK GEBIED MET VEEL BOMEN | BEPERKT ZICHT OVER VERRE OMGEVING | DUIDELIJKE
SCHEIDING TUSSEN PARK & STAD; TWEE APARTE OMGEVINGEN

PERSONEN RUSTEND OP WILLEKEURIGE PLAATS | CONTACT MET WATER | VERMIJDEN VAN CENTRAAL PAD |
INTIMITEIT

WILLEKEURIG GEBRUIK VAN DE OMGEVING | INTIMITEIT

PERSONEN RUSTEND OP WILLEKEURIGE PLAATS | CONTACT MET WATER | VERMIJDEN VAN CENTRAAL PAD | INTIMITEIT

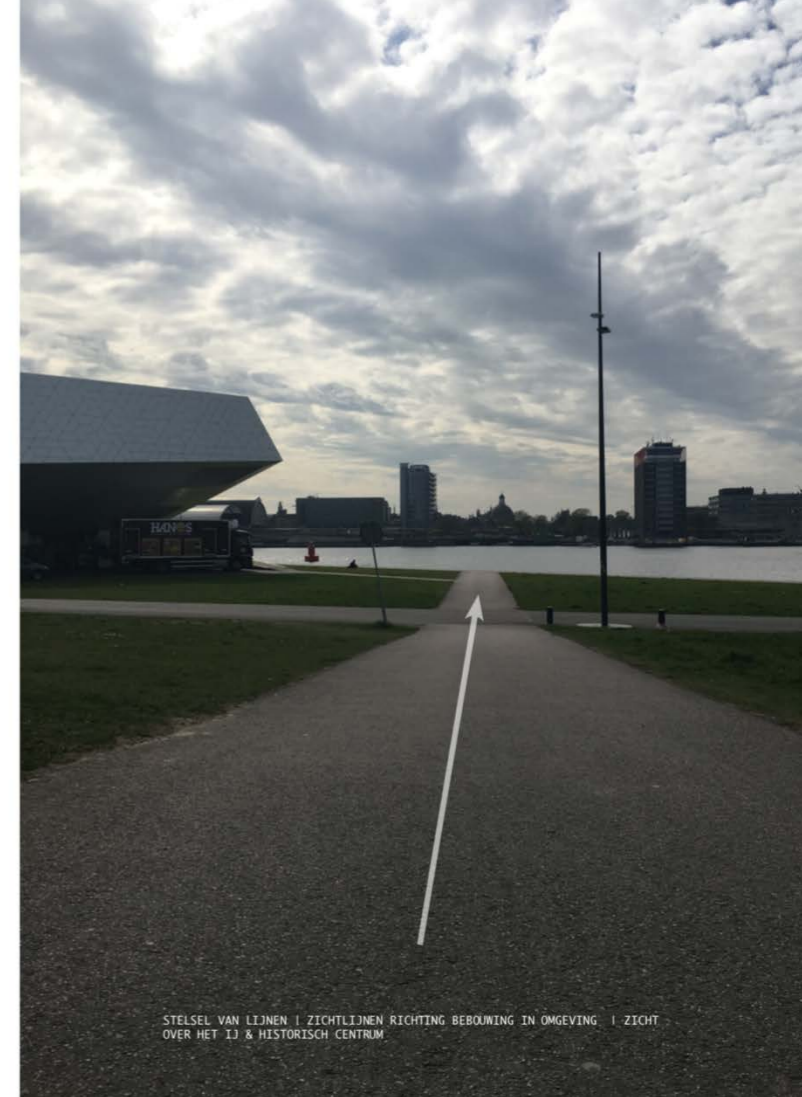
HELLEND LANDSCHAAP | TRIBUNE AAN HET IJ

STRAATMEUBILAIR DAT MINDER SNEL WORDT GEBRUIKT | CENTRAAL GEPLAATST IN RUIE OMGEVING | DRUK, BREED PAD WAAR MEERDERE ACTIVITEITEN SAMENKOMEN | GEBREK AAN INTIMITIEIT

ZICHT OVER HET IJ | ZICHT VANUIT WONINGEN CAMPUS | GRANLIETEN BAND ZORGT VOOR VERMINDERING ZICHT PARK; VERSTERKING VAN CONTACT MET WATER

STELSEL VAN LIJNEN | ZICHTLIJNEN RICHTING BEBOUWING IN OMGEVING | ZICHT OVER HET IJ & HISTORISCH CENTRUM

BIJLAGE . 2

LITERATUURLIJST

Bolle, J. (2017, Januari 17). *Amsterdam wil brug over oostkant IJ en extra ponten*. Geraadpleegd op 3 februari 2017, van <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/01/10/amsterdam-wil-extra-ponten-en-brug-over-oostkant-ij-a1540618>

Gemeente Amsterdam. (2016, November 16). *Sprong over het IJ – Snel en gemakkelijk naar de overkant*. Geraadpleegd op 6 februari 2017, van <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/amsterdam-onderzoekt/>

A'dam Lookout. (z.d.). *Kwart miljoen bezoekers voor A'DAM LOOKOUT in openingsjaar*. Geraadpleegd op 15 februari 2017, van <https://www.adamlookout.com/nl/kuart-miljoen-bezoekers-voor-adam-lookout-openingsjaar/>

Iamsterdam. (2017). *EYE Filmmuseum*. Geraadpleegd op 15 februari 2017, van <http://www.iamsterdam.com/nl/uit-in-amsterdam/zien-en-doen/musea-en-galeries/musea-in-amsterdam/eye-filmmuseum>

Architectuur centrum Amsterdam. (2014). *EYE Filminstituut Vondelpark*. Geraadpleegd op 16 februari 2017, van <http://www.arcam.nl/eye-film-instituut-vondelpark/>

Gemeente Amsterdam. (2016, November 16). *Stationseiland*. Geraadpleegd op 20 februari 2017, van <https://www.amsterdam.nl/projecten/stationseiland/>

Kompier, V. (2014, April 28). *Overhoeks: Autisme aan het IJ*. Geraadpleegd op 21 februari 2017, van <https://www.archined.nl/2014/04/overhoeks-autisme-aan-het-ij>

Gemeente Amsterdam. (2016, November 16). *NDSM-werf*. Geraadpleegd op 22 februari 2017, van <https://www.amsterdam.nl/projecten/ndsm-werf/>

Gemeente Amsterdam. (2016, November 16). *Buiksloterham*. Geraadpleegd op 22 februari 2017, van <https://www.amsterdam.nl/projecten/buiksloterham/>

Gemeente Amsterdam. (2016, November 16). *Overhoeks: stedelijke woon- en werkwijk*. Geraadpleegd op 22 februari 2017, van <https://www.amsterdam.nl/projecten/overhoeks-stedelijke/>

Loon van, M. (2016, Juli 7). *Aantal bezoekers Amsterdam in 5 jaar gegroeid tot 17 miljoen*. Geraadpleegd op 6 februari 2017, van <https://www.nrc.nl/nieuws/2016/07/07/drukte-in-amsterdam-in-vijf-jaar-verdubbeld-a1510435>

Algemeen Dagblad. (2016, Juli 7). *Aantal bezoekers Amsterdam in vijf jaar verdubbeld*. Geraadpleegd op 6 februari 2017, van <http://www.ad.nl/amsterdam/aantal-bezoekers-amsterdam-in-vijf-jaar-verdubbeld~a0ef0e0e/?vwoParameters=vwo-abbo>

Rekenkamer Metropool Amsterdam. (2017). *Ontwikkelingen drukte en leefbaarheid*. Geraadpleegd op 7 februari 2017, van <https://www.rekenkamer.amsterdam.nl/ontwikkelingen-drukte-en-leefbaarheid/>

Stil, H. (2016, Juli 21). *'Amsterdam voert een hetze tegen toeristen'*. Geraadpleegd op 10 februari 2017, van <http://www.parool.nl/amsterdam/-amsterdam-voert-een-hetze-tegen-toeristen~a434244/>

Het Parool. (2016, December 28). *Zo deden de Amsterdamse musea het in 2016*. Geraadpleegd op 15 februari 2017, van <http://www.parool.nl/kunst-en-media/zo-deden-de-amsterdamse-musea-het-in-2016~a4429527/>

Gemeente Amsterdam. (2016, November 16). *Centrumgebied*. Geraadpleegd op 29 februari 2017, van <https://www.amsterdam.nl/projecten/centrumgebied/>

Visser, S. (2015, Juni 26). *Wat moet er nog gebeuren voor de Noord/Zuidlijn rijdt?* Geraadpleegd op 6 maart 2017, van <http://wijnemenjemeer.nl>

Eck van, L. (2011, Juli). *Noord/Zuidlijn Omgevingsmanagement gedurende de uitvoering bij Station Vijzelgracht*. Gedownload op 7 maart 2017, van <http://www.noordzuidlijnkennis.net/wp-content/uploads/2013/07/Scriptie-Gina-van-Eck.pdf>

Huisman, J. (2017, februari 10). *De Pijp: met 28 meter het diepste station van Nederland*. Geraadpleegd op 7 maart 2017, van <http://www.parool.nl/amsterdam/de-pijp-met-28-meter-het-diepste-station-van-nederland~a4460615/>

Gemeente Amsterdam. (2016, November 16). *Noordzuidlijn*. Geraadpleegd op 8 maart 2017, <https://www.amsterdam.nl/noordzuidlijn/>

Overhoeks. (z.d.). *Nieuw Amsterdam aan het IJ*. Geraadpleegd op 10 maart 2017, van <http://http://overhoeks.nl>

Gemeente Amsterdam. (2016, November 16). *Gebiedsplannen 2016*. Geraadpleegd op 14 maart 2017, van <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/gebiedsgericht/gebiedsplannen-2016/>

YOUR LITTLE BLACK BOOK. (2017). *18 X HOTSPOTS AAN HET IJ IN AMSTERDAM WAAR JE HEEN WIL!* Geraadpleegd op 16 maart 2017, van <http://www.yourlittleblackbook.me/nl/hotspots-aan-het-ij-in-amsterdam/>

METRO. (2016, April 1). *17 x ultieme hotspots in Amsterdam-Noord*. Geraadpleegd op 16 maart 2017, van <https://www.metronieuws.nl/lifestyle/travel/2016/04/19-x-ultieme-hotspots-in-amsterdam-noord>

Esquire. (2016, Januari 1). *19 Nieuwe Amsterdamse hotspots: hier wil je heen!* Geraadpleegd op 16 maart 2017, van <http://www.esquire.nl/hotspots/news/a121/19-nieuwe-amsterdamse-hotspots-hier-wil-je-heen/>

Bloemink, I. (2009, Februari 2). *Hoeveel IJ houden we over?* Geraadpleegd op 18 maart 2017, van <http://www.onsamsterdam.nl/tijdschrift/jaargang-2009/68-nummer-2-februari-2009?start=1>

Rijkswaterstaat. (z.d.). *IJ*. Geraadpleegd op 18 maart 2017, van <https://www.rijkswaterstaat.nl/water/vaarwegenoverzicht/ij/index.aspx>

Bakker, T (z.d.). *Het IJ en de IJpolder*. Gedownload op 21 maart 2017, van <http://www.theobakker.net/pdf/IJpolder.pdf>

Bureau Monumenten & Archeologie, Aardse, H + Volkers, K. (2012). *Beschermde stadsgezicht Amsterdam-Noord*. Gedownload op 23 maart 2017, van https://cultureleerfgoed.nl/sites/default/files/downloads/nieuws/toelichting_amsterdam-noord_website.pdf

Gemeente Amsterdam. (2016, November 16). *Geschiedenis Hamerkwartier*. Geraadpleegd op 24 maart 2017, van <https://www.amsterdam.nl/projecten/hamerkwartier/geschiedenis/>

Gemeente Amsterdam. (2016, November 16). *De geschiedenis van Amsterdam*. Geraadpleegd op 24 maart 2017, van <https://www.amsterdam.nl/toerisme-vrije-tijd/over-amsterdam/geschiedenis/>

Vliet van der, A. (2012). *Amsterdam-Noord in de vorige eeuw*. Geraadpleegd op 25 maart 2017, van <http://www.amsterdamnoord.com/amsterdam-noord-in-de-vorige-eeuw/noord-vorige-eeuw-af-1-9-1-jan-ernst-van-der-pek/>

Gemeente Amsterdam. (2016, November 16). *Amsterdamse natuurwaardenkaart*. Geraadpleegd op 10 maart 2017, van <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/agenda-groen/flora-fauna/natuurwaardenkaart/>

Gemeente Amsterdam. (2016, November 16). *Agenda groen*. Geraadpleegd op 14 maart 2017, van <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/agenda-groen/>

Het Parool. (2016, November 26). *Zo vies is Amsterdam ook weer niet*. Geraadpleegd op 16 maart 2017, van <http://www.parool.nl/amsterdam/zo-vies-is-amsterdam-ook-weer-niet~a4423054/>

Zoelen van, B. (2016, November 23). *Stad opent offensief tegen smerigheid op straat*. Geraadpleegd op 17 maart 2017, van <http://www.parool.nl/amsterdam/stad-opent-offensief-tegen-smerigheid-op-sstraat~a4420688/>

Amsterdam oude stad. (z.d.). *Bezienswaardigheden in Amsterdam*. Geraadpleegd op 20 maart 2017, van <http://www.amsterdamoudestad.nl/bezienswaardigheden>

Lammers, E. (2016, Mei 20). *De 10 leukste (gratis!) dingen om te doen in Amsterdam*. Geraadpleegd op 20 maart 2017, van <http://www.stedentripper.com/blog/124679/gratis-bezienswaardigheden-amsterdam/>

Holland. (z.d.). *Attracties in Amsterdam*. Geraadpleegd op 21 maart 2017, van http://www.holland.com/be_nl/toerisme/bestemmingen/amsterdam/attracties.htm

CityZapper. (z.d.). *Bekijk alle bezienswaardigheden van Amsterdam*. Geraadpleegd op 21 maart 2017, van <https://www.cityzapper.com/nl/nederland/amsterdam/bezienswaardigheden>

Gemeente Amsterdam. (2016, November 26). *Gebiedsindelingen*. Geraadpleegd op 26 februari 2017, van <http://maps.amsterdam.nl/gebiedsindeling/>

Dijk van, J. (2016). *Waarom ervaren we stress als er te veel mensen om ons heen zijn?* Geraadpleegd op 24 maart 2017, van <http://www.omgevingspsycholoog.nl/crowding/>

Poel van der, R. + Boon, L. (2015, Mei 11). *Kuddedieren. Over het toerisme in de hoofdstad*. Geraadpleegd op 24 maart 2017, van <https://www.nrc.nl/nieuws/2015/05/11/over-toeristen-a1416376>

Gerlings, M. (2016, Juli 15). *3 opvallende strategieën spreiding toerisme*. Geraadpleegd op 25 maart 2017, van http://www.nritmedia.nl/kennisbank/36611/3_opvallende_strategieën_spreiding_toerisme/

Hellemons, A. (2011, Juni 14). *"Get out of my zone!"*. Geraadpleegd op 28 maart 2017, van <http://www.psyblog.nl/2011/06/14/get-out-of-my-zone/>

Iamsterdam. (2017). *Leidseplein*. Geraadpleegd op 28 maart 2017, van <http://www.iamsterdam.com/nl/uit-in-amsterdam/ontdek-amsterdam/amsterdamse-burten/centrum/leidseplein>

Grondelle van, M. + Veer van der, A. + Rappoldt, F. (2016, December). *Drukke en leefbaarheid in de stad*. Gedownload op 8 februari 2017, van https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:Qk_Fyc_pLkoj:https://www.amsterdam.nl/publish/pages/813900/onderzoeksrapport_drukke_en_leefbaarheid_in_de_stad_met_kaft_def.pdf+&cd=1&hl=nl&ct=cInk&gl=nl

Kok, B. (2016). *Oerkanal aan het IJ. De geschiedenis van Amsterdam gezien vanuit Noord (2e druk)*. Amsterdam: Oliviamedia.

Wijk, M. (2013). *Handboek voor toegankelijkheid (2e druk)*. Alphen aan den Rijn: Vakmedianet Bouwdata.

Anne. (2017, 28 Maart). *Tony's Chocolonely wil een chocoladefabriek à la Willy Wonka*. Geraadpleegd op 30 maart 2017, van <https://nieuws.nl/eten/20170328/tonys-chocolonely-wil-chocoladefabriek-a-la-willy-wonka/>

Zoelen, B van. (2017, 24 Maart). *Ook Tony's Chocolonely heeft interesse in Hemwegcentrale*. Geraadpleegd op 30 maart 2017, van <http://www.parool.nl/amsterdam/ook-tony-s-chocolonely-heeft-interesse-in-hemwegcentrale~a4478647/>

Nieman Consultancy bv. en Niemand Raadgeven Ingenieurs bv. (z.d.). *EPC + Rc vanaf 01-01-2015*. Geraadpleegd op 17 mei 2017, van <http://www.nieman.nl/vakgebieden/energie-en-duurzaamheid/epc-rc-vanaf-01-01-2015/>

Geldof, E. + Kieft, S. (2011, Oktober). *Filminstituut EYE, Amsterdam (1) constructief ontwerp*. Gedownload op 19 mei 2017, van http://www.g4constructiefadvies.kpn-cloud.nl/resources/EYE%20_%20Het%20oog%20wil%20ook%20wat.pdf

Isovlas dakelementen. (2017). *Groendaken Isovlas dampopen VRD dubbelschalig dakelement*. Geraadpleegd op 19 mei 2017, van <http://www.isovlas.nl/producten-toepassingen/platdak/groendaken/>

FOAMGLAS Building. (2012, September). *De blijvende oplossing voor koudebruggen*. Geraadpleegd op 22 mei 2017, van http://nl.foamglas.com/___frontend/handler/document.php?id=116&type=42

Kort, E. (2008). *Hoe bereken ik de R_c-waarde?* Geraadpleegd op 22 mei 2017, van <http://www.ekbouwadvies.nl/bouwbesluit/energieuinigheid/rcwaarde.asp>

Lambda. (2017). *Lambda-waarde of isolatiewaarde van alle courante materialen*. Geraadpleegd op 22 mei 2017, van <https://www.lambda.be/nl/energietips/lambda-waarde-van-alle-materialen>

FOAMGLAS Building. (z.d.). *Isolatiesystemen voor ondergrondse toepassingen, Wandisolatie (waterdicht) beton*. Gedownload op 22 mei 2017, van http://applications.foamglas.com/___frontend/handler/document.php?id=8389&_ga=2.25740221.126182898.4.1495521463-2042365282.1495521453

Wikibooks. (2011, 31 December). *Opwaartse kracht*. Geraadpleegd op 23 mei 2017, van https://nl.wikibooks.org/wiki/Afdeling:Natuurkunde/Inleiding_in_de_natuurkunde/Druk/Opwaartse_kracht

ABT bv. (z.d.). *Beton voor kelderconstructies*. Geraadpleegd op 22 mei 2017, van https://www.abt.eu/bestanden/Afbeeldingen/Organisatie/Kennisgebieden/2336-2/Beton_voor_kelderconstructies_2015_ABT.pdf

Damsteegt. (2014). *Epoxy*. Geraadpleegd op 23 mei 2017, van <http://damsteegtwaterwerken.nl/brugdek/antisliplaag/slurrys/>

Havenhout Zaanstad. (2013). *Drijvende steigers*. Geraadpleegd op 23 mei 2017, van <http://havenhout.nl/drijvende-steigers/>

Etherington, R. (2013, 20 November). *BIG wins competition to design Museum of the Human Body in Montpellier*. Geraadpleegd op 20 februari 2017, van <https://www.dezeen.com/2013/11/20/the-museum-of-the-human-body-by-big/>

Verswijvelt, A. (2012, 6 Augustus). *PYTR75*. Geraadpleegd op 24 februari 2017, van <https://nl.pinterest.com/pin/565553665687608728/>

Fairs, M. (2010, 20 Februari). *Floating gardens by Anne Holtrop*. Geraadpleegd op 27 februari 2017, van <https://www.dezeen.com/2010/02/20/floating-gardens-by-anne-holtrop/>

Gemeente Deventer. (2015, 09 Juli). *Asfaltverharding*. Geraadpleegd op 24 mei 2017, van <https://pveopenbareruimte.deventer.nl/infra/verhardingen/asfaltverharding>

Betonson prefab Bv. (2017) *PLUS breedplaatvloer*. Geraadpleegd op 25 mei 2017, van <http://www.betonson.com/producten/plus-breedplaatvloer/>

Smit bedrijfsvloeren. (2017) *DuraQuartz troffelvloer*. Geraadpleegd 26 mei 2017, van <http://www.smitbedrijfsvloeren.nl/systemen/duraquartz/>

Kingspan. (z.d.) *Therma TR26 FM Platdak Plaat*. Geraadpleegd op 26 mei 2017, van <https://www.kingspan.com/nl/nl-nl/producten/isolatie/vacuum-resol-pir-isolatie/isolatieplaten/therma/therma-tr26-fm-platdak-plaat>

Foamglas Building. (2015, Juli). *Isolatiesystemen voor ondergrondse toepassingen, wandisolatie (waterdicht) beton*. Geraadpleegd op 29 mei 2017, van http://applications.foamglas.com/_/frontend/handler/document.php?id=8389&_ga=2.71222098.318098673.1496152709-104049309.1496152694

Cityroofs. (2013, Augustus). *Intensief groendak*. Geraadpleegd op 8 mei 2017, van http://www.cityroofs.nl/media/rft/Downloads/_NEW_IntensiefGroendak_V4_digitaal.pdf

Hertalan. (2017). *Hertalan easy cover productaanbod*. Geraadpleegd op 29 mei 2017, van <https://www.hertalan.nl/producten/hertalan-easy-cover/productaanbod.aspx>

Mosa. (z.d.). *Keramische tegels*. Geraadpleegd op 30 mei 2017, van <http://www.mosafacades.nl/nl/>

Stabalux GmbH. (2017). *Stabalux SR voor gevels en daken*. Geraadpleegd op 30 mei 2017, van <https://www.stabalux.com/nl/vliesgevel-staal/stabalux-sr/>

Thyssenkrup Materials Nederland bv. (2016). *Balken en profielen*. Geraadpleegd op 31 mei 2017, van <http://www.tkmm.nl/?pid=34&page=Balken%20en%20Profielen>

Koepellux. (z.d.). *Vlakke lichtkoepels van glas*. Geraadpleegd op 31 mei 2017, van http://www.koepellux.nl/p/blog-page_3647.html

Nedzink. (2011-2017). *Muurafdekkingen. Constructie en montage van deklijsten*. Geraadpleegd op 31 mei 2017, van <http://www.nedzink.com/nl/advies/bouwdelen/104/muurafdekkingen>

Utopis. (z.d.). *Onderslagbalken - producttypering*. Geraadpleegd op 05 juni 2017, van http://www.utopis.net/concrelit_nl/utopis_pblad.asp?prod=Onderslagbalken&rubr=01&style=site&referentie=Onderslagbalken#leicon

Bouwonline. (z.d.). *Vuren hout geschaafd 75x225mm*. Geraadpleegd op 07 juni 2017, van <http://www.bouwonline.com/vuren-geschaafd/hout/75x225>

Solo gietvloeren. (2016, 28 jan). *De opbouw van een strakke en naadloze gietvloer in 5 stappen*. Geraadpleegd op 09 juni 2017, van <http://www.sologietvloeren.nl/gietvloeren/de-opbouw-van-eeen-strakke-en-naadloze-gietvloer-in-5-stappen/>

Gietvloergietvloeren. (z.d.). *Ondergronden*. Geraadpleegd op 09 juni 2017, van <http://www.gietvloergietvloeren.nl/gietvloer-vragen/gietvloer-ondergrond.php>

Slimbestraten.nl (z.d.) *Draintegel Zwart (PAA0058-440686)*. Geraadpleegd op 09 juni 2017, van <http://www.slimbestraten.nl/sierbestrating/overzicht/draintegel-zwart-paa0058-440686-3242/>

Gietvloeren-expert.nl (z.d.). *Polyurethaan vloer*. Geraadpleegd op 09 juni 2017, van <https://www.gietvloeren-expert.nl/polyurethaan-vloer>

Dambeton. (2017). *Verholen goot*. Geraadpleegd op 13 juni 2017, van <https://www.dambeton.nl/verholen-goot>

WTCB. (2014, 31 maart). *Fiche 044-1-0-2016: Aansluiting terras/dorpel voor een betere toegankelijkheid van woningen (met beperkte koudebrug). Bitumineuze afdichting*. Geraadpleegd op 13 juni 2017, van <http://www.wtcb.be/homepage/index.cfm?cat=publications&sub=tv-nit&pag=244&art=fiche&fiche=044-1-0-2016>

System Floor Technics. (2014). *Verhoogde vloeren - Systeemvloeren - Installatievloeren - Computervloeren: Always on top!* Geraadpleegd op 13 juni 2017, van <http://www.systemfloortechnics.nl>

ACO bv. (z.d.) *HSK serie*. Geraadpleegd op 13 juni 2017, van http://www.aco.nl/ACO-Drain-HSK-serie_2607.html

Fiberplast bv. (2016). *Buzon PB-1 tegeldrager 42-60mm hoog*. Geraadpleegd op 13 juni 2017, van <https://www.tegeldrager.nl/tegeldrager/28-buzon-pb-1-tegeldrager-42-60mm-hoog.html>

AFSTUDEERPROJECT . **AVANS HOGESCHOOL** . 'S-HERTOGENBOSCH

AMSTERDAM

• SAMENSMELTING VAN LANDSCHAP & ARCHITECTUUR •

2.0